

ბანსჯაღობა

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: http://www.supremecourt.ge/default.aspx?sec_id=133&lang=1

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
ადმინისტრაციულ საქმეებზე
2017, №2

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Administrative Cases
(in Georgian)
2017, №2

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Verwaltungssachen
(in der georgischen Sprache)
2017, №2

Решения Верховного Суда Грузии
по административным делам
(на грузинском языке)
2017, №2

გადაწყვეტილებების შერჩევასა
და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი **ლიანა ლომიძე**

ტექნიკური რედაქტორი **მარიკა მაღალაშვილი**

რედაქციის მისამართი: 0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების
ქ. №32, ტელ: 298-21-03; www.supremecourt.ge

**ჟურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და
საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო
სასამართლოების დეპარტამენტის მხარდაჭერით**

1. ადმინისტრაციული განსჯადობა

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან გამომდინარე დავის განსჯადობა

განჩინება

№ბს-5-5(გ-16)

15 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
პ. სილაგაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელთან დაკავშირებით წარმომოხილი დავა განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიებს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ი.მ. მ. ც-ის მიმართ, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების სამენარმეო საქმიანობისათვის არამართლზომიერი სარგებლობისათვის 6282.5 ლარის ოდენობით დარიცხული დავალიანების დაკისრების მოთხოვნით. მოსარჩელე მოთხოვნის საფუძველად უთითებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36.1 და 49-ე მუხლების დანაწესებს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 23.12.2015წ. განჩინებით საქმე განსჯადობით გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას. სასამართლომ სასკ-ის 1.2, 26.1 მუხლებზე მითითებით აღნიშნა, რომ განსახილველი დავა გამომდინარეობს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობიდან, სადავო ურთიერთობა არის კერძოსამართლებრივი ხასიათის, რის გამოც

დავა უნდა იქნეს განხილული სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია 29.12.2015წ. განჩინებით არ დაეთანხმა ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და განსჯადობის თაობაზე დავის გადასაწყვეტად საქმე გადაეცა საკასაციო სასამართლოს. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 42.2 მუხლის, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 3.2 მუხლის, სამოქალაქო კოდექსის 11-ე მუხლის, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 2.1 მუხლის, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის მე-5 მუხლის, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1 მუხლის დანაწესებზე და აღნიშნა, რომ მოთხოვნას საფუძვლად უდევს ადმინისტრაციული კანონმდებლობა, კერძოდ, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონით. ამასთანავე, მხარეთა შორის არ არის დამყარებული სახელშეკრულებო ურთიერთობა, მოპასუხის მიერ სახელმწიფო ქონებით სამართლებრივი საფუძვლის გარეშე სარგებლობა ქმნის სახელმწიფოს მხრიდან ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის საფუძველს, რაც გათვალისწინებულია სასკ-ის მე-2 მუხლით. აღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლომ მიიჩნია, რომ განსახილველი სამართლებრივი ურთიერთობა გამომდინარეობს არა კერძო სამართლებრივი, არამედ ადმინისტრაციული, საჯარო კანონმდებლობიდან და მისი განხილვა უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების ფარგლებში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიების განჩინებებს და თვლის, რომ საქმე განსჯადობის მიხედვით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ დავაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთ მხარედ გამოდის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი არის სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურება. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1.6 მუხლის თანახმად, სა-

ხელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს ნორმატიული აქტით შექმნილი, სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებისა) არის ადმინისტრაციული ორგანო. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, სადავო სამართალურთიერთობაში მხარედ ადმინისტრაციული ორგანოს გამოსვლა არის დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის ერთ-ერთი მაჩვენებელი. ამასთანავე, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს წარმოადგენს არა სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნება. დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის სადავო სამართალურთიერთობაში საჯარო სამართლის სუბიექტის მონაწილეობა, ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაშიც.

სზაკ-ის 2.1 მუხლი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული. სასკ-ის 2.3 მუხლის დებულება იმის შესახებ, რომ სა-

ერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებული დავა, ასახავს განსჯადობის გარეგან ნიშანს. სამართალურთიერთობის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში. იმ შემთხვევაში თუ ადმინისტრაციული ორგანოს მოთხოვნა ემყარება საჯარო კანონმდებლობას, დავა განსახილველად ექვემდებარება ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო მოთხოვნას ამყარებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომლის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის მიხედვით სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლეს, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

საკასაციო პალატა თვლის, რომ სახეზეა დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების ყველა წინაპირობა, კერძოდ, მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი ეხება სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებას, დარიცხვა ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას. ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობის ხასიათი და მისი სუბიექტური შემადგენლობა ადასტურებს დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი კუთვნილებას. საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილების შესახებ. შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ დავა განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სასამართლოწარმოების წესით და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის სა-

ქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი ი.მ. მ. ც-ის მიმართ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დაორიციული დავალიანების ანაზღაურების თაობაზე განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან
გამომდინარე ღირსის განსჯადობა**

განჩინება

№ბს-180-179 (გ-16)

15 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიებს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ი.მ ვ. დ-ის მიმართ, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების სამენარმეო საქმიანობისათვის არამართლზომიერი სარგებლობისათვის 8235 ლარის ოდენობით დარიცხული დავალიანების დაკისრების მოთხოვნით. მოსარჩელე მოთხოვნის საფუძველად უთითებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36.1 და 49-ე მუხლების დანაწესებს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 11.02.2016წ. განჩინებით საქმე განსჯადობით გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას. სასამართლომ მიიჩნია, რომ დავა გამომდინარეობს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობიდან, სასარჩელო მოთხოვნის საფუძველს შეადგენს სამოქალაქო კანონმდებლობა, დავა დავალიანების დაკისრებას ეხება.

სასამართლომ სასკ-ის 1.2, 26.1 მუხლზე მითითებით აღნიშნა, რომ განსახილველი დავა გამომდინარეობს სამოქალაქო სა-

მართლის კანონმდებლობიდან და მოცემული ურთიერთობა არის კერძოსამართლებრივი ხასიათის, რის გამოც დავა განხილული უნდა იქნას სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია 25.02.2016წ. განჩინებით არ დაეთანხმა ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და განსჯადობის თაობაზე დავის გადასაწყვეტად საქმე გადაეცა საკასაციო სასამართლოს. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 42.2, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს კანონის 3.2 და სსკ-ის 11.1 მუხლების დანაწესზე, ასევე „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 1.6 მუხლზე, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლზე, „ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის“ 2.1 მუხლზე და აღნიშნა, რომ სამართალსუბიექტურობის მიხედვით სადავო სამართალურთიერთობის მონაწილე სუბიექტი – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ორგანოს და ახორციელებს საჯარო საქმიანობას, დავის საგანია სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის 8235 ლარის ოდენობით დარიცხული დავალიანების დაკისრება. აღნიშნული მოთხოვნა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან, ვინაიდან მოსარჩელე მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლად უთითებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონს, რომლის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის მიხედვით სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამეწარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის. ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ სახეზეა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით დადგენილი წინაპირობები: დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან, დავაში მონაწილე ერთ-ერთი მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო. სარჩელის შინაარსიდან გამომდინარე მხარეებს შორის არ იყო დამყარებული სახელშეკრულებო ურთიერთობა, ანუ სა-

ხელმწიფო საკუთრებაში არსებული ნივთით მოპასუხე სარგებლობდა სამართლებრივი საფუძველის არსებობის გარეშე. აღნიშნულით სახელმწიფოს მიადგა ზიანი მიუღებელი შემოსავლის სახით. შესაბამისად დავის საგანია ზიანის ანაზღაურება, რაც საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის დანაწესიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით დავის განხილვის საფუძველია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული დავის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განხილვა შეუძლებელია, სარჩელის განხილვა უნდა მოხდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების ფარგლებში, რისთვისაც გამოყენებული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობა. აღნიშნულის გამო საქმე გადაეცა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს, საქმის განხილვაზე უფლებამოსილი სასამართლოს დადგენის მიზნით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაეცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიების განჩინებებს და თვლის, რომ საქმე განსჯადობის მიხედვით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ დავაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთ მხარედ გამოდის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი არის სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურება. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1.6 მუხლის თანახმად, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც

სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებისა) არის ადმინისტრაციული ორგანო. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო სამართალური თეორიის სუბიექტური შემადგენლობა, სადავო სამართალური თეორიაში მხარედ ადმინისტრაციული ორგანოს გამოსვლა არის დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის ერთ-ერთი მაჩვენებელი. ამასთანავე, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს წარმოადგენს არა სადავო სამართალური თეორიის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალური თეორიის ბუნება. დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის სადავო სამართალური თეორიაში საჯარო სამართლის სუბიექტის მონაწილეობა, ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაშიც.

სზაკ-ის 2.1 მუხლი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალური თეორიებიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული. სასკ-ის 2.3 მუხლის დებულება იმის შესახებ, რომ საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვა ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებული დავა, ასახავს განსჯადობის გარეგანი ნიშანს. სამართალური თეორიის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალური თეორიის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ადმინისტრაციული ორგანოს მოთხოვნა ემყარება საჯარო კანონმდებლობას, დავა განსახილველად ექვემდებარება ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. ამასთანავე, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ვალდებულებითი ურთიერთობების ცალკე კანონით გათვალისწინება თავისთავად არ არის საკმარისი ამავე ურთიერთობის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილების გადასაწყვეტად. თავის მხრივ, მხოლოდ ვალდებულებითი ურთიერთობის ფორმალურად სკ-ის 317-ე მუხლის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა, საჯაროსამართლებრივი მოთხოვნის,

სხვა ნორმებთან ერთად, სკ-ის ნორმაზე დაფუძნება ასევე არ ადასტურებს სადავო სამართალურთიერთობის სამოქალაქოსამართლებრივ ხასიათს. ასე მაგ., საგადასახადო სამართალურთიერთობები ფორმალურად ვალდებულებითი ურთიერთობებია, რაც არ ადასტურებს ამ დავების სამოქალაქოსამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილებას. საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში ვალდებულება წარმოიშობა არა სახელმეკრულებო ან კერძოსამართლებრივი კანონის, არამედ სპეციალური კანონის – „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის საფუძველზე, რომელიც ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას განეკუთვნება და აწესრიგებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს (1-ლი მუხ.). სახელმწიფო ქონების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს საქმიანობის საგანს წარმოადგენს, ხოლო ადმინისტრაციული ორგანოს მმართველობითი საქმიანობის კანონიერების კონტროლი ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების იურისდიქციის სფეროს განეკუთვნება.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო მოთხოვნას ამყარებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რომლის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის მიხედვით სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამეწარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის. აღნიშნული ნორმა ადმინისტრაციული კანონმდებლობის სფეროშია მოქცეული, შესაბამისად მისგან წარმოშობილი სადავო ურთიერთობა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივია და ადმინისტრაციული სასამართლოწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

საკასაციო პალატა თვლის, რომ სახეზეა დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების ყველა წინაპირობა, კერძოდ, მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი ეხება –

სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებას, დარიცხვა ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას. ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობის ხასიათი და მისი სუბიექტური შემადგენლობა ადასტურებს დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი კუთვნილებას. საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილების შესახებ. შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა ადგენს, რომ დავა განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სასამართლონარმოების წესით და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი ი.მ. ვ. დ-ის მიმართ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურების თაობაზე განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან
გამომდინარე ღირსის განსჯალოა**

განჩინება

№ბს-299-297 (გ-16)

15 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიებს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ი.მ. შ. ი-ის მიმართ, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების სამენარმეო საქმიანობის არამართლზომიერი სარგებლობისათვის 7821.50 ლარის ოდენობით დარიცხული დავალიანების დაკისრების მოთხოვნით. მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ქ. თბილისში, დაბა წყნეთში (ზონა „...“) მდებარე შენობა 1/2 (ს/კ ...) წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას. აღნიშნული უძრავი ქონების ნაწილით არამართლზომიერად სარგებლობს და სამენარმეო საქმიანობისთვის იყენებს ი/მ შ. ი-ე. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1³ მუხლის თანახმად, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად მოპასუხე ვალდებულია სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე). სააგენტოს არაერთი წერილობითი მოთხოვნის მიუხედავად მოპასუხემ თანხა არ გადაიხადა. სკ-ის 316-ე, 317.1 მუხლების მითითებით, „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონ-

ნის 36.1³ საფუძველზე მოსარჩელე ითხოვს სარჩელის დაკმაყოფილებას, მოპასუხისათვის გადასახდელი თანხის დაკისრებას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 25.03.2016წ. განჩინებით საქმე განსჯადობით გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას. სასამართლომ სასკ-ის 2.1, აგრეთვე 26.1 მუხლებზე მითითებით აღნიშნა, რომ განსახილველი დავა გამომდინარეობს სამოქალაქო სამართლის კანონმდებლობიდან, მოცემული ურთიერთობა არის კერძოსამართლებრივი ხასიათის, რის გამოც დავა განხილული უნდა იქნას სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით. მიუხედავად იმისა, რომ მოსარჩელე მოთხოვნის საფუძველად უთითებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 36.1³ მუხლზე, ეს გარემოება დავას არ აქცევს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად, ვინაიდან სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლი ითვალისწინებს კანონის საფუძველზე ვალდებულების წარმოშობის შესაძლებლობას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია 04.04.2016წ. განჩინებით არ დაეთანხმა ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და განსჯადობის თაობაზე დავის გადასაწყვეტად საქმე გადასცა საკასაციო სასამართლოს. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის დანაწესზე და აღნიშნა, რომ ვალდებულებითი ურთიერთობის ცალკე კანონით გათვალისწინება თავისთავად სადავო ურთიერთობის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ ან სამოქალაქოსამართლებრივ შინაარსზე არ მეტყველებს და მათი კვალიფიკაციისთვის საკმარის ფაქტორს არ წარმოადგენს. დაუშვებელია ანალოგიური ხასიათის ვალდებულებითი ურთიერთობის სამოქალაქოსამართლებრივ ხასიათზე მსჯელობა მხოლოდ იმ მოტივით, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის დანაწესით ვალდებულების წარმოშობის ერთ ერთ საფუძველად კანონით გათვალისწინებული შემთხვევაა დასახელებული. კონკრეტული სამართალურთიერთობა კანონმდებლის მიერ მოწესრიგებული არა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით, არამედ სპეციალური კანონით „სახელმწიფო ქონების შესახებ“. სასამართლოს მოსაზრებით, საქართველოს კანონი – „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ ერთმნიშვნელოვნად მიეკუთვნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას და მის საფუძველზე წარმოშობილი ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობებიც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი შინაარსისაა. გან-

სახილველი სამართლებრივი ურთიერთობა გამომდინარეობს არა კერძოსამართლებრივი, არამედ ადმინისტრაციული, საჯარო კანონმდებლობიდან და მისი განხილვა უნდა განხორციელდეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების ფარგლებში. აღნიშნული დასაბუთებით, განხილვაზე უფლებამოსილი სასამართლოს დადგენის მიზნით, საქმე გადმოეცა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე გაცნო საქმის მასალებს, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიების განჩინებებს და თვლის, რომ საქმე განსჯადობის მიხედვით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ დავაში სადავო სამართალურთიერთობის ერთ-ერთ მხარედ გამოდის სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი არის სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარღვეული დავალიანების ანაზღაურება. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1.6 მუხლის თანახმად, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო. „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას. სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანებისა) არის ადმინისტრაციული ორგანო. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, სადავო სამართალურთიერთობაში მხარედ ადმინისტრაცი-

ციული ორგანოს გამოსვლა არის დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის ერთ-ერთი მაჩვენებელი. ამასთანავე, საქმის განსჯადობის განმსაზღვრელ ფაქტორს წარმოადგენს არა სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტური შემადგენლობა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის ბუნება. დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის სადავო სამართალურთიერთობაში საჯარო სამართლის სუბიექტის მონაწილეობა, ვინაიდან ადმინისტრაციული ორგანო შესაძლოა მხარედ გამოვიდეს კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაშიც.

სზაკ-ის 2.1 მუხლი შეიცავს ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული. სასკ-ის 2.3 მუხლის დებულება იმის შესახებ, რომ საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებული დავა, ასახავს განსჯადობის გარეგან ნიშანს. სამართალურთიერთობის კუთვნილების გარეგანი ნიშანი ეხება სადავო სამართალურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმების ადგილს კანონმდებლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ ადმინისტრაციული ორგანოს მოთხოვნა ემყარება საჯარო კანონმდებლობას, დავა განსახილველად ექვემდებარება ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო პალატა იზიარებს სასამართლოს განჩინებებში მოყვანილ მოსაზრებას იმასთან დაკავშირებით, რომ ვალდებულებითი ურთიერთობების ცალკე კანონით გათვალისწინება თავისთავად არ არის საკმარისი ამავე ურთიერთობის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილების გადასაწყვეტად. თავის მხრივ, მხოლოდ ვალდებულებითი ურთიერთობის ფორმალურად სკ-ის 317-ე მუხლის მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა, საჯაროსამართლებრივი მოთხოვნის, სხვა ნორმებთან ერთად, სკ-ის ნორმაზე დაფუძნება ასევე არ ადასტურებს სადავო სამართალურთიერთობის სამოქალაქოსამართლებრივ ხასიათს, ასე მაგ., საგადასახადო სამართალურთიერთობები ფორმალურად ვალდებულებითი ურთიერთობებია, რაც არ ადასტურებს ამ დავების სამოქალაქოსამართლებრივი კატეგორიისადმი კუთვნილებას. საკასაციო პალატა ყურადღებას

ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში ვალდებულება წარმოიშობა არა სახელშეკრულებო ან კერძო-სამართლებრივი კანონის, არამედ სპეციალური კანონის – „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის საფუძველზე, რომელიც ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას განეკუთვნება და აწესრიგებს საქართველოს სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს (1-ლი მუხ.). სახელმწიფო ქონების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს საქმიანობის საგანს წარმოადგენს, ხოლო ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობის კანონიერების კონტროლი ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების იურისდიქციის სფეროს განეკუთვნება. ამდენად, აღნიშნულ საკითხებზე და მათგან გამომდინარე ურთიერთობები ადმინისტრაციულ-სამართლებრივია და შესაბამისი სასამართლო წარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო მოთხოვნას ამყარებს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონს, რომლის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის მიხედვით სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლეს, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

საკასაციო პალატა თვლის, რომ სახეზეა დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების ყველა წინაპირობა, კერძოდ, მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი ეხება – სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურებას, დარიცხვა ეფუძნება ადმინისტრაციულ კანონმდებლობას. ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობის ხასიათი და მისი სუბიექტური შემადგენლობა ადასტურებს დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი კუთვნილებას.

საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილების შესახებ. შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ დავა განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი ი.მ. შ. ი-ის მიმართ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დაორიციული დავალიანების ანაზღაურების თაობაზე განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის
ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების
შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე
დავის განსჯალოვა**

განჩინება

№ბს-349-345 (გ-16)

15 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**
**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
პ. სილაგაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი განხილვის გარეშე, განიხილა ბ. დ-ის სასარჩელო განცხადების განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ბ. დ-ემ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ქ. თბილისის ისნის რაიონის გამგეობის და მესამე პირის თ. ჩ-ას მიმართ ბ. დ-ისათვის გაფრთხილების გამოცხადების შესახებ ქ. თბილისის ისნის რაიონის გამგეობის 06.10.2014წ. №14 ბრძანების, ბ. დ-ის გათავისუფლების შესახებ მოპასუხის 17.10.2014წ. №40 ბრძანების ბათილად ცნობის, სამსახურში აღდგენის, იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების და გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის მოთხოვნით.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ სზაკ-ის 60¹-ე მუხლის მიხედვით სადავო აქტები მართლსაწინააღმდეგოა, დარღვეულია მათი მომზადების და გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები. უტყუარად არ დასტურდება მოსარჩელის მიერ ნების გამოხატვა სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ, რაც ეჭვქვეშ აყენებს მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლებას დასაქმებულის ინიციატივით. ასკ-ის 17.2 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულმა ორგანომ უნდა წარმოადგინოს სადავო აქტის კანონიერების დამადასტურებელი მტკიცებულებები. მოპასუ-

ხეს, ზაკ-ის 53-ე, 96-ე მუხლების შესაბამისად, სრულად არ გამოუკვლევია საქმის გარემოებები, არ გაუთვალისწინებია ბ. დ-ის მიერ ორგანოსათვის განთავისუფლებამდე წარდგენილი განცხადება, სათანადოდ არ დაუსაბუთებია გასაჩივრებული აქტები, საქმის გარემოებათა სათანადოდ გამოკვლევის შემთხვევაში მოპასუხის მიერ მიღებული იქნებოდა განსხვავებული გადაწყვეტილება. სასამართლომ სადავო აქტების კანონიერებაზე მსჯელობისას უნდა შეამოწმოს დაირღვა თუ არა მხარეთა უფლებები, თანასწორობის პრინციპი, ადგილი ხომ არ აქვს დისკრიმინაციის ფაქტს. ამასთანავე, სადავო აქტების გამომცემ პირთა ქმედებებში შესაძლოა იკვეთებოდეს სამოხელეო დანაშაულის ნიშნები, რადგან მოსარჩელე სამსახურიდან გათავისუფლდა პოლიტიკური ნიშნით დისკრიმინაციის შედეგად. ბ.დ-ემ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე, ზაკ-ის 208-ე, სკ-ის 992-ე, 1005-ე მუხლებზე, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 127.5 მუხლზე და აღნიშნა, რომ მოსარჩელე უნდა აღდგეს ქ.თბილისის ისნის რაიონის გამგებლის ... თანამდებობაზე და აუნაზღაურდეს იძულებითი განაცდური სამსახურიდან გათავისუფლების მომენტიდან სრული ოდენობით.

01.12.2014წ. საქალაქო სასამართლოში წარდგენილი განცხადებით ბ.დ-ემ დააზუსტა სასარჩელო მოთხოვნები და დამატებით მოითხოვა ქ. თბილისის ისნის რაიონის გამგებლისათვის ბ. დ-ის სასარგებლოდ 2013 და 2014 წლებში მოსარჩელის მიერ გამოუყენებელი შვებულების სრული ანაზღაურების დაკისრება, ადვოკატის მომსახურების ხარჯის – 01 თეთრის და პროცესის ხარჯის, სანოტარო აქტის შედგენის საფასურის – 12 ლარის გადახდა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 20.01.2015წ. განჩინებით, სასკ-ის 16.1 მუხლის საფუძველზე საქმეში, მესამე პირად ჩაერთო ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის შიდა აუდიტისა და მონიტორინგის საქალაქო სამსახური.

06.04.2016წ. მოსამზადებელ სხდომაზე სასარჩელო მოთხოვნების დაზუსტების შედეგად მოსარჩელემ მოითხოვა: ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ისნის რაიონის გამგებლის 06.10.2014წ. №14 და 17.10.2014წ. №40 ბრძანებების ბათილად ცნობა ძალაში შესვლის დღიდან; გამგებლის ... თანამდებობაზე აღდგენა და ამ ნაწილში მისაღები გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივი აღსრულება; გადაწყვეტილების აღსრულების დღემდე სამსახურში იძულებითი არყოფნის მთელი პერიოდის განმავლობაში მიუღებელი ხელფასის განაცდურის სახით ყოველთვი-

ურად 1 800 ლარის ოდენობით და თანამდებობრივ სარგოზე წინასწარ გათვალისწინებული დანამატის თითოეული თვისათვის 1 800 ლარის ოდენობით გამგეობისათვის დაკისრება; მოსარჩელის სასარგებლოდ გამგეობისათვის 2013, 2014, 2015 და 2016 წლებში ყოველწლიური კუთვნილი ანაზღაურებადი გამოუყენებელი შვებულების ნატურით ანაზღაურება; მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის 1 ლარის ოდენობით არამატერიალური (არაქონებრივი) ზიანის ანაზღაურება, სამსახურში პოლიტიკური ნიშანდებით დისკრიმინაციული მოპყრობისათვის; მოსარჩელის სასარგებლოდ მოპასუხისათვის 1 ლარის ოდენობით მატერიალური (ქონებრივი) ზიანის ანაზღაურება სამსახურში პოლიტიკური ნიშანდებით დისკრიმინაციული მოპყრობისათვის იმ მიუღებელი შემოსავლის ზიანისათვის, რომელიც გამოწვეული იქნა დისკრიმინაციული მოპყრობის გამო, მიუღებელი ხელფასის სამოქალაქო ბრუნვაში ჩართვის შეუძლებლობისა და ასეთი ბრუნვიდან მისაღები სარგებლის დაკარგვის გამო.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 06.04.2016წ. განჩინებით ბ.დ-ის სარჩელიდან ცალკე წარმოებად გამოეყო მოთხოვნა დისკრიმინაციული მოპყრობის გამო ზიანის ანაზღაურების შესახებ და აღნიშნულ ნაწილში საქმე განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით, კერძოდ მე-7³ კარით, რომელიც ამ საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. ამდენად, კანონმდებლობა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, მისი აღმოფხვრის და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე საქმეების განსჯადობას სამოქალაქო სასამართლოებს მიაკუთვნებს. სასამართლომ მიუთითა, რომ აღნიშნულ საკითხთა განხილვისათვის სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობაში განსაზღვრულია კონკრეტული ნორმები, რაც გამორიცხავს ამ კატეგორიის დავების ადმინისტრაციული სასამართლოების მიერ განხილვას.

ამასთანავე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციული სასამართლოს განსჯადი საკითხების – ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დად-

გენასთან დაკავშირებული საქმის განუყოფელ ნაწილად. ადმინისტრაციული სასამართლო უფლებამოსილია მხოლოდ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძვლებზე იმსჯელოს, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა კი საამისოდ უფლებამოსილი სასამართლოს მიერ გამოცემული აქტის ხასიათისა და სხვა გარემოებების ერთობლივი შეფასებით უნდა განხორციელდეს.

სასამართლომ მიუთითა სასკ-ის 26-ე, სსკ-ის 182-ე მუხლებზე და აღნიშნა, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და ზიანის ანაზღაურების თაობაზე მოთხოვნა უნდა გამოიყოს ცალკე წარმოებად და გადაეცეს განსჯად – სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 22.04.2016წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა სსკ-ის მე-11, ასკ-ის მე-2, ზაკ-ის მე-5, მე-60¹ მუხლებზე და აღნიშნა, რომ განსჯადობის საკითხის გადანყვეტისას განმსაზღვრელია დავის საგანი, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება დავები, რომლებიც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი კანონმდებლობიდან არის წარმოშობილი, რაც განსახილველ შემთხვევაში სახეზეა, რადგან დავის საგანია ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების დადგენა. სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლების კანონიერების შეფასება ვერ მოხდება გათავისუფლების საფუძვლების შეფასების გარეშე, მოსარჩელე მიუთითებს, რომ მისი განთავისუფლება მოხდა დისკრიმინაციული საფუძვლით, ამდენად დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის საკითხი მნიშვნელოვნად არის დაკავშირებული სამსახურიდან გათავისუფლებასთან და მათი განცალკევებულად განხილვა შეუძლებელია. სასამართლო თვლის, რომ მოთხოვნათა დამოუკიდებლად განხილვისას სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას მოუწევს სამსახურიდან გათავისუფლების საკითხზეც იმსჯელობა, რადგან სწორედ აღნიშნული წარმოადგენს სავარაუდო დისკრიმინაციულ ქმედებას, ხოლო დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის შემთხვევაში სასამართლომ ორგანოს უნდა დაავალოს მისი აღმოფხვრა, – ფაქტობრივად პირის სამსახურში აღდგენა, რაც სცილდება სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის კომპეტენციის ფარგლებს. სასამართლომ მიუთითა ზაკ-ის 2.1 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტზე, ასკ-ის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნ-

ქტზე, ამავე მუხლის მესამე ნაწილზე და მიიჩნია, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და ზიანის ანაზღაურების საკითხის განხილვა პირის გათავისუფლების შესახებ ბრძანების კანონიერების შემოწმებისაგან დამოუკიდებლად არამართებულობა, სასარჩელო მოთხოვნის ამგვარი დაყოფა გამოიწვევს არაუფლებამოსილი სასამართლოს – სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მიერ, დავის განხილვას და ამდენად, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის დარღვევას. საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ საქმის სამოქალაქო სამართალწარმოების პროცედურით განხილვა გამოიწვევს საპროცესო ნორმების ისეთ დარღვევას, რომელიც აუცილებლად განაპირობებს საქმეზე უკანონო გადაწყვეტილების დადგენას, ვინაიდან ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის პრინციპები მკვეთრად განსხვავდება სამოქალაქო სამართალწარმოების პრინციპებისგან. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება ინკვიზიციურია, სამართალწარმოების „ძლიერი მხარე“ – ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია სრულად ზიდოს მტკიცების ტვირთი, რაც მოსარჩელეს უფრო კომფორტულ და მომგებიან ვითარებაში ამყოფებს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ბ.დ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი არ ითვალისწინებს ცალკე დისკრიმინაციული ფაქტის შესახებ დავის გადაწყვეტის მექანიზმს, კოდექსი ტაქსაციის მეთოდის გამოყენებით იძლევა ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. სასკ-ის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილით მითითებული საქმეების ჩამონათვალის გარდა კომპეტენციის სფეროს გამიჯვინსათვის გამოიყენება ზოგადი კრიტერიუმი (ენუმერაცია), რომლის მიხედვით სამართალწარმოების წესით განხილვა აგრეთვე სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან (სასკ-ის 2.3 მუხ.). აღნიშნული

ნორმა ახდენს ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებას მიკუთვნებულ საკითხთა წრის გაფართოებას, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების იურისდიქციის სფეროში ნებისმიერი ისეთი დავის მოქცევას, რომელიც თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს.

სასკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან. სზაკ-ის 2.1 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ითხოვს გაფრთხილების გამოცხადების შესახებ ქ. თბილისის ისნის რაიონის გამგებლის 06.10.2014წ. №14 ბრძანების, ბ. დ-ის გათავისუფლების შესახებ მოპასუხის 17.10.2014წ. №40 ბრძანების ბათილად ცნობას, სამსახურში აღდგენას, იძულებითი განაცდურის სრულად ანაზღაურებას, დისკრიმინაციული მოპყრობის გამო დამდგარი მორალური ზიანის ანაზღაურებას, მატერიალური (ქონებრივი) ზიანის ანაზღაურებას სამსახურში პოლიტიკური ნიშანდებით დისკრიმინაციული მოპყრობისათვის, ქ. თბილისის ისნის რაიონის გამგეობისათვის ბ. დ-ის სასარგებლოდ 2013, 2014, 2015 და 2016 წლებში მოსარჩელის მიერ გამოუყენებელი შვებულების ანაზღაურებას.

„საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 3.2 მუხლის მიხედვით საჯარო სამსახური იყოფა სახელმწიფო სამსახურად და სამსახურად ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში. ამავე კანონის 2.4 მუხლის თანახმად, გამგეობა და საკრებულო არიან ისეთი ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებები, რომლებში საქმიანობაც ითვლება საჯარო სამსახურად. საჯარო მოსამსახურე არის პირი, რომელიც ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში (4.1 მუხ.), ამავე კანონით არის დადგენილი ძირითადი მოთხოვნები ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელისათვის (მე-16 მუხ.). ამდენად, ბ. დ-ე, როგორც ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის ისნის რაიონის გამგებლის მოადგილე, იყო საჯარო მოსამსახურე, შესაბამისად, დისციპლინური ზომის გამოყენებისა და სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ სადავო ბრძანებების გამოცემის საფუძველად მიე-

თითა ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 61-ე, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 72-ე, 73¹, 73², 78-ე, 79-ე, 99-ე მუხლები, ასევე ისნის რაიონის გამგეობის თანამშრომლისა და აპარატის უფროსის მოხსენებით ბარათები. აღნიშნული ნორმების მიხედვით განისაზღვრება დაწესებულების შინაგანანესში სამუშაო დროის დასაწყისის, დასასრულის და სამსახურში არყოფნის შეტყობინების გათვალისწინების საჭიროება (72-ე მუხ.), ქცევის ზოგადი წესები საჯარო მოსამსახურეთათვის (73¹, 73² მუხ.), საჯარო მოსამსახურის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომები (78-ე, 79-ე მუხ.), დისციპლინური გადაცდომის საფუძველზე საჯარო მოსამსახურის სამსახურიდან გათავისუფლების წესი (99-ე მუხ.). ამდენად, სადავო აქტები გამოცემულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ, ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე და წარმოშობს უშუალო სამართლებრივ შედეგს საჯარო მოსამსახურისათვის. ამასთანავე, „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ კოდექსის შესაბამისად, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის რაიონის გამგებლის ბრძანება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტია (61-ე მუხ.). ამდენად, გასაჩივრებული სადავო ბრძანებები არის ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების განმსაზღვრელი კრიტერიუმებია: აქტის, როგორც საქმიანობის სამართლებრივი ფორმის დასაშვებობა, ფორმალური და მატერიალური კანონიერება. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ფორმალური კანონიერება დაკავშირებულია ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის პროცესთან და მოითხოვს, რომ აქტი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ, კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დაცვით და შესაბამისი ფორმით იქნეს გამოცემული. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მატერიალური კანონიერება დაკავშირებულია აქტის შინაარსთან და მოითხოვს აქტში ასახული კონკრეტული ურთიერთობის მოწესრიგების შესაბამისობას მისი გამოცემის სამართლებრივ და ფაქტობრივ საფუძველთან. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ მისი განთავისუფლება მოხდა დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად, დისკრიმინაციული ქმედება გამოვლინდა სამსახურიდან გათავისუფლებაში, გათავისუფლების უკანონოდ ცნობის მიზნით მოსარჩელე მოითხოვს მის მიმართ დისკრიმინაციული მოპყრობის ფაქტის

დადგენას.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მოსარჩელის მატერიალური მიზნის მისაღწევად, პირთა ქმედითი სამართლებრივი დაცვის უზრუნველსაყოფად, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი მოსარჩელეს ანიჭებს სარჩელის სხვადასხვა სახის და საპროცესო მოქმედებების გამოყენების შესაძლებლობას. სასკ-ის 22-25-ე მუხლები ადგენენ ადმინისტრაციული სარჩელების დიფერენცირებას შეცილებით (22-ე მუხ.), მავალდებულებელ (23-ე, 24-ე მუხ.) და აღიარებით (25-ე მუხ.) სარჩელებად. ამასთანავე, თითოეული ნორმით განსაზღვრულია შესაბამისი სარჩელის დასაშვებობის წინაპირობები. სარჩელის დასაშვებობის ერთ-ერთ წინაპირობას წარმოადგენს მოსარჩელის მიერ უფლების დასაცავად სწორი პროცესუალური საშუალების არჩევა. აღიარებითი სარჩელი, როგორც სარჩელის ერთ-ერთი სახე, არის პროცესუალური დაცვის სამართლებრივი ინსტიტუტი, მისი მეშვეობით არ ხდება მოსარჩელის მატერიალური უფლებების უშუალო განხორციელება, რამდენადაც აღიარებითი სარჩელით დგინდება უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა ან არარსებობა (სასკ-ის 25-ე მუხლით ასევე გათვალისწინებულია აქტის არარად აღიარების მოთხოვნით სამართლოსათვის მიმართვის უფლება). მოცემული სახის სარჩელებთან მიმართებაში პროცესუალური კანონმდებლობით დაწესებულია დასაშვებობის წინაპირობები (სასკ-ის 25.2 მუხ.), აღიარებითი სარჩელის აღძვრა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსარჩელეს არ შეუძლია აღძვრას სარჩელი ამ კოდექსის 22-24-ე მუხლების საფუძველზე. ამასთანავე, აღიარებითი სარჩელი დასაშვები არ არის, თუ იგი მიმართულია წმინდა ფაქტობრივი ინტერესის, ფაქტობრივი გარემოების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არადამოუკიდებელი ნაწილის მიმართ. დასაშვებობის აღნიშნული წინაპირობები ემსახურება ისეთი ვითარების თავიდან აცილებას, როდესაც პირველად, ფაქტობრივად დადგინდება უფლების არსებობა და შემდგომში დადება აქტის გაუქმების ან გამოცემის საკითხი. ამასთანავე, დისკრიმინაციის ფაქტი, როგორც წესი, არ დგება დამოუკიდებლად, არამედ მას თან ახლავს პირის კონკრეტული უფლების შეზღუდვა. ამიტომ, უმეტესად პირის სასარჩელო მოთხოვნა კომპლექსურია და უკავშირდება არა მხოლოდ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას, არამედ იმ ძირითადი უფლების აღდგენას, რომელიც დისკრიმინაციის შედეგად დაირღვა. კანონმდებლობა არ უშვებს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენაზე დამოუკიდებელი სარჩელის აღძვრას, ფაქტის დადგენა უნდა უკავ-

შირდებოდეს დისკრიმინაციის შეწყვეტას ან/და მისი შედეგების აღმოფხვრას ან მორალური ან/და მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას. აღსანიშნავია, რომ მოსარჩელეს სასარჩელო მოთხოვნებში დისკრიმინაციის ფაქტის ცალკე დადგენის მოთხოვნის საკითხი არ დაუყენებია, დისკრიმინაციული მოპყრობის საკითხი მოსარჩელეს დასმული აქვს არამატერიალური და მატერიალური (ქონებრივი) ზიანის ანაზღაურებასთან, სადავო აქტების უკანონობასთან კავშირში.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ასაჩივრებს სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ქ.თბილისის ისნის რაიონის გამგებლის 17.10.2014წ. №40 და გაფრთხილების გამოცხადების შესახებ ქ.თბილისის ისნის რაიონის გამგებლის 06.10.2014 №14 ბრძანებებს და ითხოვს მათ ბათილად ცნობას პოლიტიკური ნიშნით სამსახურში მისი შევიწროვების გამო, სასარჩელო განცხადებაში მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ დავის განხილვისას სასამართლომ უნდა შეამოწმოს თანასწორობის პრინციპის დაცულობა, დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობა. ამდენად, დისკრიმინაციის ფაქტის შესაძლო არსებობას მოსარჩელე აყენებს იმ მიზნით, რომ დასაბუთდეს ბ.დ-ის სამსახურიდან გათავისუფლების არამართლზომიერება, ზიანის ანაზღაურება. შესაბამისად, მოსარჩელე არ ითხოვს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას დამოუკიდებლად, მისი საბოლოო მიზანია აღდგეს სამსახურში ტოლფას თანამდებობაზე და უთითებს, რომ პოლიტიკური ნიშნით დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად არამართლზომიერად განთავისუფლდა სამსახურიდან. ამდენად, მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ უკანონოა ქ.თბილისის ისნის რაიონის გამგეობის გასაჩივრებული აქტები, რადგან არ არსებობდა მათი გამოცემის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები. მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნაა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სწორედ ამ მოთხოვნის საფუძვლიანობის და აქტების კანონიერების შემოწმების ფარგლებში უნდა მოხდეს დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობაზე მსჯელობა, რადგან ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დისკრიმინაციული ქმედება შესაძლოა განხორციელდეს სწორედ ადმინისტრაციული აქტის გამოცემით. მოსარჩელე თავად აღნიშნავს სასარჩელო განცხადებაში, რომ ფაქტის დადასტურებას აქვს მატერიალურ-სამართლებრივი მნიშვნელობა, სასკ-ის მე-17 მუხლის მიხედვით აქტის კანონიერების მტკიცების ტვირთი ადმინისტრაციულ ორგანოს ეკისრება, დავის განხილვისას სასამართლომ უნდა შეამოწმოს ადმინისტრაციის მიერ აქტის თუ მოქ-

მედების განხორციელების შედეგად თანასწორობის პრინციპის დაცულობა, დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობა, რაც შეუძლებელია დავის წარმოშობის, სამსახურიდან გათავისუფლების მიზეზის გარკვევის გარეშე.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ კანონი არ შეიცავს მითითებას იმაზე, თუ რომელმა კოლეგიამ უნდა განიხილოს საქმე, ამასთანავე კანონის მე-3 მუხლი ადგენს, რომ ამ კანონის მოთხოვნები ვრცელდება საჯარო დაწესებულებების, ორგანიზაციების, ფიზიკური და იურიდიული პირების ქმედებებზე ყველა სფეროში, ამავდროულად კანონის მე-10 მუხლი უთითებს, რომ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დაწესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც, მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა. ამდენად, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა სასამართლოს შესაბამისი კოლეგიის მიერ უნდა მოხდეს. სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით, კერძოდ სსკ-ის VII³ კარით, თუმცა განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს არა დამოუკიდებლად დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას და აქედან გამომდინარე ზიანის ანაზღაურებას ან დისკრიმინაციული ქმედების შეწყვეტას, არამედ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობას, რის საფუძველზეც უთითებს დამსაქმებლის მხრიდან დისკრიმინაციულ მოპყრობას. ყოველი დავის გადაწყვეტა საჭიროებს გარკვეული ფაქტების დადგენას, ვინაიდან სამართლით რეგულირებული ურთიერთობა შეიძლება აღმოცენდეს, განვითარდეს ან შეწყდეს მხოლოდ ფაქტების საფუძველზე, ე.ი. ისეთი ფაქტების საფუძველზე, რომლებსაც სამართლის ნორმა გარკვეულ იურიდიულ შედეგს უკავშირებს. სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერებასთან დაკავშირებით სასამართლოს გადაწყვეტილება უნდა დაეყრდნოს სავარაუდო დისკრიმინაციის ფაქტის დადასტურებას ან უარყოფას, სწორედ აღნიშნულზე იქნება ძირითადად დამოკიდებული სარჩელის დაკმაყოფილება ან უარი მის დაკმაყოფილებაზე. მოცემულ შემთხვევაში სამართლებრივ და ფაქტობრივ გარემოებებს შორის სხვაობა პირობითია, დავის გადაწყვეტისათვის საჭირო ფაქტს სწორედ რომ სამართლებრივი დატვირთვა აქვს, დასადგენ ფაქტს სახელდობრ სამართლებრივი ასპექტის გამო აქვს მნიშვნელობა. დისკრიმინაციული ფაქტის დადასტურებას ავტომატურად მოყვე-

ბა დისკრიმინაციის შედეგის აღმოფხვრის სახით მოსარჩელის ადრე დაკავებულ თანამდებობაზე აღდგენა. დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს, ამ ფაქტის დადგენას მოყვება აქტის ბათილად ცნობა, სამსახურში აღდგენა, ზიანის ანაზღაურება. აქტის კანონიერების და დისკრიმინაციის ცალ-ცალკე შეფასება შეუძლებელია, დისკრიმინაციის ფაქტის დამოუკიდებლად განხილვა სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით გამოიწვევს სამსახურიდან გათავისუფლების, სადავო აქტის კანონიერებაზე, კანონიერების დარღვევის შემთხვევაში სამსახურში აღდგენის საკითხებზე მსჯელობას, რაც სცილდება სამოქალაქო კოლეგიის განსჯადობის ფარგლებს. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დისკრიმინაციული დამოკიდებულება შესაძლოა გამოვლინდეს აქტის გამოცემით ან გამოცემაზე უარის თქმით, შესაბამისად, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნა ურთიერთდაკავშირებული და ურთიერთგამომდინარე მოთხოვნებია, მათი გამიჯვნა გამოიწვევს დისკრიმინაციის მსხვერპლის უფლების დარღვევას, საქმეთა განხილვის გაჭიანურებას, პარალელიზმს და დუბლირებას. ამდენად, დაუსაბუთებელია ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსაზრება, რომ მიმდინარე დავაში სასარჩელო მოთხოვნა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის შესახებ უნდა გამოიყოს ცალკე წარმოებად და განსახილველად დაექვემდებაროს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ დავის განხილვისას შესაძლოა გამოიყენოს სსკ-ის VII³ კარის დებულებები, რომლებიც არეგულირებენ ამ სახეობის დავების სპეციფიკას, არ ცვლის განსჯადობის საკითხს. სასკ-ის 1.2 მუხლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი. შესაბამისად, არსებობს სსკ-ის VII³ კარით დადგენილი წესების გამოყენების საფუძველი ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განხილვისას. ამასთანავე, სასამართლო, რომელიც მის განსჯად საქმეს იხილავს, ფლობს ამ საქმის განხილვის აბსოლუტურ კომპეტენციას, მათ შორის, საქმის განხილვის პროცესში შეუძლია გამოიყენოს და განმარტოს დავის გადაწყვეტისათვის საჭირო ყველა ნორმატიული აქტი. დისკრიმინაციულ ქმედებას ადგილი შეიძლება ჰქონდეს როგორც კერძოსამართლებრივ, ასევე საჯარო სფეროში, შესაბამისად დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული საქმეები შესაძლოა იყოს როგორც სამოქალაქო, ასევე ადმი-

ნისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველი სასამართლოს განსჯადი.

საქმის განსჯადობას არ განაპირობებს ის, თუ რომელ საპროცესო კოდექსში არის გათვალისწინებული დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული დავების განხილვის მომწესრიგებელი ნორმები. საჯარო მმართველობის საქმიანობის კანონიერების დადგენა შესაძლებელია მხოლოდ სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტის სტატუსის, უფლება-მოვალეობების, სამართალურთიერთობებში კანონით განსაზღვრული თანასწორობის პრინციპზე დამყარებული ქცევის წესისა და სტანდარტების სათანადო ანალიზის შედეგად. ამდენად, დისკრიმინაციის საკითხთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავების სამოქალაქო საქმეთა განმხილველი სასამართლოების იურისდიქციაში მოქცევა შედეგად გამოიწვევს იმას, რომ საჯარო მმართველობის კანონიერების ყველაზე აქტუალური საკითხები გამოვა ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველი სასამართლოების სფეროდან. განსჯადობის დავის ამგვარი გადანყვება შედეგად გამოიწვევს თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეების მნიშვნელოვანი დავების გადაცემას სამოქალაქო კატეგორიის დავების განმხილველი სასამართლოების იურისდიქციაში. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ არამართლზომიერი ქმედების ჩადენა ხშირ შემთხვევაში გაცილებით მეტი საფრთხის შემცველია კერძო სუბიექტების მიერ ანალოგიური სახის ქმედებასთან შედარებით. დისკრიმინაცია აკრძალულია ადმინისტრაციული წესით ნებისმიერი გადანყვეტილების მიღებისას. სზაკ-ის 4.2 მუხლის თანახმად, „დაუშვებელია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილე რომელიმე მხარის კანონიერი უფლებისა და თავისუფლების, კანონიერი ინტერესის შეზღუდვა ან მათი განხორციელებისათვის ხელის შეშლა, აგრეთვე მათთვის კანონმდებლობით გაუთვალისწინებელი რაიმე უპირატესობის მინიჭება ან რომელიმე მხარის მიმართ რაიმე დისკრიმინაციული ზომების მიღება“. შესაბამისად, დისკრიმინაციის ყველა ფორმის, თვითნებობის აღმოფხვრა, საჯარო მმართველობაში ადმინისტრაციული იუსტიციის უმნიშვნელოვანეს ამოცანათა რიგს განეკუთვნება, თავად ადმინისტრაციული მართლმსაჯულება ეფუძნება კანონის წინაშე ყველას თანასწორობის პრინციპს, საჯარო სფეროში დისკრიმინაციის აღმოფხვრა საჭიროებს ეფექტურ სასამართლო კონტროლს, უფლების დაცვის მაღალ სტანდარტს, შესაბამისად, მასზე უარის თქმა განსჯადობის საკითხის მექანიკური, პროცესუალური ნორმის განთავ-

სებისდამიხედვით მცდარია. აღნიშნული შედეგად გამოიწვევს თანასწორობის ფუნდამენტური პრინციპის საკითხების ამორიცხვას ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების სფეროდან, მისი იურისდიქციის მნიშვნელოვან შეზღუდვას, ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების უფლებადამცავი პოტენციალის შესუსტებას. საჯაროსამართლებრივია დავა იმ შემთხვევაში, თუ ურთიერთობის მონაწილე და სახელისუფლებო სუბიექტი ერთმანეთის მიმართ სუბორდინაციულ ურთიერთობაში იმყოფებიან, სწორედ ეს ფაქტორი და არა ნორმის ამა თუ იმ აქტში განთავსება განაპირობებს სამართალურთიერთობის ბუნებას და შესაბამისად განსჯადობას, საქმის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილებას, დავის ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვას.

დაუსაბუთებელია თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მოსაზრება იმის შესახებ, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დავალების საფუძვლების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის განუყოფელ ნაწილად. აღნიშნულ მოსაზრებას არ ადასტურებს საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მოსაზრება, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ადმინისტრაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული კონკრეტული საფუძვლით გამოიციმა და მხოლოდ ამ საფუძვლის დაუდასტურებლობა ან/და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის არასწორად გამოყენება შეიძლება გახდეს აქტის უკანონოდ ცნობის საფუძველი. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დისკრიმინაციას ადგილი აქვს იმ შემთხვევაში, თუ: დადგენილი ფაქტები ადასტურებენ არათანაბარ, ტენდენციურ მიდგომას; დიფერენცირებული მიდგომა არ არის გონივრული; დარღვეულია ბალანსი მიზანსა და გამოსაყენებელ საშუალებას შორის. დისკრიმინაცია არის კანონიერების უხეში დარღვევა, სასამართლო დაცვა ასეთ შემთხვევაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განხორციელოს რაიმე ქმედება (სზაკ-ის მე-5 მუხ.), ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს (სზაკ-ის მე-60¹ მუხ.). საჯარო სფეროში დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა მოითხოვს ადმინისტრაციული თვითნებობის, სახელმწიფო მმართველობაში დისბა-

ლანსის, უფლებამოსილების გადაჭარბების, პასუხისმგებლობის შესუსტების ფაქტებზე რეაგირებას. ასეთ ფაქტებზე ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების რეაგირება ამკვიდრებს კანონიერების რეჟიმს სახელმწიფო მმართველობაში. დისკრიმინაცია უკავშირდება თანასწორობის ფუნდამენტური, კონსტიტუციური პრინციპის დარღვევას, მისი აღმოფხვრა უფლებებისა და კანონიერ ინტერესებს ემსახურება, რაც ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების კომპეტენციის უმნიშვნელოვანეს სფეროს შეადგენს. საჯარო მოსამსახურის თანამდებობიდან გათავისუფლების, ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედებების კანონიერების შეფასების კომპეტენცია მხოლოდ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველ სასამართლოს აქვს. თავისთავად დისკრიმინაციული მოპყრობა არ ცვლის, დავის ბუნებას, დისკრიმინაციული მოპყრობა არის მხოლოდ ის მართლსაწინააღმდეგო ნიშანი, რომელიც ასახავს კანონდარღვევის ხასიათს. საკასაციო პალატა იზიარებს სამოქალაქო კოლეგიის მოსაზრებას იმის შესახებ, რომ ადმინისტრაციული აქტის სადავოდ გახდომა გამოცემული აქტის დისკრიმინაციულობის მოტივით არ აქცევს დავას ავტომატურად სამოქალაქო კატეგორიის დავად და არ იწვევს შედეგად სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით დავის განხილვას, მით უფრო, რომ დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული საქმეების სამართალწარმოების თავისებურება ესადაგება სასამართლო წარმოების ინკვიზიციურ სანყისებს, მტკიცების ტვირთის გადანაწილებას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნა ინდივიდუალური ადმინისტრაციული აქტების ბათილად ცნობაა, რაც სასკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტისა და 22-ე მუხლის გათვალისწინებით ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია, ამიტომ საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ საქმე განხილულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით და შესაბამისად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, მე-2 მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლით, 390-ე მუხლით, 399-ე მუხლით, 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

დაადგინა:

1. ბ. დ-ის სარჩელი მოპასუხე ქ.თბილისის ისნის რაიონის გამგეობის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანების გათილად ცნობის თაობაზე დავის განსჯადობა

განჩინება

№ბს-526-521(გ-16)

22 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ვ. როინიშვილი

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2014 წლის 24 ნოემბერს ნ. ა-ემ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ იგი 2009 წლიდან მუშაობდა ადგილობრივ თვითმმართველობაში სხვადასხვა თანამდებობაზე. 2014 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნების შემდეგ, როგორც დედაქალაქში, ისე საქართველოს რეგიონებში, თვითმმართველობის ორგანოებიდან საჯარო მოხელეების მასობრივი გათავისუფლებები დაიწყო. მოსარჩელის მითითებით, გათავისუფლებები ხორციელდებოდა, როგორც ზემდგომი თანამდებობის პირების ბრძანებით, ისე მოხელეე-

ბის პირადი განცხადებების საფუძველზე, რაც საფუძვლიან ეჭვს ბადებდა, რომ მოხელეების მსგავს გათავისუფლებებში ადგილი ჰქონდა მიკერძოებულ, დისკრიმინაციულ მიდგომებს პოლიტიკური პარტიისადმი „კუთვნილების“ გამო და პირთა იძულებას „საკუთარი ნებით“ დაეტოვებინათ სამსახურები.

თვითმმართველობებში მოხელეების გათავისუფლებებთან დაკავშირებით ზემოაღნიშნული მოვლენების ფონზე მოსარჩელეს გაუჩნდა ეჭვი, რომ სამსახურის დატოვებას ან სამსახურებრივ ჩამოქვეითებას მასაც მოსთხოვდნენ, რაც მოხდა კიდევ. მას „თავისი ნებით“ განცხადების დაწერა შესთავაზეს, რის შემდეგაც მოვალეობის შემსრულებლად უფრო დაბალი თანრიგის პოზიციაზე აიყვანდნენ, რაზედაც მოსარჩელემ კატეგორიული უარი განაცხადა, რის შემდეგაც ქ. თბილისის მერის დავით ნარმანიას 2014 წლის 24 ოქტომბრის №1318 ბრძანებით გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან. ბრძანებაში გათავისუფლების საფუძვლად მითითებულია რეორგანიზაცია, რასაც მოჰყვა შტატების შემცირება. თუმცა აღნიშნულს რეალურად ადგილი არ ჰქონია.

მოსარჩელის განმარტებით, მის მიმართ განხორციელდა დისკრიმინაციული შევიწროვება და მოპყრობა პოლიტიკური შეხედულებების ნიშნით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელემ ნ. ა-ის გათავისუფლების შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2014 წლის 24 ოქტომბრის №1318 ბრძანების ბათილად ცნობა, თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისათვის ნ. ა-ის სამუშაოზე აღდგენისა და თანამდებობიდან გათავისუფლების დღიდან მის სამსახურში აღდგენის დღემდე მისთვის განაცდურის ანაზღაურების დავალება და თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ მოსარჩელე ნ. ა-ის მიმართ განხორციელებული დისკრიმინაციული მოპყრობისა და შევიწროვების დადასტურების შემთხვევაში, თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისათვის მოსარჩელის სასარგებლოდ მორალური ზიანის – 5000 ლარის ანაზღაურების დაკისრება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 6 იანვრის განჩინებით ნ. ა-ის სარჩელიდან თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის, სამუშაოზე აღდგენის, განაცდურის ანაზღაურების, დისკრიმინაციული მოპყრობის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე ცალკე წარმოებად გამოიყო დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზ-

ლაურების თაობაზე მოთხოვნები. ნ. ა-ის სარჩელი თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ დისკრიმინაციული მოპყრობის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე განსახილველად გადაეგზავნა განსჯად თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

საქალაქო სასამართლოს განმარტებით, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის შესაბამისად: 1. ნებისმიერ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს, სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა და მოითხოვოს მორალური ან/და მატერიალური ზიანის ანაზღაურება; 2. სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით.

სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ კატეგორიის საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებლობა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, მისი აღმოფხვრისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე საქმეების განსჯადობას სამოქალაქო სასამართლოებს მიაკუთვნებს, შესაბამის საქმეთა განხილვისათვის სამოქალაქო საპროცესო ნორმებით სპეციალური წარმოებაა განსაზღვრული, რაც გამოორიცხავს ამ საქმეთა ადმინისტრაციული სასამართლოების მიერ განხილვას.

ამასთან, ადმინისტრაციული კოლეგიის განმარტებით, ადმინისტრაციული სასამართლოს განსჯადი საკითხების – ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დავალების საფუძვლების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის განუყოფელ ნაწილად. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ნებისმიერ შემთხვევაში ადმინისტრაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული კონკრეტული საფუძვლით გამოიცემა და მხოლოდ ამ საფუძვლის დაუდასტურებლობა ან/და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის არასწორად გამოყენება შეიძლება გახდეს აქტის უკანონოდ ცნობის საფუძველი. ამდენად, არსებული საკანონმდებლო რეგულაციების მხედველობაში მიღებით, ადმინისტრაციული სასამართლო უფლებამოსილია, მხოლოდ ადმინის-

ტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძველზე იმსჯელოს, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა კი საამისოდ უფლებამოსილი სასამართლოს მიერ გამოცემული აქტის ხასიათისა და სხვა გარემოებების ერთობლივად შეფასების გზით უნდა განხორციელდეს.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 მუხლის შესაბამისად, სასარჩელო განცხადების მიმღებ მოსამართლეს შეუძლია გაერთიანებული მოთხოვნებიდან ცალკე წარმოებად გამოყოს ერთი ან რამდენიმე მოთხოვნა, თუ ცნობს, რომ მოთხოვნათა განცალკევებული გარჩევა უფრო მიზანშეწონილია.

მოცემულ შემთხვევაში, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე მოთხოვნების განსჯადობიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ არსებობს მათი ცალკე წარმოებად გამოყოფის საფუძველი.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საქმე უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს აღნიშნული საქმე, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაუფლებამოსილ სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის უფლებამოსილ სასამართლოს. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავას წყვეტს საკასაციო სასამართლო დასაბუთებული განჩინებით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო კოლეგიამ მიიჩნია, რომ სარჩელი დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების ნაწილში უნდა გამოიყოს ცალკე წარმოებად და განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 28 ივნისის განჩინებით ნ. ა-ის სარჩელი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე, განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 2.1 მუხლის მიხედვით, სასამარ-

თლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არასებობის დადგენა. ამავე კოდექსის 2.3 მუხლის შესაბამისად, ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. ამდენად, სასამართლოს განმარტებით, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 2.1, 2.2 მუხლებში დაკონკრეტებული დავები, აგრეთვე სხვა დავები, რომლებიც ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარე, სამართლებრივი ურთიერთობიდან არის წარმოშობილი. კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების საქმის განხილვისათვის აუცილებელ ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც მითითებულია საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 2.1, 2.2 და 2.3 მუხლებში, ამასთან, აღნიშნული დავები წარმოშობილი უნდა იყოს იმ სამართალურთიერთობიდან, რომლებიც საჯარო, კონკრეტულად, კი ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობითაა მოწესრიგებული. აღნიშნულის საფუძველზე, სასამართლოს შეხედებულებით, კონკრეტული დავაც ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავათა კატეგორიას განეკუთვნება.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მითითებით, უდავოა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის, სამუშაოზე აღდგენის, განაცდურის ანაზღაურების თაობაზე, არის ადმინისტრაციული წესით განსახილველი, ვინაიდან, დავის საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, ხოლო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან განიხილება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

საქმის მასალებიდან სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია,

რომ მოსარჩელე სადავოდ ხდის სამსახურიდან გათავისუფლებას დისკრიმინაციული მოტივით, კერძოდ, მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ გათავისუფლების ბრძანების გამოცემა მოხდა გარკვეული ნიშნით, რომელიც შესაძლოა მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციულად; შესაბამისად, სარჩელის არსი არის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერებაზე მსჯელობა და იმის დადგენა, მართლაც ხომ არ ჰქონდა ადგილი სამსახურიდან გათავისუფლებას გარკვეული ნიშნით. დისკრიმინაციული მოტივით მოხდა თუ არა მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლება სასამართლო ვერ შეაფასებს სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძვლების შეფასების გარეშე. დისკრიმინაციის საკითხი მჭიდროდ არის დაკავშირებული სამსახურიდან გათავისუფლებასთან და მათი განცალკევება შეუძლებელია. დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის მოთხოვნის დამოუკიდებლად განხილვა გამოიწვევს იმას, რომ სამოქალაქო კოლეგიას მოუწევს იმსჯელოს სამსახურიდან გათავისუფლების საკითხზე, რადგან სწორედ აღნიშნული წარმოადგენს სავარაუდო დისკრიმინაციულ ქმედებას, მან უნდა შეაფასოს ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედება და დისკრიმინაციის დადგენის შემთხვევაში, დაავალოს დისკრიმინაციული ქმედების შედეგების აღმოფხვრა, რაც ასეთ შემთხვევაში მოიცავს სამსახურში აღდგენას. სამოქალაქო სასამართლოს, ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ინდივიდუალური აქტის გამოცემის ან ქმედების განხორციელების დავალების უფლებამოსილება არ გააჩნია.

სასამართლო კოლეგიის მითითებით, საქმის განსჯადობის დადგენისათვის მნიშვნელოვანია სარჩელის ელემენტებისა და სამართალურთიერთობის ცალკეული კომპონენტების განსაზღვრა. დაუშვებელია საჯაროსამართლებრივი დავის კერძო სამართლებრივ დავად მიჩნევა მხოლოდ იმ მოტივით, რომ მოსარჩელე თავის საჯარო სამართლებრივ მოთხოვნას კერძოსამართლებრივი ნორმების მეშვეობით ასაბუთებს.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-5 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ან სხვა სახის ქმედება, რომელიც იწვევს ადამიანის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული უფლებების ან თავისუფლებების შეზღუდვას, დაიშვება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის მე-

ორე თავის შესაბამისად, კანონით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე აქტით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60¹ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. სასამართლოს მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში, თუ დადასტურდება, რომ სწორედ გარკვეული მოტივი იყო მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძველი, ან თუ გამოიკვეთება ე.წ. „კომპარატორი“ (როგორც დისკრიმინაციული ქმედების გამოვლენისათვის აუცილებელი ერთ-ერთი სტანდარტი), რომელსაც იმავე მოცემულობაში განსხვავებულად მოექცნენ, სახეზე იქნება დისკრიმინაცია სამსახურიდან გათავისუფლების დროს და არაკანონიერი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. შეუძლებელია, განცალკევებით შეფასდეს აქტის კანონიერება და დისკრიმინაცია, მაშინ როცა სწორედ სავარაუდო დისკრიმინაციული მოტივი არის აქტის არაკანონიერების მთავარი განმსაზღვრელი. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან, დისკრიმინაცია აკრძალულია საქართველოს კანონმდებლობით, ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელსაც საფუძველად უდევს დისკრიმინაციული მოტივები, უნდა ჩაითვალოს კანონსაწინააღმდეგოდ და შესაბამისად, ბათილად უნდა იქნეს მიჩნეული საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-60¹ მუხლის შესაბამისად.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან. იმავე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება საქმეები იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

შესაბამისად, სასამართლოში მიიჩნია, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და მორალური ზიანის ანაზღაურების საკითხის განხილვა გათავისუფლების შესახებ ბრძანების კანონიერების შემოწმებისგან დამოუკიდებლად არამართებულია, რის გამოც დავის საგნის ამგვარი დაყოფა გამოიწვევს მოსარჩელის უფლების ხელყოფას, მისი სარჩელი განიხილოს უფლებამოსილ-

მა სასამართლომ, აღნიშნული იქნება იმ გონივრული ვადის სტანდარტის უფლებებელყოფა, რაც რეგლამენტირებულია ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლში, რომლის თანახმადაც, ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული საქმე განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით, ვინაიდან სახეზეა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით დადგენილი წინაპირობები: დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან, დავაში მონაწილე ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო, დავის საგანს წარმოადგენს ბრძანების ბათილად ცნობა, რომელიც, თავის მხრივ, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტია. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის მე-8 მუხლის თანახმად, ყოველ ადამიანს აქვს უფლება ეფექტიანად იქნეს აღდგენილი უფლებებში კომპეტენტური ნაციონალური სასამართლოების მიერ იმ შემთხვევაში, როცა დარღვეულია მისთვის კონსტიტუციით თუ კანონით მინიჭებული ძირითადი უფლებები.

სასამართლოს აზრით, ნებისმიერი სახის სასარჩელო განცხადებით მიმდინარე სამართალწარმოებაში დისკრიმინაციული ნიშნით მიღებული გადაწყვეტილების შედავება, თავისთავად ვერ აქცევს ამ სარჩელს სამოქალაქოდ, სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს იმ ზოგადი წესით, რითაც ძირითადი საკითხი განიხილება.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული საქმის სამოქალაქო სამართალწარმოების პროცედურით განხილვა გამოინვეს საპროცესო ნორმების ისეთ დარღვევას, რომელიც აუცილებლად განაპირობებს საქმეზე უკანონო გადაწყვეტილების დადგენას, ვინაიდან ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის პრინციპები მკვეთრად განსხვავდება სამოქალაქო სამართალწარმოების პრინციპებისაგან. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება, განსხვავებით სამოქალაქო სამართალწარმოებისაგან, ინკვიზიციურია. ამ სამართალწარმოებაში, სამართალურთიერთობის „ძლიერი მხარე“ – ადმინისტრაციული ორგანო ხშირ შემთხვევაში ვალდებულია სრულად ზიდოს მტკიცების ტვირთი, რაც მოსარჩელეს, როგორც სამართალურთიერთობის „სუსტ“ მხარეს, უფრო კომფორტულ და მომგებიან ვითარებაში ამყოფებს.

შესაბამისად, სასამართლომ მიუთითა, რომ ისეთი სამართალურ-თიერთობის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით გადან-ყვეტა, რომელიც კანონის შესაბამისად შესაძლოა ადმინისტრაციულ სამართალურთიერთობად მოვიაროთ, ნამდვილად არ იქნებოდა შესაბამისობაში სამართლიანი სასამართლოს პრინციპის დამდგენ საერთაშორისო რეგულაციებთან.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ქვემდებარებას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი არ ითვალისწინებს ცალკე დისკრიმინაციული ფაქტის შესახებ დავის გადანყვეტის მექანიზმს, კოდექსი ტაქსაციის მეთოდის გამოყენებით იძლევა ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. კერძოდ, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებო-

ბა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რაც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების განმსაზღვრელი კრიტერიუმებია: აქტის, როგორც საქმიანობის სამართლებრივი ფორმის დასაშვებობა, ფორმალური და მატერიალური კანონიერება. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ფორმალური კანონიერება დაკავშირებულია ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის პროცესთან და მოითხოვს, რომ აქტი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ, კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დაცვით და შესაბამისი ფორმით იქნეს გამოცემული. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მატერიალური კანონიერება დაკავშირებულია აქტის შინაარსთან და მოითხოვს აქტში ასახული კონკრეტული ურთიერთობის მოწესრიგების შესაბამისობას მისი გამოცემის სამართლებრივ და ფაქტობრივ საფუძვლებთან. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ მისი განთავისუფლება მოხდა დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად, დისკრიმინაციული ქმედება გამოვლინდა სამსახურიდან გათა-

ვისუფლებაში.

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე-25-ე მუხლებით განსაზღვრულია ადმინისტრაციული სარჩელის სახეები და დასაშვებობის კრიტერიუმები. სარჩელის დასაშვებობის ერთ-ერთი კრიტერიუმია მოსარჩელის მიერ უფლების დასაცავად სწორი პროცესუალური საშუალების არჩევა. დასაშვებობის აღნიშნული წინაპირობები ემსახურება ისეთი ვითარების თავიდან აცილებას, როდესაც პირველად, ფაქტობრივად დადგინდება უფლების არსებობა და შემდგომში დადგება აქტის გაუქმების ან გამოცემის საკითხი. ამასთანავე, დისკრიმინაციის ფაქტს, როგორც წესი, თან ახლავს პირის კონკრეტული უფლების შეზღუდვა. ამიტომ, უმეტესად პირის სასარჩელო მოთხოვნა კუმულაციურია და უკავშირდება არა მხოლოდ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას, არამედ იმ ძირითადი უფლების აღდგენას, რომელიც დისკრიმინაციის შედეგად დაირღვა.

მოცემულ შემთხვევაში, როგორც საქმის მასალებით დასტურდება, მოსარჩელე ასაჩივრებს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2014 წლის 24 ოქტომბრის №1318 ბრძანებას და ითხოვს მის ბათილად ცნობას. მოსარჩელის განმარტებით, მის მიმართ გახსორციელდა დისკრიმინაციული მოპყრობა და იგი პოლიტიკური ნიშნით გათავისუფლდა სამსახურიდან. შესაბამისად, მოსარჩელე ითხოვს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას, ამასთან, მისი საბოლოო მიზანია სამუშაოზე აღდგენა და უთითებს, რომ პოლიტიკური ნიშნით დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად განთავისუფლდა სამსახურიდან. ამდენად, მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ უკანონოა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის გასაჩივრებული აქტი, რადგან არ არსებობდა მისი გამოცემის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები. მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნაა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სწორედ ამ მოთხოვნის საფუძვლიანობის და აქტის კანონიერების შემოწმების ფარგლებში უნდა მოხდეს დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობაზე მსჯელობა.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, ნებისმიერ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს, სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა და მოითხოვოს მორალური ან/და მატერია-

ლური ზიანის ანაზღაურება. ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით. კერძოდ, დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე სამართალწარმოება რეგლამენტირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ კატეგორიის საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 363¹-ე მუხლის თანახმად, დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული სარჩელი შეიძლება განხილულ იქნეს ამ თავით დადგენილი წესით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. კონკრეტულ შემთხვევაში, მოსარჩელი ითხოვს არა დამოუკიდებლად დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას და აქედან გამომდინარე ზიანის ანაზღაურებას ან დისკრიმინაციული ქმედების შეწყვეტას, არამედ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობას, რის საფუძვლადაც უთითებს დამსაქმებლის მხრიდან დისკრიმინაციულ მოპყრობას. ყოველი კონკრეტული საქმის გადაწყვეტა სასამართლოში დაკავშირებულია გარკვეული ფაქტების დადგენასთან. ფაქტების დადგენის აუცილებლობა განპირობებულია იმით, რომ სასამართლო იხილავს და წყვეტს მხარეთა შორის წარმოქმნილ დავებს, რომლებიც სამართლით რეგულირებულ ურთიერთობებიდან წარმოიშობიან. სამართლებრივი ურთიერთობა კი შეიძლება აღმოცენდეს, განვითარდეს ან შეწყდეს მხოლოდ იურიდიული ფაქტების საფუძველზე. ე.ი. ისეთი ფაქტების საფუძველზე, რომლებსაც სამართლის ნორმა უკავშირებს გარკვეულ იურიდიულ შედეგს. სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერებასთან დაკავშირებით სასამართლოს გადაწყვეტილება უნდა დაეყრდნოს დისკრიმინაციის ფაქტის დადასტურებას ან უარყოფას. დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს, ამ ფაქტის დადგენას მოყვება აქტის ბათილად ცნობა, სამსახურში აღდგენა, ზიანის ანაზღაურება. აქტის კანონიერების და დისკრიმინაციის ცალ-ცალკე შეფასება შეუძლებელია, დისკრიმინაციის ფაქტის დამოუკიდებლად განხილვა სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით გამოიწვევს სამსახურიდან გათავისუფლების, სადავო აქტის კანონიერებაზე, კანონიერების დარღვევის შემთხვევაში სამსახურში აღდგენის საკითხებზე მსჯელობას, რაც სცილდება სამოქალაქო კოლეგიის განსჯადობის ფარგლებს. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დისკრიმინაციული დამოკიდებულება შესაძლოა გამოვლინდეს აქტის გამოცემით ან გამოცემაზე უარის თქმით, შესაბამისად, დის-

კრიმინაციის ფაქტის დადგენა და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნა ურთიერთდაკავშირებული და ურთიერთგამომდინარე მოთხოვნებია, მათი გამიჯვნა გამოიწვევს საქმეთა განხილვის გაჭიანურებას. ამდენად, დაუსაბუთებელია ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსაზრება, რომ მიმდინარე დავაში სასარჩელო მოთხოვნა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის შესახებ უნდა გამოიყოს ცალკე წარმოებად და განსახილველად დაექვემდებაროს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ დავის განხილვისას შესაძლოა გამოიყენოს სსკ-ის VII³ კარის დებულებები, რომლებიც არეგულირებენ ამ სახეობის დავების სპეციფიკას, არ ცვლის განსჯადობის საკითხს. ამასთანავე, სასამართლო, რომელიც მის განსჯად საქმეს იხილავს, ფლობს ამ საქმის განხილვის აბსოლუტურ კომპეტენციას, მათ შორის საქმის განხილვის პროცესში შეუძლია გამოიყენოს და განმარტოს დავის გადანევვლისათვის საჭირო ყველა ნორმატიული აქტი.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას იმასთან დაკავშირებით, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და მორალური ზიანის ანაზღაურების საკითხის განხილვა გათავისუფლების შესახებ ბრძანების კანონიერების შემოწმებისგან დამოუკიდებლად არამართებულია და ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა დისკრიმინაციული ფაქტის დადგენისა და მისგან გამომდინარე მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე დამოუკიდებლად სამოქალაქო დავათა კატეგორიას მიეკუთვნება, ხოლო სადავო სამართალურთიერთობა ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნის ნაწილში – ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2014 წლის 24 ოქტომბრის №1318 ბრძანების ბათილად ცნობა, თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისათვის ნ. ა-ის სამუშაოზე აღდგენისა და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების დავალება – ატარებს საჯაროსამართლებრივ შინაარსს და ესადაგება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით რეგლამენტირებულ, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეთა ჩამონათვალს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია

განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

ამასთან, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვინაიდან ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნა (ნ. ა-ის გათავისუფლების შესახებ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერის 2014 წლის 24 ოქტომბრის №1318 ბრძანების ბათილად ცნობა, სამუშაოზე აღდგენა, იძულებითი განაცდურის ანაზღაურება) გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობიდან, ხოლო ამ მოთხოვნის ერთ-ერთ საფუძველს წარმოადგენს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა, პროცესის ეკონომიურობის, მართლმსაჯულების სწრაფად და ეფექტურად განხორციელების, მოქალაქეთა ინტერესების გათვალისწინებით, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების შემოწმებისას, სასამართლოს მხრიდან უნდა მოხდეს ამ სასარჩელო მოთხოვნების ერთობლივი განხილვა.

შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. საქმე – ნ. ა-ის სარჩელისა გამო, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინის-

ტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის
ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების
შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე
დავის განსჯა მოვს**

განჩინება

№ბს-610-604 (გ-16)

22 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი განხილვის გარეშე, განიხილა ი. ჭ-ას სასარჩელო განცხადების განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიასა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

ი. ჭ-ამ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე საქართველოს სახალხო დამცველის მიმართ მოპასუხის 08.04.2016წ. №119 ბრძანების ბათილად ცნობის, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, დისკრიმინაციული ქმედებების შეწყვეტის დავალეგის და მატერიალური ზიანის – 500 ლარის ანაზღაურების მოთხოვნით.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ გასაჩივრებული აქტის გამოცემას საფუძველად დაედო სახალხო დამცველის მიკერძოებული და დისკრიმინაციული ქმედებები, რის შემდეგაც მასზე არ გაიცა პრემია, სხვა თანამშრომლებისგან განსხვავებით. მოსარჩე-

ლე თვლის, რომ მის მიმართ მიმდინარე დისციპლინური წარმოებებისადმი სახალხო დამცველი იყო მიკერძოებული და მას გააჩნდა პირადი დაინტერესება. მოსარჩელე არის საჯარო მოსამსახურეთა პროფკავშირის წევრი და პირველადი პროფკავშირის ორგანიზაციის თავმჯდომარე. სახალხო დამცველმა არ გამოიყენა საჯარო მოსამსახურეთა პროფესიული კავშირის მიმართვა მოსარჩელის მიმართ დისციპლინური სასჯელის შეფარდების მიზანშეუწონლობის შესახებ, რითაც სახალხო დამცველმა დაარღვია „პროფესიული კავშირების შესახებ“ კანონის 23.3 მუხლის მოთხოვნა. დისკრიმინაციული მოპყრობის დამადასტურებელია ასევე საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის შემადგენლობიდან მოსარჩელის ამორიცხვა. მოსარჩელე თვლის, რომ მის მიმართ დისკრიმინაციული მოპყრობა განხორციელდა განსხვავებული აზრის გამოთქმისა და პროფკავშირებისადმი კუთვნილების ნიშნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 11.05.2016წ. განჩინებით სარჩელი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის და მატერიალური ზიანის ანაზღაურების ნაწილში გამოიყო ცალკე წარმოებად და წარმოებაში იქნა მიღებული.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 11.05.2016წ. განჩინებით სარჩელი დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და დისკრიმინაციული ქმედებების შეწყვეტის დავალების ნაწილში განსჯადობით გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. ამდენად, კანონმდებლობა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, მისი აღმოფხვრის და მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე საქმეების განსჯადობას სამოქალაქო სასამართლოებს მიაკუთვნებს. სასამართლომ მიუთითა, რომ აღნიშნულ საკითხთა განხილვისათვის სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობაში განსაზღვრულია სპეციალური წარმოება, რაც გამოორიცხავს ამ კატეგორიის დავების ადმინისტრაციული სასამართლოების მიერ განხილვას. სასამართლომ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული სასამართლოს განსჯადი საკითხების – ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების და ადმინისტრაციული ორგანოსთვის ქმედების განხორციელების დავალებების

ბის საფუძვლების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის განუყოფელ ნაწილად. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ნებისმიერ შემთხვევაში ადმინისტრაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული კონკრეტული საფუძვლით გამოიციემა და მხოლოდ ამ საფუძვლის დაუდასტურებლობა ან/და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის არასწორად გამოყენება შეიძლება გახდეს აქტის უკანონოდ ცნობის საფუძველი. ამდენად, არსებული საკანონმდებლო რეგულაციების მხედველობაში მიღებით, ადმინისტრაციული სასამართლო უფლებამოსილია იმსჯელოს მხოლოდ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძველზე, ხოლო დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა საამისოდ უფლებამოსილი სასამართლოს მიერ, გამოცემული აქტის ხასიათისა და სხვა გარემოებების ერთობლივად შეფასების გზით უნდა განხორციელდეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 28.06.2016წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადაეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სასამართლომ მიუთითა ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის მე-6, მე-8, მე-10 მუხლებზე, „სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ“ საერთაშორისო პაქტის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტზე, საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლზე, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-3 და მე-16 მუხლებზე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 2.1 მუხლის დანაწესზე და აღნიშნა, რომ მოსარჩელე სადავოდ ხდის ბრძანების გამოცემას დისკრიმინაციული მოტივით, დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის – გაფრთხილების გამოცხადება მოხდა ისეთი ნიშნით, რომელიც შესაძლოა მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციულად. სარჩელის არსი ეხება ინდივიდუალური ადმინისტრაციული სამართლებრივი აქტის კანონიერებას და დისკრიმინაციას. დისკრიმინაციული მოტივით ბრძანების გამოცემას სასამართლო ვერ შეაფასებს ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძვლების გამოკვლევის გარეშე. დისკრიმინაციის საკითხი მჭიდროდ არის დაკავშირებული ბრძანების გამოცემასთან და მათი განცალკევება შეუძლებელია. დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის მოთხოვნის დამოუკიდებლად განხილვა გამოიწვევს სამოქალაქო კოლეგიის მიერ ბრძანების კანონიერებაზე მსჯელობას. ადმინისტრაციული ორგანოსათვის

ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან ქმედების განხორციელების დავალების უფლება-მოსილების მინიჭება სამოქალაქო საქმეების განმხილველი სასამართლოსათვის ეწინააღმდეგება სამოქალაქო სამართლის არსს. საქმის განსჯადობის დადგენისათვის მნიშვნელოვანია სარჩელის ელემენტებისა და სამართალურთიერთობის ცალკეული კომპონენტების განსაზღვრა. დაუშვებელია საჯაროსამართლებრივი დავის კერძოსამართლებრივ დავად მიჩნევა მხოლოდ იმ მოტივით, რომ მოსარჩელე თავის საჯაროსამართლებრივ მოთხოვნას ასაბუთებს კერძოსამართლებრივი ნორმების მეშვეობით. ნებისმიერი სახის სასარჩელო განცხადებით მიმდინარე სამართალწარმოებაში დისკრიმინაციული ნიშნით მიღებული გადაწყვეტილების შედავება თავისთავად ვერ აქცევს ამ სარჩელს სამოქალაქოდ, სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს იმ ზოგადი წესით, რითაც ძირითადი საკითხი განიხილება.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან. იმავე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება საქმეები იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. შესაბამისად, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და მორალური ზიანის ანაზღაურების საკითხის განხილვა დისციპლინური სახდელის გამოყენების კანონიერების შემოწმებისგან დამოუკიდებლად არამართებულია, რის გამოც დავის საგნის ამგვარი დაყოფა გამოიწვევს სარჩელის უფლებამოსილი სასამართლოს განხილვაზე მოსარჩელის უფლების დარღვევას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ სახეზეა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით დადგენილი წინაპირობები: დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან; დავაში მონაწილე ერთ-ერთი მხარეა ადმინისტრაციული ორგანო; დავის საგანი არის ბრძანების ბათილად ცნობა, რომელიც, თავის მხრივ, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტია. აღნიშნულის გამო თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ და საქმე სასამართლოებს შორის განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად გადაეგზავნა საკასაციო სასამართლოს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ი. ჭ-ას სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი არ ითვალისწინებს ცალკე დისკრიმინაციული ფაქტის შესახებ დავის გადაწყვეტის მექანიზმს, კოდექსი ტაქსაციის მეთოდის გამოყენებით იძლევა ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. სასკ-ის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილით მითითებული საქმეების ჩამონათვალის გარდა კომპეტენციის სფეროს გამიჯვინსათვის გამოიყენება ზოგადი კრიტერიუმი (ენუმერაცია), რომლის მიხედვით სამართალწარმოების წესით განიხილება აგრეთვე სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობასთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან (სასკ-ის 2.3 მუხ.). აღნიშნული ნორმა ახდენს ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებას მიკუთვნებულ საკითხთა წრის გაფართოებას, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების იურისდიქციის სფეროში ნებისმიერი ისეთი დავის მოქცევას, რომელიც თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ითხოვს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის – „საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის ... დეპარტამენტის უფროსის ი. ჭ-ას მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენების შესახებ“ საქართველოს სახალხო დამცველის 08.04.16წ. №119 ბრძანების ბათილად ცნობას, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას, დისკრიმინაციის შეწყვეტას, მისი შედეგების აღმოფხვრას და მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას 500 ლარის ოდენობით. სადავო ბრძანების საფუძველად მითითებულია „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 73², 78-ე და 132-ე მუხლები, ასევე სახალხო დამცველის აპარატის დებულების 26.2, 30.1 მუხლები. ამდენად, სადავო აქტი გამოცემულია ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ, აქტს საფუძველად დაედო ადმინისტრაციული კანონმდებლობის ნორმები, აქტი წარმოშობს უშუალო სამართლებრივ შედეგს საჯარო მოსამსახურისათვის,

„საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვე-პუნქტის თანახმად, საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი საქმიანობა წარმოადგენს საჯარო სამსახურს. საქმის მასალებით დასტურდება, რომ სავარაუდო დისციპლინური გადაცდომის ფაქტის შესწავლის მიზნით შეიქმნა კომისია, ჩატარდა ადმინისტრაციული წარმოება, ჩატარდა ზეპირი მოსმენის სხდომები. ამდენად, გასაჩივრებული სადავო ბრძანება არის ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების განმსაზღვრელი კრიტერიუმებია: აქტის, როგორც საქმიანობის სამართლებრივი ფორმის დასაშვებობა, ფორმალური და მატერიალური კანონიერება. მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ მისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის შეფარდება მოხდა დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად, დისკრიმინაციული ქმედება გამოვლინდა დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენებაში, პრემიის გაუცემლობაში. მოსარჩელე ითხოვს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას იმ მიზნით, რომ დასაბუთდეს გასაჩივრებული აქტის გამოცემის არამართლზომიერება. აღნიშნული გარემოების დადგენა დადასტურებს გასაჩივრებული აქტის გამოცემის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლის არარსებობას. მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნაა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, ზიანის ანაზღაურება. სწორედ ამ მოთხოვნის საფუძვლიანობის და აქტის კანონიერების შემოწმების ფარგლებში უნდა მოხდეს დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობაზე მსჯელობა. დისკრიმინაციის ფაქტი, როგორც წესი, არ დგება დამოუკიდებლად, არამედ მას თან ახლავს პირის კონკრეტული უფლების შეზღუდვა. ამიტომ, უმეტესად პირის სასარჩელო მოთხოვნა კომპლექსურია და უკავშირდება არა მხოლოდ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენას, არამედ იმ ძირითადი უფლების აღდგენას, რომელიც დისკრიმინაციის შედეგად დაირღვა. კანონმდებლობა არ უშვებს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენაზე დამოუკიდებელი სარჩელის აღძვრას, ფაქტის დადგენა უნდა უკავშირდებოდეს დისკრიმინაციის შეწყვეტას ან/და მისი შედეგების აღმოფხვრას ან მორალური ან/და მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას. მოსარჩელეს სასარჩელო მოთხოვნებში დისკრიმინაციის ფაქტის ცალკე დადგენის მოთხოვნის საკითხი არ დაუყენებია, დისკრიმინაციული მოპყრობის საკითხი მოსარჩელეს დასმული აქვს სადავო აქტის უკანო-

ნობასთან კავშირში, მისი მიზანია აქტის ბათილად ცნობა, ზიანის ანაზღაურება.

განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ასაჩივრებს გაფრთხილების გამოცხადების შესახებ ბრძანებას და ითხოვს მის ბათილად ცნობას დისკრიმინაციული დამოკიდებულების გამო, ზიანის ანაზღაურებას, სასარჩელო განცხადებაში მოსარჩელე ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მის მიმართ სახალხო დამცველის მიერ განხორციელებული ქმედებები, თავისი ქრონოლოგიით და ინტენსივობით, განსხვავებული აზრის გამოხატვისა და პროფკავშირებისადმი კუთვნილების ნიშნით დისკრიმინაციის ნიშნებს შეიცავს. დისკრიმინაციული მდგომარეობის დასადასტურებლად მოსარჩელე სასარჩელო განცხადებაში უთითებს რიგ გარემოებებს, რაც ქმნის დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობის გარკვევის საჭიროებას. მოსარჩელე უთითებს, რომ პროფკავშირისადმი კუთვნილების და განსხვავებული აზრის გამოხატვის ნიშნით დისკრიმინაციული მოპყრობის შედეგად არამართლზომიერად დაეკისრა დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, არ მიეცა პრემია. მოსარჩელის მოთხოვნების საფუძვლიანობის, სადავო აქტის კანონიერების შემოწმების ფარგლებში უნდა მოხდეს დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობაზე მსჯელობა, რადგან ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დისკრიმინაციული ქმედება შესაძლოა განხორციელდეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემით ან აქტის გამოცემაზე უარის თქმით. ფაქტის დადასტურებას აქვს მატერიალურ-სამართლებრივი მნიშვნელობა, სასკის მე-17 მუხლის მიხედვით აქტის კანონიერების მტკიცების ტვირთი ადმინისტრაციულ ორგანოს ეკისრება, დავის განხილვისას სასამართლომ უნდა შეამოწმოს ადმინისტრაციის მიერ აქტის თუ მოქმედების განხორციელების შედეგად თანასწორობის პრინციპის დაცულობა, დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობა, რაც შეუძლებელია დავის წარმოშობის, სამსახურიდან გათავისუფლების მიზეზის გარკვევის გარეშე. მართალია, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილად შეიძლება გამოცხადდეს არამხოლოდ დისკრიმინაციის, არამედ კანონის მოთხოვნათა სხვა დარღვევის გამო, თუმცა სწორედ სავარაუდო დისკრიმინაციული მოტივი მოსარჩელის მიერ სახელდება სადავო აქტის გამოცემის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პირობად. ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობა, მისი მართლწინააღმდეგობის დადგენა არ არის გამორიცხული დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის გარეშეც, არ ადასტურებს საჯარო სამსახურში პირის მი-

მართ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და დისკრიმინაციული ქმედების შეწყვეტის მოთხოვნის ნაწილში სასარჩელო მოთხოვნის სამოქალაქო კოლეგიის განსჯადობას. სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით დისკრიმინაციის ფაქტის დამოუკიდებლად განხილვა გამოინვეს სადავო აქტის კანონიერებაზე, კანონიერების დარღვევის შემთხვევაში საჯარო მოსამსახურისათვის პრემიის გაცემის საკითხზე მსჯელობას, რაც სცილდება სამოქალაქო კოლეგიის განსჯადობის ფარგლებს.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ კანონი არ შეიცავს მითითებას იმაზე, თუ რომელმა კოლეგიამ უნდა განიხილოს საქმე, ამასთანავე კანონის მე-3 მუხლი ადგენს, რომ ამ კანონის მოთხოვნები ვრცელდება საჯარო დაწესებულებების, ორგანიზაციების, ფიზიკური და იურიდიული პირების ქმედებებზე ყველა სფეროში, ამავე კანონის მე-10 მუხლი უთითებს, რომ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დაწესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც, მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა. ამდენად, დისკრიმინაციულ ქმედებას ადგილი შეიძლება ჰქონდეს როგორც კერძოსამართლებრივ, ასევე საჯარო სფეროში, შესაბამისად დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული საქმეები შესაძლოა იყოს როგორც სამოქალაქო, ასევე ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველი სასამართლოს განსჯადი. დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა სასამართლოს შესაბამისი კოლეგიის მიერ უნდა მოხდეს. სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით, კერძოდ სსკ-ის VII³ კარით. ყოველი დავის გადაწყვეტა საჭიროებს გარკვეული ფაქტების დადგენას, ვინაიდან სამართლით რეგულირებული ურთიერთობა შეიძლება აღმოცენდეს, განვითარდეს ან შეწყდეს მხოლოდ ფაქტების საფუძველზე, ე.ი. ისეთი ფაქტების საფუძველზე, რომლებსაც სამართლის ნორმა გარკვეულ იურიდიულ შედეგს უკავშირებს. მოცემულ შემთხვევაში სამართლებრივ და ფაქტობრივ გარემოებებს შორის სხვაობა პირობითია, დავის გადაწყვეტისათვის საჭირო ფაქტს სწორედ რომ სამართლებრივი დატვირთვა აქვს, დასადგენ ფაქტს სახელდობრ სამართლებრივი ასპექტის გამო აქვს მნიშვნელობა. დისკრიმინაციული ფაქტის დადასტურებას ავტომატურად მოყვება დისკრიმინაციის შედეგის აღმოფხვრა.

ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია დავის განხილვისას გამოიყენებს სსკ-ის VII³ კარის დებულებებს,

რომლებიც არეგულირებენ ამ სახეობის დავების სპეციფიკას, არ ცვლის განსჯადობის საკითხს. სასკ-ის 1.2 მუხლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი. შესაბამისად, არსებობს სსკ-ის VII³ კარით დადგენილი წესების გამოყენების საფუძველი ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განხილვისას. ამასთანავე, სასამართლო, რომელიც მის განსჯად საქმეს იხილავს, ფლობს ამ საქმის განხილვის სრულ კომპეტენციას, საქმის განხილვის პროცესში იგი უფლებამოსილია გამოიყენოს და განმარტოს დავის გადაწყვეტისათვის საჭირო ყველა ნორმატიული აქტი.

საქმის განსჯადობას არ განაპირობებს ის, თუ რომელ საპროცესო კოდექსში არის გათვალისწინებული დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული დავების განხილვის მომწესრიგებელი ნორმები. საჯარო მმართველობის საქმიანობის კანონიერების დადგენა შესაძლებელია მხოლოდ სადავო სამართალურთიერთობის სუბიექტის სტატუსის, უფლება-მოვალეობების, სამართალურთიერთობებში კანონით განსაზღვრული თანასწორობის პრინციპზე დამყარებული ქცევის წესისა და სტანდარტების სათანადო ანალიზის შედეგად. ამდენად, დისკრიმინაციის საკითხთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავების სამოქალაქო საქმეთა განმხილველი სასამართლოების იურისდიქციაში მოქცევა შედეგად გამოიწვევს იმას, რომ საჯარო მმართველობის კანონიერების ყველაზე აქტუალური საკითხები გამოვა ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველი სასამართლოების სფეროდან. განსჯადობის დავის ამგვარი გადაწყვეტა შედეგად გამოიწვევს თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეების მნიშვნელოვანი დავების გადაცემას სამოქალაქო კატეგორიის დავების განმხილველი სასამართლოების იურისდიქციაში. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ არამართლზომიერი ქმედების ჩადენა ხშირ შემთხვევაში გაცილებით მეტი საფრთხის შემცველია კერძო სუბიექტების მიერ ანალოგიური სახის ქმედებასთან შედარებით. სამართალი ანესრიგებს საზოგადოებრივი ურთიერთობების ფართო სპექტრს, რომელიც მიემართება პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი. პირთა არსებითად თანასწორობის საკითხი უნდა შეფასდეს არა ზოგადად, არამედ კონკრეტულ სამართალურთიერთობასთან კავშირში. კანონის და სასამართლოს წინაშე თანასწორობის პრინციპი გულისხმობს ყველა იმ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების თანაბრად აღიარებას და დაცვას, რომელიც იმყოფება თანაბარ პი-

რობებში და კანონით განსაზღვრული საკითხის მიმართ აქვს ადეკვატური დამოკიდებულება. დისკრიმინაცია, არაგონივრული დიფერენციაცია აკრძალულია ადმინისტრაციული წესით ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიღებისას. სზაკ-ის 4.2 მუხლის თანახმად, „დაუშვებელია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილე რომელიმე მხარის კანონიერი უფლებებისა და თავისუფლების, კანონიერი ინტერესის შეზღუდვა ან მათი განხორციელებისათვის ხელის შეშლა, აგრეთვე მათთვის კანონმდებლობით გაუთვალისწინებელი რაიმე უპირატესობის მინიჭება ან რომელიმე მხარის მიმართ რაიმე დისკრიმინაციული ზომების მიღება“. შესაბამისად, დისკრიმინაციის, თვითნებობის ყველა ფორმის აღმოფხვრა, საჯარო მმართველობაში ადმინისტრაციული იუსტიციის უმნიშვნელოვანეს ამოცანათა რიგს განეკუთვნება, თავად ადმინისტრაციული მართლმსაჯულება ეფუძნება კანონის და სასამართლოს წინაშე ყველას თანასწორობის პრინციპს, საჯარო სფეროში დისკრიმინაციის აღმოფხვრა საჭიროებს ეფექტურ სასამართლო კონტროლს, უფლების დაცვის მაღალ სტანდარტს, შესაბამისად მასზე უარის თქმა განსჯადობის საკითხის მექანიკური, პროცესუალური ნორმის განთავსებისდამიხედვით მცდარია. აღნიშნული შედეგად გამოიწვევს თანასწორობის ფუნდამენტური პრინციპის საკითხების ამორიცხვას ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების სფეროდან, მისი იურისდიქციის მნიშვნელოვან შეზღუდვას, ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების უფლებადამცავი პოტენციალის შესუსტებას, პარალელიზმს და დუბლირებას, არ არის გამორიცხული აგრეთვე გადაწყვეტილებებს შორის კოლიზიების შექმნა. ყველა საჯაროსამართლებრივი დავა, გარდა საკონსტიტუციო სასამართლოს უწყებრივი ქვემდებარეობის დავებისა, ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების იურისდიქციას განეკუთვნება. საჯაროსამართლებრივია დავა იმ შემთხვევაში, თუ ურთიერთობის მონაწილე და სახელისუფლებო სუბიექტი ერთმანეთის მიმართ სუბორდინაციულ ურთიერთობაში იმყოფებიან, სწორედ ეს ფაქტორი და არა ნორმის ამა თუ იმ აქტში განთავსება განაპირობებს სამართალურთიერთობის ბუნებას და შესაბამისად განსჯადობას, საქმის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილებას, დავის ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვას.

დაუსაბუთებელია თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მოსაზრება იმის შესახებ, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების და ადმინისტრაცი-

ული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დაავალებების საფუძვლების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის ნაწილად. აღნიშნულ მოსაზრებას არ ადასტურებს საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებაში მოყვანილი მოსაზრება, რომ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ადმინისტრაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული კონკრეტული საფუძვლით გამოიცემა და მხოლოდ ამ საფუძვლის დაუდასტურებლობა ან/და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის არასწორად გამოყენება შეიძლება გახდეს აქტის უკანონოდ ცნობის საფუძველი. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ დისკრიმინაციას ადგილი აქვს იმ შემთხვევაში, თუ: დადგენილი ფაქტები ადასტურებენ არათანაბარ, ტენდენციურ მიდგომას; დიფერენცირებული მიდგომა არ არის გონივრული; დარღვეულია ბალანსი მიზანსა და გამოსაყენებელ საშუალებას შორის. დისკრიმინაცია არის კანონიერების უხეში დარღვევა, სასამართლო დაცვა ასეთ შემთხვევაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. ადმინისტრაციულ ორგანოს უფლება არა აქვს კანონმდებლობის მოთხოვნების საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება (სზაკ-ის მე-5 მუხ.), ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილია, თუ იგი ეწინააღმდეგება კანონს (სზაკ-ის მე-60¹ მუხ.). საჯარო სფეროში დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა მოითხოვს ადმინისტრაციული თვითნებობის, სახელმწიფო მმართველობაში დისბალანსის, უფლებამოსილების გადაჭარბების, პასუხისმგებლობის შესუსტების ფაქტებზე რეაგირებას. ასეთ ფაქტებზე ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების რეაგირება ამკვიდრებს კანონიერების რეჟიმს სახელმწიფო მმართველობაში. დისკრიმინაცია უკავშირდება თანასწორობის ფუნდამენტური, კონსტიტუციური პრინციპის დარღვევას, მისი აღმოფხვრა უფლებებისა და კანონიერ ინტერესებს ემსახურება, რაც ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების კომპეტენციის უმნიშვნელოვანეს სფეროს შეადგენს. საჯარო მოსამსახურის მიმართ დისციპლინური ზომების გამოყენება, ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედებების კანონიერების შეფასების კომპეტენცია მხოლოდ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა განმხილველ სასამართლოს აქვს. თავისთავად დისკრიმინაციული მოპყრობა არ ცვლის დავის ბუნებას, დისკრიმინაციული მოპყრობა არის მხოლოდ ის მართლსაწინააღმდეგო ნიშანი, რომელიც ასახავს კანონდარღვევის ხასიათს. ადმინისტრაციული აქტის სადავოდ გახდომა გამოცემული აქტის დისკრიმინაციულობის მოტივით არ აქცევს დავას

ავტომატურად სამოქალაქო კატეგორიის დავად და არ ინვეეს შედეგად სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით დავის განხილვას, მით უფრო, რომ დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული საქმეების სამართალწარმოების თავისებურება ესადაგება სასამართლო წარმოების ინკვიზიციურ სანქსებს, მტკიცების ტვირთის გადანაწილებას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან მოსარჩელის ძირითადი მოთხოვნა ინდივიდუალური ადმინისტრაციული აქტების ბათილად ცნობაა, რაც სასკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტისა და 22-ე მუხლის გათვალისწინებით ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია, ამიტომ საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ საქმე განხილულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით და შესაბამისად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, მე-2 მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლით, 390-ე მუხლით, 399-ე მუხლით, 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ი. ჭ-ას სარჩელი დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და დისკრიმინაციული ქმედების შეწყვეტის დავალების ნაწილში მოპასუხე საქართველოს სახალხო დამცველის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ სავიზრდება.

**ადმინისტრაციული ორგანოსგან შვილის მნახველ
პირად რეგისტრირების თაობაზე ღპვის
ბანსჯადობა**

ბანჩინება

№ბს-382-377 (გ-16)

27 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატამ**

**შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა ვ. ქ-ის სარჩელთან დაკავშირებით წარმომოხილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ვ. ქ-ემ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოსა და სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს კასპის რაიონული განყოფილების წინააღმდეგ სარჩელით მიმართა. მოსარჩელემ მოითხოვა სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს 2016 წლის 16 თებერვლის №04/12491 გადაწყვეტილების, სოციალური მომსახურების სააგენტოს კასპის რაიონული განყოფილების 2015 წლის 7 აგვისტოს №04/13/04/1149 საოქმო გადაწყვეტილების ბათილად ცნობა, ასევე სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს დავალდებულება ვ. ქ-ის მისი შვილის – ლ. ქ-ის მნახველად რეგისტრაციის თაობაზე.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ 2016 წლის 8 აპრილის განჩინებით საქმე განსჯადობით განსახილველად თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას გადასცა.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ სადავო გადაწყვეტილების შინაარსიდან გამომდინარე, საკითხი განხილული იყო სამოქალა-

ქო კოდექსის შესაბამისი თავით. გადაწყვეტილების მოტივების და მიზნები ეხება კერძო პირების პირადი ურთიერთობების საკითხებს. სადავო აქტების შინაარსი ენინააღმდეგება ადმინისტრაციული კანონმდებლობით განსაზღვრული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობების წარმოშობის აპრიორს – მის საჯარო, საზოგადოებრივ ხასიათს, მაშინ, როცა თვით დისკრეციული უფლებამოსილების გამოყენების შემთხვევაშიც კი, ადმინისტრაციული ორგანო აბსოლუტურად ზუსტია კანონთან მიმართებაში და რამდენიმე გადაწყვეტილებიდან ერთ-ერთის მიღების მიზანშეწონილობის საკითხი ვერ სცდება კანონით ზუსტად განსაზღვრულ მიზანთა ფარგლებს.

სასამართლოს მოსაზრებით, სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს 2016 წლის 16 თებერვლის №04/12491 გადაწყვეტილება და სოციალური მომსახურების სააგენტოს კასპის რაიონული განყოფილების 2015 წლის 7 აგვისტოს №04/13/04/1149 საოქმო გადაწყვეტილება არ არის ადმინისტრაციული აქტი. შვილის მნახველ პირად დარეგისტრირებასთან დაკავშირებული ურთიერთობები წარმოადგენს საოჯახო-სამართლებრივ ურთიერთობებს, რაც სამოქალაქო სამართალწარმოების რეგულირების საგანია.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია აღნიშნულ განჩინებას არ დაეთანხმა და წამოიწყო დავა საგნობრივი განსჯადობის შესახებ.

სასამართლოს მოსაზრებით, განსახილველ დავაზე სამოქალაქო კანონმდებლობის შესაბამისი ნორმები შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს ვ. ქ-ის სასარგებლოდ ბავშვის ნახვის დღეების განსაზღვრისათვის მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება, რომ ვ. ქ-ეს წარმოდგენილი სარჩელის საფუძველზე არ მიეცემა შვილის ნახვის შესაძლებლობა. სამოქალაქო კანონმდებლობა შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ მოსარჩელის მიერ მშობლის უფლების რეალიზაციის სამართლებრივ მექანიზმად, მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს ადმინისტრაციული ორგანოსაგან შვილის მნახველ პირად დარეგისტრირებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მესამე ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა

შორის საგნობრივი განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ვ. ქ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ექვემდებარებას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსით დადგენილი წესით საერთო სასამართლოში განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია

იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

მოცემული დავის საგნობრივი განსჯადობის განსაზღვრისათვის არ კმარა მხოლოდ ის გარემოება, რომ მოპასუხე არის სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტო.

განსახილველ შემთხვევაში, სოციალური მომსახურების სააგენტოს უფლებამოსილება განისაზღვრება სამოქალაქო კოდექსის, „შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის შესახებ“ კანონის, აგრეთვე „მინდობით აღზრდის პროცედურებისა და ფორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის №51/ნ ბრძანებით. ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს აღნიშნული ნორმატიული აქტებით მინიჭებული დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში.

საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განმარტებას, რომ სამოქალაქო კანონმდებლობის შესაბამისი ნორმები შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს ვ. ქ-ის სასარგებლოდ ბავშვის ნახვის დღეების განსაზღვრისათვის მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება, რომ ვ. ქ-ის წარმოდგენილი სარჩელის საფუძველზე არ მიეცემა შვილის ნახვის შესაძლებლობა. სამოქალაქო კანონმდებლობა შესაძლებელია, გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ მოსარჩელის მიერ მშობლის უფლების რეალიზაციის სამართლებრივ მექანიზმად, მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს ადმინისტრაციული ორგანოსაგან შვილის მნახველ პირად დარეგისტრირებას.

განსახილველ შემთხვევაში, დავის საგანს წარმოადგენს მნახველ პირად რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ ადმინისტრაციული აქტის მართლზომიერება, ამდენად, მოცემული საქმე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ დავას წარმოადგენს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვ. ქ-ის სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის გან-

სჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, მე-2 მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ვ. ქ-ის სარჩელი განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ სარევირდება.

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან გამომდინარე ღავის განსჯადობა

განჩინება

№ბს-466-461 (გ-16)

27 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სასარჩელო განცხადებასთან დაკავშირებით წარმომოხილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ თბილი-

სის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას გ. გ-ას წინააღმდეგ სარჩელით მიმართა და მოითხოვა მოპასუხისათვის ზიანის ანაზღაურების, 6857 ლარის გადახდის დაკისრება.

მოსარჩელე განმარტავს, რომ ქ. თბილისში, ... და ... ქუჩის კუთხეში მდებარე მიწის ნაკვეთი (საკადასტრო კოდით ...) სახელმწიფოს საკუთრებაა. აღნიშნულ უძრავი ქონების ნაწილს – 31,67 კვ.მ-ს არამართლობიერად ფლობს და სამეწარმეო საქმიანობისთვის იყენებს ინდ. მეწარმე გ. გ-ა. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს დასკვნით, ამ ფართზე საიჯარო ქირა 2012 წლის 17 სექტემბრიდან 2014 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით იქნებოდა 250 ლარი, ხოლო 2015 წლის 1 იანვრიდან დღემდე – 300 ლარი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 16 თებერვლის განჩინებით სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი გ. გ-ას მიმართ განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მხარეთა შორის სადავოა სამოქალაქო კანონმდებლობით მოწესრიგებული ურთიერთობები.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია არ დაეთანხმა აღნიშნულ განჩინებას და წამოიწყო დავა განსჯადობის თაობაზე.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებით, წარმოდგენილი სარჩელის საგანი გამომდინარეობს „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან, კერძოდ, 36-ე მუხლის 1¹ პუნქტიდან, შესაბამისად, მოცემული დავა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს განხილული.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მოიხმობს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის №ბს-465-460(გ-16) განჩინებით დამკვიდრებულ პრაქტიკას და განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კო-

დექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოა ყველა სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო ან დანესებულება, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (გარდა პოლიტიკური და რელიგიური გაერთიანება), აგრეთვე ნებისმიერი სხვა პირი, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე ასრულებს საჯარო სამართლებრივ უფლებამოსილებებს.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-6 ქვეპუნქტის მიხედვით, სახელმწიფო ქონების მართვასა და განკარგვას ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ახორციელებს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სისტემაში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო.

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი არის შესაბამისი კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ან კანონის საფუძველზე სახელმწიფო მმართველობის ორგანოს ადმინისტრაციული აქტით შექმნილი, საკანონმდებლო და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს პოლიტიკურ, სახელმწი-

ფოებრივ, სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი აღმასრულებელი ორგანოს ნორმატიული აქტით შექმნილი, სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებისაგან განცალკევებული ორგანიზაცია, რომელიც სახელმწიფოს კონტროლით დამოუკიდებლად ახორციელებს სოციალურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა საჯარო საქმიანობას.

მოცემულ დავაში მხარეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო, ხოლო დავის საგანი არის – სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურება.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისას ადმინისტრაციული საქმეების განსჯადობის მთავარ ფაქტორს გარდა იმ ფაქტისა, რომ ერთ-ერთი მხარე უნდა იყოს ადმინისტრაციული ორგანო, ასევე წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს ქმედების საჯაროსამართლებრივი მიზანი. განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტისას უპირატესობა ენიჭება სადავო სამართალურთიერთობების ბუნებას და არა მხოლოდ სუბიექტურ შემადგენლობას. დავის საჯაროსამართლებრივი ხასიათის დასადგენად საკმარისი არ არის ის, რომ დავის ერთ-ერთი მხარე საჯარო სამართლის სუბიექტია, ვინაიდან შესაძლებელია საჯარო სამართლის სუბიექტი მხარედ გამოვიდეს კერძოსამართლებრივ ურთიერთობებშიც.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მოთხოვნიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განსჯადობის საკითხის გადასაწყვეტად ამოსავალია სადავო სამართალურთიერთობის შინაარსი, რის გასარკვევადაც არსებითია დავის უშუალო მატერიალურ-სამართლებრივი საფუძველი – ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობა. იმ შემთხვევაში, თუ ურთიერთობის მონაწილე სუბიექტი არის სახელმწიფოს, საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენელი და ურთიერთობა საჯაროსამართლებრივ მოწესრიგებას მოითხოვს, სახეზეა საჯარო სამართლებრივი ურთიერთობა.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას იმასთან დაკავშირებით, რომ სასარჩელო მოთხოვნა – სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების არამართლზომიერი სარგებლობისათვის დარიცხული დავალიანების ანაზღაურების თაობაზე – გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებ-

ლობიდან.

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის 1³ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონებით მოსარგებლე, რომელსაც არ აქვს ამ ქონებით მართლზომიერად სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი და რომელიც ქონებას სამენარმეო საქმიანობისათვის (კომერციული მიზნით) იყენებს, ვალდებულია, ქონების მმართველის წერილობითი მოთხოვნის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხადოს სარგებლობაში გადაცემის საფასური, საბაზრო ღირებულების შესაბამისად (საექსპერტო/აუდიტორული დასკვნის საფუძველზე), საჯარო რეესტრში სახელმწიფოს საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მომენტიდან სარგებლობის მთელი პერიოდისათვის.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სადავო სამართალურთიერთობა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) სამართლის კანონმდებლობიდან და მოცემული საქმე განეკუთვნება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით განსაზღვრულ სასამართლოს განსჯად ადმინისტრაციულ საქმეს, ამიტომ იგი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია, რის გამოც საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, მე-2 მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს სარჩელი გ. გ-ას მიმართ განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის
ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების
შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე
დავის განსჯალოვა**

განჩინება

№ბს-525-520(გ-16)

11 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**
**შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა შ. შ-ის სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიებს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

შ. შ-ემ 2016 წლის 27 იანვარს სარჩელი აღძრა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში მოპასუხე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ. სარჩელის საბოლოოდ დაზუსტების შემდეგ მოსარჩელემ მისი სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ მოპასუხის ბრძანების ბათილად ცნობა, მოპასუხისათვის მოსარჩელის სასარგებლოდ სადავო ბრძანებით გათავისუფლებამდე არსებული თანამდებობრივ სარგოსა და ახალ თანამდებობაზე გადაყვანის შემდგომ არსებულ თანამდებობრივ სარგოებს შორის სხვაობის შესაბამისად მიუღებელი ხელფასის ანაზღაურება, თავდაპირველ თანამდებობაზე აღდგენა, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დისკრიმინაციის მსხვერპლად აღიარება, მოსარჩელის სასარგებლოდ მატერიალური ზიანის – 10000 ლარის, მორალური ზიანის – 30000 ლარისა და საპროცესო ხარჯების მოპასუხისათვის დაკისრება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-

მეთა კოლეგიის 2016 წლის 16 მარტის განჩინებით შ. შ-ის სარჩელიდან საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის, თანამდებობაზე აღდგენის, ხელფასის შემცირებით განპირობებული მიუღებელი თანხის ანაზღაურების, საშვებულებო თანხის ანაზღაურების, დისკრიმინაციული მოპყრობის ფაქტის დადგენისა და ზიანის ანაზღაურების თაობაზე ცალკე წარმოებად გამოიყო დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, 30000 ლარის ოდენობით მორალური ზიანის ანაზღაურების, 10000 ლარის ოდენობით მატერიალური ზიანის ანაზღაურებისა და 2000 ლარის ოდენობით მიუღებელი შემოსავლის ანაზღაურების თაობაზე მოთხოვნები; შ. შ-ის სარჩელი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, 30000 ლარის ოდენობით მორალური ზიანის ანაზღაურების, 10000 ლარის ოდენობით მატერიალური ზიანის ანაზღაურებისა და 2000 ლარის ოდენობით მიუღებელი შემოსავლის ანაზღაურების თაობაზე განსახილველად განსჯად თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას გადაეცა.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენისა და მისგან გამომდინარე ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის ნაწილში ცალკე წარმოებად გამოყოფილი საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადად მიიჩნია, რადგან სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ კატეგორიის საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებლობა დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, მისი აღმოფხვრისა და ზიანის ანაზღაურების თაობაზე საქმეების განსჯადობას სამოქალაქო სასამართლოებს მიაკუთვნებს, შესაბამის საქმეთა განხილვისათვის სამოქალაქო საპროცესო ნორმებით სპეციალური წარმოებაა განსაზღვრული, რაც გამორიცხავს ამ საქმეთა ადმინისტრაციული სასამართლოების მიერ განხილვას. ამასთან, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციული სასამართლოს განსჯადი საკითხების – ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერებისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დავალების საფუძველების დადგენა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის განუყოფელ ნაწილად. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქ-

ტი ნებისმიერ შემთხვევაში ადმინისტრაციული კანონმდებლობით გათვალისწინებული კონკრეტული საფუძვლით გამოიცემა და მხოლოდ ამ საფუძვლის დაუდასტურებლობა ან/და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის არასწორად გამოყენება შეიძლება გახდეს აქტის უკანონოდ ცნობის საფუძველი. ამდენად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ადმინისტრაციული სასამართლო უფლებამოსილია, მხოლოდ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძვლებზე იმსჯელოს, დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა კი საამისოდ უფლებამოსილი სასამართლოს მიერ გამოცემული აქტის ხასიათისა და სხვა გარემოებების ერთობლივად შეფასების გზით უნდა განხორციელდეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 28 ივნისის განჩინებით №2/6458-16 სამოქალაქო საქმე, განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ მოსარჩელე სადავოდ ხდის სამსახურიდან გათავისუფლებას დისკრიმინაციული მოტივით, კერძოდ, მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ გათავისუფლების ბრძანების გამოცემა მოხდა გარკვეული ნიშნით, რომელიც შესაძლოა მიჩნეულ იქნეს დისკრიმინაციულად; შესაბამისად, სარჩელის არსი არის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერებაზე მსჯელობა და იმის დადგენა, მართლაც ხომ არ ჰქონდა ადგილი სამსახურიდან გათავისუფლებას გარკვეული ნიშნით. დისკრიმინაციული მოტივით მოხდა თუ არა მოსარჩელის სამსახურიდან გათავისუფლება სასამართლო ვერ შეაფასებს სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძვლების შეფასების გარეშე. დისკრიმინაციის საკითხი დაკავშირებულია სამსახურიდან გათავისუფლებასთან და მათი განცალკევება შეუძლებელია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სა-

მოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ქვემდებარეობას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რაც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებ-

ლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალებით დადგენილად მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს შ. შ-ის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2015 წლის 28 დეკემბრის №2902652 ბრძანების ბათილად ცნობა, სადავო ბრძანებით გათავისუფლებამდე არსებული თანამდებობრივ სარგოსა და ახალ თანამდებობაზე გადაყვანის შემდგომ არსებულ თანამდებობრივ სარგოებს შორის სხვაობის შესაბამისად მიუღებელი ხელფასის ანაზღაურება, თავდაპირველ თანამდებობაზე აღდგენა, „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დისკრიმინაციის მსხვერპლად აღიარება, მატერიალური ზიანის – 10000 ლარისა და მორალური ზიანის – 30000 ლარის ანაზღაურება.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, ნებისმიერ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს, სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა და მოითხოვოს მორალური ან/და მატერიალური ზიანის ანაზღაურება. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით.

სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ კატეგორიის საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 363¹-ე მუხლის თანახმად, დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული სარჩელი შეიძლება განხილულ იქნეს ამ თავით დადგენილი წესით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის და მორალური ზიანის ანაზღაურების საკითხის განხილვა გათავისუფლების შესახებ ბრძანების კანონიერების შემოწმებისგან დამოუკიდებლად არამართებულია, რამდენადაც სასარჩელო მოთხოვნა დისკრიმინაციული ფაქტის

დადგენისა და მისგან გამომდინარე მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე დამოუკიდებლად სამოქალაქო დავათა კატეგორიას მიეკუთვნება, ხოლო სადავო სამართალურთიერთობა ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნის ნაწილში – შ. შ-ის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2015 წლის 28 დეკემბრის №2902652 ბრძანების ბათილად ცნობის, სადავო ბრძანებით გათავისუფლებამდე არსებული თანამდებობრივ სარგოსა და ახალ თანამდებობაზე გადაყვანის შემდგომ არსებულ თანამდებობრივ სარგოებს შორის სხვაობის შესაბამისად მიუღებელი ხელფასის ანაზღაურებისა და თავდაპირველ თანამდებობაზე აღდგენის ნაწილში, ატარებს საჯაროსამართლებრივ შინაარსს და ესადაგება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით რეგლამენტირებულ, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეთა ჩამონათვალს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

ამასთან, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვინაიდან ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნა (შ. შ-ის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2015 წლის 28 დეკემბრის №2902652 ბრძანების ბათილად ცნობა და თავდაპირველ თანამდებობაზე აღდგენა) გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობიდან, ხოლო ამ მოთხოვნის ერთ-ერთ საფუძველს წარმოადგენს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა, რომლის დადგენის შემთხვევაში „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ კანონის მე-10 მუხლის შესაბამისად პირს, რომელიც თავს დისკრი-

მინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს, სასამართლო-ში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა, და მოითხოვოს მორალური ან/და მატერიალური ზიანის ანაზღაურება. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ შ. შ-ის სასარჩელო მოთხოვნებს გააჩნიათ საერთო სამართლებრივი საფუძველი, რის გამოც პროცესის ეკონომიურობის, მართლმსაჯულების სწრაფად და ეფექტურად განხორციელების, მოქალაქეთა ინტერესების გათვალისწინებით, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების შემოწმებისას, სასამართლოს მხრიდან უნდა მოხდეს ამ სასარჩელო მოთხოვნების ერთობლივი განხილვა.

შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. საქმე – შ. შ-ის სარჩელისა გამო, შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის
ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების
შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე
დავის განსჯალობა**

განჩინება

№ბს-609-603(გ-16)

11 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯალობა

აღწერილობითი ნაწილი:

ს. ბ-ემ, თ. ნ-ემ, თ. ქ-ამ, ნ. დ-მა, ნ. მ-მა, ე. ზ-ემ, გ. ლ-მა, ლ. გ-
მა, ნ. ც-მა, მ. ტ-ემ, გ. ლ-ემ, ე. ნ-ემ, ს. გ-ემ, ნ. მ-მა, ნი. მ-ემ, ე. მ-
მა, გ. ა-ემ, გ. ს-ემ 2016 წლის 30 მარტს საარჩელი აღძრეს თბილი-
სის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლე-
გიაში მოპასუხე საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომი-
სიის მიმართ. მოსარჩელებმა მოსარჩელეთა მიმართ დისკრი-
მინაციული მოპყრობის ფაქტის დადგენა და დისკრიმინაციუ-
ლი მოპყრობის შედეგად მოსარჩელეთათვის მიყენებული მო-
რალური ზიანის – თითოეულის სასარგებლოდ 1 (ერთი) ლარის
მოპასუხისათვის ანაზღაურების დაკისრება მოითხოვეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-
მეთა კოლეგიის 2016 წლის 4 აპრილის განჩინებით ს. ბ-ის, თ. ნ-
ის, თ. ქ-ას, ნ. დ-ის, ნ. მ-ის, ე. ზ-ის, გ. ლ-ის, ლ. გ-ის, ნ. ც-ის, მ. ტ-
ის, გ. ლ-ის, ე. ნ-ის, ს. გ-ის, ნ. მ-ის, ნი. მ-ის, ე. მ-ის, გ. ა-ისა და გ.
ს-ის საარჩელი მოპასუხე საქართველოს ცენტრალური საარჩევ-
ნო კომისიის მიმართ მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობა-
ზე მიღებულ იქნა სასამართლო წარმოებაში; ს. ბ-ის, თ. ნ-ის, თ.
ქ-ას, ნ. დ-ის, ნ. მ-ის, ე. ზ-ის, გ. ლ-ის, ლ. გ-ის, ნ. ც-ის, მ. ტ-ის, გ.
ლ-ის, ე. ნ-ის, ს. გ-ის, ნ. მ-ის, ნი. მ-ის, ე. მ-ის, გ. ა-ისა და გ. ს-ის
სარჩელი მოპასუხე საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო
კომისიის მიმართ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის ნაწილში
განსჯალობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქა-
ლაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 363¹-ე მუხლის თანახმად, დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული სარჩელი შეიძლება განხილულ იქნეს ამ თავით დადგენილი წესით თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ამავე კოდექსის 363²-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ნებისმიერ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა. სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის სავალდებულო წინაპირობა არ არის საქართველოს სახალხო დამცველის, სხვა პირის ან ორგანოს მიერ საქმის განხილვა. ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის შესაბამისად მიიჩნია, რომ სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლოს საქმეთა კოლეგიისათვის გადასაგზავნად დავას წარმოადგენდა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 14 ივნისის განჩინებით №2/5471-16 სამოქალაქო საქმე, განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ სარჩელის არსი არის მორალური ზიანის ანაზღაურება დისკრიმინაციის ფაქტის არსებობის გამო. დისკრიმინაციის ფაქტი, ანუ დისკრიმინაციული მოპყრობა არის მხოლოდ ის მართლსაწინააღმდეგო ნიშანი, რომელიც ასახავს კანონდარღვევის ხასიათს, მის სამართლებრივ ბუნებასა და რაობას. მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით დადგენილი წინაპირობები: დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან; დავაში მონაწილე ერთ-ერთ მხარეს წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანო, დავის საგანს წარმოადგენს ადმინისტრაციული საქმის წარმოების წესით განსახილველი მორალური ზიანის ანაზღაურება.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოცემული საქმის სამოქალაქო სამართალწარმოების პროცედურით განხილვა გამოიწვევს საპროცესო ნორმების ისეთ დარღვევას, რომელიც აუცილებლად განაპირობებს საქმეზე უკანონო გადაწყვეტილების დადგენას, ვინაიდან ადმინისტრაციული საპროცესო სამართლის პრინციპები მკვეთრად განსხვავდება სამოქალაქო სამართალწარმოების პრინციპებისაგან. ადმინისტრაციული სამართალწარმოება,

განსხვავებით სამოქალაქო სამართალწარმოებისაგან – ინკვიზიციურია. ამ სამართალწარმოებაში, სამართალურთიერთობის „ძლიერი მხარე“ – ადმინისტრაციული ორგანო ხშირ შემთხვევაში ვალდებულია სრულად ზიდოს მტკიცების ტვირთი, რაც მოსარჩელეს, როგორც სამართალურთიერთობის „სუსტ“ მხარეს, უფრო კომფორტულ და მომგებიან ვითარებაში ამყოფებს. შესაბამისად, სასამართლომ აღნიშნა, რომ ისეთი სამართალურთიერთობის სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით გადანაცვება, რომელიც კანონის შესაბამისად, შესაძლოა ადმინისტრაციულ სამართალურთიერთობად მოვიზაროთ, ნამდვილად არ იქნებოდა შესაბამისობაში სამართლიანი სასამართლოს პრინციპის დამდგენ საერთაშორისო რეგულაციებთან.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ქვემდებარეობას სასამართლობისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს

ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რაც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალებით დადგენილად მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში დავის საგანს წარმოადგენს ს. ბ-ის, თ. ნ-ის, თ. ქ-ას, ნ. დ-ის, ნ. მ-ის, ე. ზ-ის, გ. ლ-ის, ლ. გ-ის, ნ. ც-ის, მ. ტ-ის, გ. ლ-ის, ე. ნ-ის, ს. გ-ის, ნ. მ-ის, ნი. მ-ის, ე. მ-ის, გ. ა-ისა და გ. ს-ის მიმართ დისკრიმინაციული მოპყრობის ფაქტის დადგენა და მორალური ზიანის თითოეულის სასარგებლოდ 1 (ერთი) ლარის ოდენობით ანაზღაურება.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად, ნებისმიერ პირს, რომელიც თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევს, უფლება აქვს, სასამართლოში შეიტანოს სარჩელი იმ პირის/დანესებულების წინააღმდეგ, რომელმაც მისი ვარაუდით, მის მიმართ დისკრიმინაცია განახორციელა და მოითხოვოს მორალური ან/და მატერია-

ლური ზიანის ანაზღაურება. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოსთვის სარჩელით მიმართვის წესი განისაზღვრება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით.

სამართალწარმოება დისკრიმინაციასთან დაკავშირებულ საქმეებზე დარეგულირებულია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7³ კარით, რომელიც ამ კატეგორიის საქმეთა განხილვისათვის სპეციალურ წესს ადგენს. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 363¹-ე მუხლის თანახმად, დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული სარჩელი შეიძლება განხილულ იქნეს ამ თავით დადგენილი წესით, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას იმასთან დაკავშირებით, რომ დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის საკითხის განხილვა მორალური ზიანის ანაზღაურების კანონიერების შემოწმებისგან დამოუკიდებლად არამართებულია და ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა დისკრიმინაციული ფაქტის დადგენის თაობაზე დამოუკიდებლად სამოქალაქო დავათა კატეგორიას მიეკუთვნება, ხოლო სადავო სამართალურთიერთობა ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნის ნაწილში – ცენტრალური საარჩევნო კომისიისათვის მორალური ზიანის ანაზღაურების შესახებ მოთხოვნა, ატარებს საჯაროსამართლებრივ მიზანს და ესადაგება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით რეგლამენტირებულ, ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ საქმეთა ჩამონათვალს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

ამასთან, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვინაიდან ძირითადი სასარჩელო მოთხოვნა (ს. ბ-ის, თ. ნ-ის, თ. ქ-ას, ნ. დ-ის, ნ. მ-ის, ე. ზ-ის, გ. ლ-ის, ლ. გ-ის, ნ. ც-ის, მ. ტ-ის, გ. ლ-ის, ე. ნ-ის, ს. გ-ის, ნ. მ-ის, ნი. მ-ის, ე. მ-ის, გ. ა-ისა და გ. ს-ის სასარგებლოდ მოპასუხე ადმინისტრაციული ორგანოსათვის არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების დაკისრება) გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) კანონმდებლობიდან, ხოლო ამ მოთხოვნის ერთ-ერთ საფუძველს წარმოადგენს დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენა, პროცესის ეკონომიურობის, მართლმსაჯულების სწრაფად და ეფექტურად განხორციელების, მოქალაქეთა ინტერესების გათვალისწინებით, სადავო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების კანონიერების შემოწმებისას, სასამართლოს მხრიდან უნდა მოხდეს ამ სასარჩელო მოთხოვნების ერთობლივი განხილვა.

შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. საქმე – ს. ბ-ის, თ. ნ-ის, თ. ქ-ას, ნ. დ-ის, ნ. მ-ის, ე. ზ-ის, გ. ლ-ის, ლ. გ-ის, ნ. ც-ის, მ. ტ-ის, გ. ლ-ის, ე. ნ-ის, ს. გ-ის, ნ. მ-ის, ნი. მ-ის, ე. მ-ის, გ. ა-ისა და გ. ს-ის სარჩელისა გამო, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიმართ, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლო განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**პენსიის ადმინისტრირების საკითხთან
დაკავშირებული დავის განსჯადობა**

განჩინება

№ბს-2-2(გ-16)

13 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე, (თავჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრის სასარჩელო განცხადებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრმა 16.10.2015წ. სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხეების – მ. ვ-ის, ს. ქ-ის, ლ. ზ-ისა და ვ. მ-ას მიმართ. მოსარჩელემ მოითხოვა მოპასუხე ვ. ვ-ისათვის 2013 წლის 1 დეკემბრიდან 2014 წლის 1 აპრილამდე უკანონოდ მიღებული სახელმწიფო გასაცემლის – საპენსიო პაკეტიდან 600 ლარის, ს. ქ-ისთვის – 600 ლარის, ლ. ზ-ისათვის 2013 წლის 1 დეკემბრიდან 2014 წლის 1 აპრილამდე უკანონოდ მიღებული სახელმწიფო გასაცემლის – საპენსიო პაკეტიდან 600 ლარის, ვ. მ-ისათვის 2013 წლის 1 დეკემბრიდან 2014 წლის 1 თებერვლამდე უკანონოდ მიღებული სახელმწიფო გასაცემლის – საპენსიო პაკეტიდან 300 ლარის სახელმწიფო ბიუჯეტში თანხის აღდგენის დაკისრება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 27.11.2015წ. განჩინებით სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადა-

ეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ დავა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივია, თუ ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა მიმართულია ადმინისტრაციული ორგანოს და არა ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის მიმართ. ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვისათვის დავის საგანს უნდა წარმოადგენდეს ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების თაობაზე ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის მიმართ. სასამართლომ მიიჩნია, რომ განსახილველი სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული (საჯარო) სამართლის კანონმდებლობიდან, ვინაიდან დავის საგანია არა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტში აღნიშნული ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების თაობაზე, არამედ ფიზიკური პირის ვალდებულება სახელმწიფოსათვის მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურების შესახებ. შესაბამისად, სარჩელის მოთხოვნის დაკმაყოფილების სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს სამოქალაქო კანონმდებლობით მოწესრიგებული ურთიერთობანი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ 21.12.2015წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადაუგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლზე დაყრდნობით სამოქალაქო კოლეგიამ აღნიშნა, რომ მოქმედი ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობით განისაზღვრა, რომ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველ და მეორე ნაწილებში აღნიშნული დავები, აგრეთვე სხვა დავები, რომლებიც ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს და მისგან არის წარმოშობილი. ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ დავად მიჩნევის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნის დაფუძნება ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებზე ანუ კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები უნდა გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ სახელმწიფო პენსიის გაცემის წესი და საფუძველი გათვალისწინებულია ადმინისტრაცი-

ციული კანონმდებლობით – „სახელმწიფო პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონით. შესაბამისად, სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრის სარჩელი გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან და მის განხილვაზე უფლებამოსილი სასამართლოა – თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მესამე ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით საგნობრივი განსჯადობის საკითხის გარკვევისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სადავო სამართალურთიერთობის შინაარსს, დავის უშუალო მატერიალურ-სამართლებრივ საფუძველს. საერთო სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც ადმინისტრაციული სასამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს. ამდენად, განსჯადობის საკითხის გადანყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება კანონმდებლობას, რომლის საფუძველზეც დავაა აღმოცენებული, დავის არსს და საგანს, სადავო სამართალურთიერთობის ხასიათს.

„სახელმწიფო პენსიის შესახებ“ კანონი არეგულირებს პენსიაზე უფლების წარმოშობის საფუძველს, განსაზღვრავს პენსიის ადმინისტრირების ორგანოს, ადგენს პენსიის დანიშვნის, გაცემის, შეჩერების, განახლების, შეწყვეტის და პენსიის მიღების ზოგად პრინციპებს. კანონის მე-5 მუხლით მოწესრიგებულია პენსიაზე უფლების წარმოშობისა და წარმოშობილი უფლების შეწყვეტის საკითხი, ხოლო კანონის მე-10 მუხლით – პენსიის ადმინისტრირების საკითხი, რომლის 1-ლი პუნქტის „ა“ ქვე-

პუნქტის თანახმად, პენსიის ადმინისტრირების/კომპეტენტური ორგანოს ერთ-ერთი უფლება-მოვალეობაა პენსიის დანიშვნა, მისი გაცემის ორგანიზება, შეჩერება, განახლება, შეწყვეტა და გადაანგარიშება. ზემოაღნიშნული კანონის მე-17 მუხლი განსაზღვრავს პენსიის შეწყვეტის საფუძვლებს. ამასთანავე, „სოციალური პაკეტის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 23.07.2012წ. №279 დადგენილების მე-15 მუხლით მონესრიგებულია ზედმეტად დარიცხული სოციალური პაკეტის დაბრუნების საკითხი. ზემოაღნიშნული ნორმატიული აქტები ადმინისტრაციული კანონმდებლობის ნაწილია. მოცემული დავის განხილვა, სასარჩელო მოთხოვნის საფუძვლიანობის გარკვევა საჭიროებს მოპასუხეების მიერ საპენსიო კანონმდებლობის მოთხოვნების დარღვევის, სახელმწიფო პენსიების შეწყვეტის საფუძვლების არსებობის დადგენას, რაც საჯარო კანონმდებლობის მონესრიგების სფეროს შეადგენს.

ამდენად, საკასაციო პალატა იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას დავის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი კუთვნილების შესახებ. შესაბამისად, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო პალატა თვლის, რომ დავა განხილული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული სასამართლონარმოების წესით და საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, მე-2 მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ისანი-სამგორის სოციალური მომსახურების ცენტრის სარჩელი მოპასუხეების – მ. ვ-ის, ს. ქ-ის, ლ. ზ-ისა და ვ. მ-ას მიმართ განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან
გამომდინარე ღირსის განსჯალოა**

განჩინება

№ბს-90-89(გ-16)

13 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე, (თავჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა ი/მ ი. ბ-ის სასარჩევლო განცხადებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატასა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ი/მ ი. ბ-მა 05.06.2014წ. სარჩელით მიმართა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მოპასუხეების – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ. მოსარჩელემ მოითხოვა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 13.05.2014წ. №123 ბრძანების ბათილად ცნობა, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს 20.01.2014წ. №ს-23 ბრძანების ბათილად ცნობა და მოსარჩელისათვის უძრავ ქონებაზე (საკადასტრო კოდი №...) საკუთრების უფლების აღდგენის დავალეზა. მოსარჩელემ, ასევე, მოითხოვა სარჩელის უზრუნველყოფის სახით საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობისათვის სადავო ქონების გასხვისების ან უფლებრივად დატვირთვის აკრძალვის დავალეზა.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 12.07.2013წ. №48 განკარგულებით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში გადაეცა 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, მდებარე

ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ..., ს/კ ..., რაც რეესტრში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებად აღირიცხა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 23.08.2013წ. №184 ბრძანების საფუძველზე ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ... მდებარე 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, საკადასტრო კოდით ..., პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების მიზნით, სიმბოლურ ფასად (1 ლარად), საკუთრებაში გადაეცა მოსარჩელე ი/მ ი. ბ-ს. ქონების საპრივატიზაციო პირობებად განისაზღვრა შემდეგი:

- საპრივატიზაციო თანხის გადახდა ხელშეკრულების ხელმოწერიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში;
- 2013 წლის 1 ნოემბრამდე არანაკლებ 3 ტ/სთ წარმადობის ციტრუსის დამხარისხებელი საწარმოს ამოქმედება;
- 01.11.13წ. მდგომარეობით საწარმოში არანაკლებ 2 ტონა ტვირთამწეობის ავტომტვირთავის, ელექტროსასწორისა და პნევმატური ურიკის საკუთრებაში ფლობა;
- საწარმოში სეზონურად არანაკლებ საქართველოს 10 მოქალაქის დასაქმება;
- აღნიშნულ პროექტში არანაკლებ 224 000 ლარის ინვესტიციის განხორციელება;
- საკუთრებაში გადაცემულ ობიექტებზე საწარმოს ამოქმედებიდან პროფილისა და დასაქმებულთა შენარჩუნება არანაკლებ 20 წლის ვადით.

30.08.2013წ. ნასყიდობის ხელშეკრულების საფუძველზე მოსარჩელეს სიმბოლურ ფასად – 1 ლარად საკუთრებაში გადაეცა 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი ს/კ ... საბაზრო ღირებულებით 45030 ლარი 06.09.13წ. ქონება საჯარო რეესტრში მოსარჩელის სახელზე აღირიცხა. მოსარჩელის 11.10.2013წ. განცხადებით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას ეცნობა, რომ იმ დროისათვის განხორციელებული ჰქონდა 119 000 ლარის ინვესტიცია, კერძოდ, შექმნილი იყო 50 000 ლარის ღირებულების ასანყობი მეტალის 36მ კვ.მ. კონსტრუქციის ნაგებობა, 25 000 ლარის 2 ტონა თვითამწეობის ღირებულების ავტოკრანი, 1500 ლარის ღირებულების პნევმატური ურიკა, 2500 ლარის ღირებულების ელექტროსასწორი, დამხარისხებელი ხაზი (10 ტ/სთ) სარემონტო ხარჯებით, 40 000 ლარის ღირებულების წარმადობა. განსახორციელებლად დარჩენილი იყო 105 000 ლარის ინვესტიცია, რომლის ხელშეწყობა ელექტობრივი გარემოებების შესახებაც მხარეს ეცნობა. მონიტორინგის ჯგუფის 28.10.2013წ. მოხსენებითი ბარათით გაირკვა, რომ ...

შემფუთავი სანარმოს შენობის სარემონტო სამუშაოები მიმდინარეობს იჯარით არსებულ ყოფილ ... შენობაში, რომელიც საჭიროებს სანიტარულ დამუშავებას, ხოლო 21.11.2013წ. მოხსენებითი ბარათით ირკვევა, რომ ... ყოფილი ... ტეროტორიიდან მოსარჩელისათვის გადაცემულ მიწის ნაკვეთთან დაკავშირებით მიმდინარეობს დავა, რის გამოც ინვესტორმა ვერ განახორციელა სამშენებლო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოები. 04.10.2013წ. მოსარჩელემ განცხადებით მიმართა შსს ხელვაჩაურის რაიონულ სამმართველოს და მოითხოვა 3002 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უკანონო ხელშეშლის აღკვეთა, რაზეც 10.10.2013წ. წერილით ინდივიდუალურ მენარმეს ეცნობა, რომ აღნიშნულის შესახებ უნდა მიემართა სასამართლოსათვის. 15.01.2014წ. აუდიტორული დასკვნის თანახმად, ი/მ ი. ბ-ის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსთან 30.08.2013წ. დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების 3.2 პუნქტის „ბ“, „გ“, „დ“, „ე“ და „ვ“ პუნქტებით აღებული ვალდებულებები შესრულებულია. თუმცა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს 20.01.2014წ. №23 ბრძანებით გაუქმდა მხარეთა შორის 30.08.2013წ. დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულება და მოსარჩელეს დაეკისრა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობისათვის პირგასამტეხლოს გადახდა 23142.33 ლარის ოდენობით. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს 20.01.2014წ. №23 ბრძანება ი/მ ი. ბ-მა გაასაჩივრა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობაში, რომლის 13.05.2014წ. №123 ბრძანებით მოსარჩელეს უარი ეთქვა ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე.

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 05.06.2014წ. განჩინებით ი/მ ი. ბ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების თაობაზე დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აეკრძალა მის საკუთრებაში არსებული, ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ ... მდებარე 3002 კვ.მ. უძრავი ქონების (ს/კ ...) გასხვისება. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 16.09.2014წ. განჩინებით არ დაკმაყოფილდა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს საჩივარი სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განჩინების გაუქმებასთან დაკავშირებით და უცვლელად დარჩა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 05.06.2014წ. განჩინება.

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმე-

თა კოლეგიის 11.05.2015წ. გადაწყვეტილებით ი/მ ი. ბ-ის სარჩელი მოპასუხეების – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიმართ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა. ამავე გადაწყვეტილებით გაუქმდა საქალაქო სასამართლოს 05.06.2014წ. განჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება, რომლითაც აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აეკრძალა მის საკუთრებაში არსებული, ხელვაჩაურის რაიონის სოფელ ... მდებარე 3002 კვ.მ. უძრავი ქონების (ს/კ ...) გასხვისება.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 07.08.2015წ. განჩინებით ი/მ ი. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას. სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ მიიჩნია, რომ სასარჩელო მოთხოვნა „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსა და ი/მ ი. ბ-ს შორის 30.08.2013წ. გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულებების გაუქმების თაობაზე“ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს №ს-23 ბრძანების გაუქმების შესახებ არ არის დაკავშირებული ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავის საგანთან და არც ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს. დავა სახელშეკრულებო ურთიერთობიდან გამომდინარეობდა და სამოქალაქო სამართალწარმოების წესითაა განსახილველი. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილზე, 26-ე მუხლზე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-285-ე მუხლებზე მითითებით ი/მ ი. ბ-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად გადაუგზავნა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 10.12.2015წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადაუგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დავის განსჯადობის საკითხის გასარკვევად მნიშვნელობა აქვს იმის გარკვევას, თუ რამდენად გამომდინარეობს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სა-

მინისტროს უშუალოდ საჯარო კომპეტენციიდან დადებული ხელშეკრულება. საკასაციო სასამართლოს ადმინისტრაციული და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის განმარტების თანახმად, სახელმწიფო ქონების განსახელმწიფოებრიობა – პრივატიზაცია – სახელმწიფოს განსაკუთრებულ საჯარო უფლებამოსილებას განეკუთვნება. პრივატიზაციის პროცესი არ განეკუთვნება კერძოსამართლებრივ ურთიერთობას, სახელმწიფო ამ შემთხვევაში არ გამოდის ურთიერთობაში კერძო პირის თანასწორ მონაწილედ. შესაბამისად, სახელმწიფო ქონების პროვატიზების მიზნით დადებული ხელშეკრულება წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ხელშეკრულებას. სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსა და ი/მ ი. ბ-ს შორის 30.08.2013წ. გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულება არის ადმინისტრაციული ხელშეკრულება, რადგან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს საქმიანობის ერთ-ერთი ძირითადი სფეროა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ქონების მართვა და განკარგვა.

რამდენადაც ი/მ ი. ბ-ის სარჩელის დავის საგანია ადმინისტრაციული ხელშეკრულების შეწყვეტის საკითხის კანონიერება, მოცემული სადავო სამართლებრივი ურთიერთობა ადმინისტრაციული (საჯარო) სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარეობს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მესამე ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ი/მ ი. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველ შემთხვევაში დავა ეხება საგნობრივ განსჯადობას. შესაბამისად, უნდა შეფასდეს ი/მ ი. ბ-სა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს შორის არსებული სამართლებრივი ურთიერთობის ხასიათი.

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 23-ე მუხლის თანახმად, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში სახელმწიფო სა-

კუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მართვას, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემას ახორციელებს ქონების მმართველი „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონით დადგენილი წესით. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებას განკარგავენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 01.05.2007წ. №44 დადგენილებით დამტკიცებული „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს დებულების“ 1-ლი მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო არის „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კონსტიტუციური კანონისა და „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის შესაბამისად შექმნილი სამთავრობო დაწესებულება. ამავე დებულების მე-2 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს ერთ-ერთი ძირითად ამოცანას შეადგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელით ფლობის, მართვისა და განკარგვის უზრუნველყოფა, სახელმწიფო ქონებასთან დაკავშირებული უფლებამოსილებების ფარგლებში შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება, ასევე, კომპეტენციის ფარგლებში ქონების პირდაპირი მიყიდვის/გადაცემის (კონკურენტული შერჩევის საფუძველზე პირდაპირი მიყიდვის/გადაცემის) საკითხებთან დაკავშირებული ფუნქციების განხორციელება. ქონების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს ადმინისტრაციულ ორგანოს საქმიანობის საგანს წარმოადგენს, ხოლო ადმინისტრაციული ორგანოს საქმიანობის კანონიერების კონტროლი ადმინისტრაციული მართლმსაჯულების იურისდიქციის სფეროს განეკუთვნება. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების მართვისა და განკარგვის შესახებ“ აჭარის ა.რ. კანონის მე-5 მუხლის შესაბამისად, პირდაპირი მიყიდვა/გადაცემა არის ქონების განკარგვის/სარგებლობის უფლებით გადაცემის ფორმა. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ქონებაზე პირდაპირი მიყიდვით საკუთრების უფლების შეძენა არის პრივატიზება. „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ საქართველოს კანონი, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების მართვისა

და განკარგვის შესახებ“ აჭარის ა.რ. კანონი ადმინისტრაციული კანონმდებლობის შემადგენელი ნაწილია, რომლითაც წესრიგდება სახელმწიფო ქონების მართვასთან, განკარგვასა და სარგებლობაში გადაცემასთან დაკავშირებული ურთიერთობები („სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონის 1-ლი მუხ.).

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მოცემულ საქმეში დავის საგანია „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროსა და ი/მ ი. ბ-ს შორის 30.08.2013წ. გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების გაუქმებისა და პირგასამტეხლოს დაკისრების შესახებ“ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს 20.01.2014წ. №ს-23 ბრძანებისა და „ი/მ ი. ბ-ის ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ“ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 13.05.2014წ. №123 ბრძანების ბათილად ცნობა. შესაბამისად, სადავო სამართალურთიერთობების მხარეებს წარმოადგენენ ერთი მხრივ, ი/მ ი. ბ-ი, ხოლო მეორე მხრივ, ადმინისტრაციული ორგანოები – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო. მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საგანია ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ...ში მდებარე 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთის ი/მ ი. ბ-ისათვის პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების მიზნით, სიმბოლურ ფასად (1 ლარად), საკუთრებაში გადაცემა. ხელშეკრულების დადების სამართლებრივი საფუძველია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 23.08.2013წ. №184 ბრძანება, რომლითაც დადგინდა ინდ.მენარმე ი. ბ-ისათვის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების (სოფ. ... მდებარე 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი) პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების პირობები. ამდენად, სახეზეა პირობადადებული ხელშეკრულება. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ხელშეკრულება არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით ფიზიკურ ან იურიდიულ პირთან, აგრეთვე სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან დადებული სამოქალაქო-სამართლებრივი ხელშეკრულება. ამდენად, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს („გამყიდველი“) და ი/მ ი. ბ-ის („მყიდველი“) შორის დადებული 30.08.13წ. ხელშეკრულება, რომლითაც „მყიდველმა“ სიმბოლურ

ფასად (1 ლარად) შეიძინა ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ... მდებარე 3002 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი 45.030 ლ. საბაზრო ღირებულებით და რიგი საპრივატიზებო პირობის დადგენილ ვადაში შესრულება, არის ადმინისტრაციული ხელშეკრულება.

ადმინისტრაციული ორგანო თავის საქმიანობაში იყენებს როგორც საჯაროსამართლებრივ, ისე კერძოსამართლებრივ ფორმებს. სამინისტრო ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 2.1 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის დეფინიციის მიხედვით არის ადმინისტრაციული ორგანო და ინდ.მენარმესთან ხელშეკრულების დადებისას სამინისტრო ახორციელებდა საჯაროსამართლებრივ უფლებამოსილებას, ხელშეკრულება დაიდო საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით, რაც ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სამართლებრივი ხასიათის განმსაზღვრელი ძირითადი ელემენტია. სახელმწიფო ქონების განსახელმწიფოებრიობა ანუ პრივატიზაცია სახელმწიფოს განსაკუთრებულ საჯარო უფლებამოსილებას განეკუთვნება. საერთო წესის თანახმად, სახელმწიფო ქონების პრივატიზაციასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებში კანონმდებლობა ადმინისტრაციული ორგანოსგან მოითხოვს ორგანოსათვის კანონმდებლობით მოწესრიგებულ უფლებამოსილებათა კომპლექსის რეალიზაციას (საჯარო მოქმედების (მაგ. გამოქვეყნება) განხორციელება, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის (საკუთრების მოწმობა) გამოცემა და სხვ.). სახელმწიფო ქონების პრივატიზაციის დოკუმენტი – ხელშეკრულება თავისი ბუნებით არის ადმინისტრაციული ხელშეკრულება (სუს 15.11.076., №ბს-827-879(გ-07) განჩინება).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს და ი/მ ი. ბ-ს შორის 30.08.13წ. დადებული ხელშეკრულება ითვალისწინებს საინვენსტიციო ვალდებულების შეუსრულებლობის მოტივით საჯარიმო სანქციების გამოყენების, ცალმხრივად ხელშეკრულების მოშლის შესაძლებლობას (მე-4 მუხ.). საქმის მასალებით დასტურდება, რომ 13.12.13წ. ბრძანებით სამინისტრომ დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება ხელშეკრულების გაუქმების, პირგასამტეხლოს დაკისრების სამართლებრივი საფუძვლების დადგენისა და საქმის გარემოებების გამოკვლევის მიზნით. ადმინისტრაციულ წარმოებაში ჩართულ იქნა ი/მ ი. ბ-ი. მინისტრის 20.01.14წ. №ს-23 ბრძანებით ხელშეკრულება მოიშალა, ინდ.მენარმეს დაეკისრა საჯარიმო თანხის გადახდა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 18.03.14წ. №61 ბრძანებით ი/მ ი. ბ-ის ადმი-

ნისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებით დაიწყო მარტივი ადმინისტრაციული წარმოება. 13.05.14წ. №123 ბრძანებით ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. სზაე-ის მე-2 მუხლის 1-ლი ნაწილის „კ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მომზადება, დადება ან გაუქმება ადმინისტრაციული წარმოების ჩატარების გზით უნდა მოხდეს. ამდენად, ადმინისტრაციული ხელშეკრულება ადმინისტრაციული ორგანოს საჯაროსამართლებრივი საქმიანობის ერთ-ერთ ფორმას წარმოადგენს. შესაბამისად, ადმინისტრაციული ორგანო საჯაროსამართლებრივ ფუნქციებს ასრულებს არამხოლოდ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას, არამედ აგრეთვე ასეთი ხელშეკრულების მოშლის შემთხვევაში. ის გარემოება, რომ სადავო ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობის საფუძვლად მხარეები უთითებენ სამოქალაქო კოდექსის ნორმებს, არ ადასტურებს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით დავის განხილვის შესაძლებლობას. ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65-ე მუხლი ითვალისწინებს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების მიმართ დამატებით სამოქალაქო კოდექსის ნორმების გამოყენების შესაძლებლობას. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 25¹ მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები საერთო სასამართლოების მიერ განიხილება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, მე-2 მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ინდ.მენარმე ი. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიმართ განსჯადობით დაექვემდებაროს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ადმინისტრაციული აქტის არარად აღიარების
თაობაზე დავის განსჯალოვა**

განჩინება

№ბს-626-619(გ-16)

24 ნოემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ვ. როინიშვილი

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯალობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2014 წლის 29 აგვისტოს გ. ი-მა სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – სსიპ „საზოგადოებრივი მაუწყებლის“ მიმართ.

მოსარჩელემ სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ თავმჯდომარის 2004 წლის 15 სექტემბრის №726-კ ბრძანების არარა აქტად აღიარება მოითხოვა, რომლითაც დამტკიცდა სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ სტრუქტურა და საშტატო ნუსხა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 2 სექტემბრის განჩინებით გ. ი-ის სარჩელი განსახილველად განსჯადობით გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განმარტებით, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემულ ინდივიდუალურ სამართლებრივ აქტს, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. სასამართლომ განმარტა, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციული-სამართლებრივი კატეგორიის დავად მიჩნევისათვის არსებითი და გადამწყვეტია ისეთი ნორმატიული ელემენტი, როგორცაა დავის გამომდინარეობა ადმინისტრაციული სამარ-

თლის კანონმდებლობიდან. ამასთან, სამართალსუბიექტობის პრინციპის შესაბამისად, სადავო სამართალურთიერთობის მონაწილე ერთ-ერთი მხარე უნდა იყოს ადმინისტრაციული ორგანო, თუმცა ადმინისტრაციული ორგანოს მხოლოდ მონაწილეობა დავაში არ წარმოადგენს დავის ადმინისტრაციულ საქმედ მიჩნევის აბსოლუტურ კრიტერიუმს, არამედ უმთავრესია დავა გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული აქტი ემყარებოდეს სწორედ ამ უკანასკნელს და თავისი შინაარსით პასუხობდეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტისთვის დადგენილ მოთხოვნებს.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ სადავო ბრძანება, როგორც ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოცემული დოკუმენტი, რომელიც განხილულია როგორც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, უნდა შეიცავდეს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 52-ე მუხლით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციული აქტისთვის დადგენილ რეკვიზიტებს. სასამართლომ ჩათვალა, რომ სადავო ბრძანება არ წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს. სადავო ბრძანება არ შეიცავს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ლეგალური დეფინიციის ყველა ელემენტს, რაც მისი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად მიჩნევის საფუძველს უნდა წარმოადგენდეს.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ მოცემული დავა არ განეკუთვნება ადმინისტრაციულ კატეგორიას, რამდენადაც დავის ადმინისტრაციულად მიჩნევისთვის ერთ-ერთ განმსაზღვრელ ელემენტს სწორედ ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან გამომდინარე სამართალურთიერთობა წარმოადგენს, რომელიც მოცემულ შემთხვევაში სახეზე არ არის.

სასამართლოს განმარტებით, კანონმდებლის მიერ საჯარო შრომით-სამართლებრივი ურთიერთობის მოწესრიგება უზრუნველყოფილ იქნა საჯარო სამართლებრივი ნორმატიული აქტით – „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონით, რომლის მიხედვით, საჯარო სამსახურში შრომითი ურთიერთობის მოწესრიგებისათვის ადმინისტრაციულ ორგანოს მკაფიოდ განესაზღვრა საქმიანობის ფორმები, როგორც სამართლებრივი აქტის, ასევე, ხელშეკრულების სახით; საჯარო სამსახურში ბრძანების გამოცემით ხდება საჯარო მოხელისათვის საჯარო სამართლებრივი

კომპეტენციის გადაცემა და შესაბამისად, იმ შედეგების მი-
ნიჭება და გარანტიებით აღჭურვა, რაც კანონით გათვალისწი-
ნებულია საჯარო მოხელისათვის, ხოლო დავის წარმოშობის პი-
რობებში ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხ-
ლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული კანონ-
მდებლობიდან გამომდინარე სამართალურთიერთობიდან წარ-
მოშობილი დავა, ექვემდებარება ადმინისტრაციული სამართალ-
წარმოებით განხილვას, რასაც მოცემულ შემთხვევაში ადგილი
არ აქვს, ვინაიდან, სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ მიერ
შრომით მოწყობასთან და რეორგანიზაციის გამო მის თანამ-
შრომლებთან შრომითი ურთიერთობა წესრიგდება საქართვე-
ლოს შრომის კოდექსით. ამდენად, ადმინისტრაციულ საქმეთა
კოლეგიამ მიუთითა, რომ სადავო ურთიერთობის მოწესრიგე-
ბისას გამოყენებულ უნდა იქნას კერძო სამართლის კანონმდებ-
ლობა – შრომის კოდექსი, რომელიც არეგულირებს შრომით ურ-
თიერთობებს, თუ ისინი განსხვავებულად არ წესრიგდება სხვა
სპეციალური კანონმდებლობით.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციულ საქ-
მეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ სადავო ურთიერთობა სამოქალა-
ქო შინაარსის მატარებელია და მისი ძირითადი სამართლებრი-
ვი საფუძველია სამოქალაქო კანონმდებლობის ნორმები, შესა-
ბამისად, მოცემული საქმე განხილულ და გადაწყვეტილ უნდა
იქნეს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა
კოლეგიის 2016 წლის 8 ივლისის განჩინებით საქმე განსჯადო-
ბის საკითხის გადასაწყვეტად განსახილველად გადმოეგზავნა
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-
მეთა პალატას.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ გაიზიარა მხარეთა მოსაზ-
რებები განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით და მიიჩნია,
რომ დავა მხოლოდ იმ შემთხვევაში იქნებოდა სამოქალაქო კო-
ლეგიის განსჯადი, თუ სადავო იქნებოდა საშტატო განრიგის
დამტკიცების შემდეგ მხარეთა შორის წარმოშობილი ურთიერ-
ობა.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მიხედვით, დავა იმ აქ-
ტთან დაკავშირებით, რომლის არარად აღიარებასაც ითხოვს მო-
სარჩელე, უკავშირდება საქართველოს პრეზიდენტის 1999
წლის 9 დეკემბრის №658 ბრძანებულებით დამტკიცებული სსიპ
„საქართველოს ტელეკომპანიისა და რადიომაუწყებლობის“
წესდების 21-ე მუხლის „ა“ პუნქტის მოთხოვნის დაუცველო-
ბას.

სასამართლომ მიუთითა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტზე, რომლის შესაბამისადაც, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი, რომელიც აწესებს, ცვლის, წყვეტს ან ადასტურებს პირის ან პირთა შეზღუდული წრის უფლებებსა და მოვალეობებს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმეები განიხილება იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

სასამართლომ განმარტა, რომ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ კატეგორიად მიჩნევისათვის არსებითი და გადამწყვეტია დავა გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ მიღებული აქტი უნდა ემყარებოდეს სწორედ მას და თავისი შინაარსით პასუხობდეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტისთვის დადგენილ მოთხოვნებს.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ სადავო აქტი წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს; განსახილველი დავა კი გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

სასამართლომ ასევე მიუთითა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 25-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, აღიარებითი სარჩელი შეიძლება აღიძრას აქტის არარად აღიარების, უფლების ან სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენის შესახებ, თუ მოსარჩელეს აქვს ამის კანონიერი ინტერესი.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ მოცემული სარჩელის მოთხოვნაა ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის არარად აღიარება, რომელიც განხილულ უნდა იქნეს არა სამოქალაქო, არამედ – ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკაცაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიების მოსაზრებების გაცნობის შედეგად, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.3.

მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, მიაჩნია, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სა-მოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ქვემდებარეობას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსენებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებ-

ლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით. ამასთან, დავის ერთ-ერთ მონაწილე მხარეს აუცილებლად უნდა წარმოადგენდეს ადმინისტრაციული ორგანო.

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ თავმჯდომარის 2004 წლის 15 სექტემბრის №726-კ ბრძანების არარა აქტად აღიარება წარმოადგენს, რომლითაც დამტკიცდა სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ სტრუქტურა და საშტატო ნუსხა. აღნიშნული ბრძანება ძალაში შევიდა 2004 წლის 1 ოქტომბრიდან. 2004 წლის 15 სექტემბერს გამოცემულ იქნა №727-კ ბრძანება, რომლის თანახმადაც სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ თავმჯდომარის 2004 წლის 15 სექტემბრის №726-კ ბრძანების საფუძველზე, ორგანიზაციის საშტატო განრიგისა და სტრუქტურის ცვლილებასთან დაკავშირებით მუშაკები 2004 წლის 1 ოქტომბრიდან გადანაცვლებულ იქნენ სხვადასხვა მომსახურების განყოფილებაში, აღნიშნული ცვლილება შეეხო მოსარჩელესაც, ხოლო სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ თავმჯდომარის 2005 წლის 25 იანვრის №11-კ ბრძანებით გ. ი-ი გათავისუფლდა სამსახურიდან.

მოსარჩელე სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ თავმჯდომარის 2004 წლის 15 სექტემბრის №726-კ ბრძანების არარა აქტად აღიარებას იმ საფუძველით ითხოვს, რომ მისი გამოცემისას დარღვეულ იქნა საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 9 დეკემბრის №658 ბრძანებულებით დამტკიცებული სსიპ „საქართველოს ტელეკომპანიისა და რადიომაუწყებლობის“ წესდების 21-ე მუხლის „ა“ პუნქტის მოთხოვნა, რომლის თანახმად, სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოს თანხმობით თავმჯდომარე ამტკიცებს საშტატო განრიგს და განსაზღვრავს წლიური სახელფასო ფონდის რაოდენობას. მოსარჩელის მითითებით, სადავო ბრძანების გამოცემისას, თავმჯდომარეს საშტატო განრიგის დამტკიცებისათვის არ მიუშართავს სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანოსთვის თანხმობის მისაღებად და თანხმობის გარეშე დაამტკიცა სსიპ „საქტელერადიომაუწყებლობის“ საშტატო განრიგი.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრებას, რომ აღნიშნული დავა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავათა კატეგორიას მიეკუთვნება, ვინაიდან,

მოცემულ შემთხვევაში გ. ი-სა და სსიპ „საზოგადოებრივ მაუნციებელს“ შორის დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სასამართლის კანონმდებლობიდან, ვინაიდან დავა იმ აქტთან დაკავშირებით, რომლის არარად აღიარებასაც ითხოვს მოსარჩელე, უკავშირდება საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 9 დეკემბრის №658 ბრძანებულებით დამტკიცებული სსიპ „საქართველოს ტელეკომპანიისა და რადიომაუნციებლობის“ წესდების 21-ე მუხლის „ა“ პუნქტის მოთხოვნის დაუცველობას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის დასკვნას მოცემული დავის სამოქალაქო კატეგორიად მიჩნევის თაობაზე და მიიჩნევს, რომ განსჯადობის მიხედვით მოცემული საქმე განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. საქმე – გ. ი-ის სარჩელისა გამო, სსიპ „საზოგადოებრივი მაუნციებლის“ მიმართ, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის არარად აღიარების თაობაზე, განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. სამოქალაქო განსჯადობა

პირქონსამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავის განსჯადობა

განჩინება

№ბს-628-621 (კ-15)

5 აპრილი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

დავის საგანი: თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ თბილისის საქალაქო სასამართლოში შპს „...“ წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა და მოითხოვა მოპასუხისათვის 2 565 200,86 (გადახდილი თანხა 2 227 726.68 ლარი + პირგასამტეხლო 337 474.18 ლარი) ლარის გადახდის დაკისრება.

მოსარჩელის განმარტებით, შპს „...“ შესაბამისი ანაზღაურების სანაცვლოდ იკისრა ვალდებულება საინფორმაციო-სარეკლამო ერთჯერადი გამოყენების სიუჟეტების დამზადებისა და მათი ტელეარხის ეთერში განთავსების შესახებ თანდართული მედია-გეგმის მიხედვით უკრაინაში მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად, ხოლო სსიპ საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს (შემკვეთს) უნდა გადაეხადა შეთანხმებული საზღაური – 1 732 517. 65 აშშ დოლარი. სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ პირნათლად შეასრულა თავისი ვალდებულება და შპს „...“ სრულად გადაუხადა მომსახურების ღირებულება, ხოლო შპს „...“ ნაწილობრივ შეასრულა ნაკისრი ვალდებულება და სსიპ „საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს გაუნია მხოლოდ 632 224 ლარის ღირებულების მომსახურება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 7 ნოემბრის გადაწყვეტილებით სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 22.01.13 წლის გან-

ჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება.

აღნიშნული გადაწყვეტილება მოსარჩელემ სააპელაციო წესით გაასაჩივრა. აპელანტი მიუთითებდა, რომ დავა არაგანსჯადმა სასამართლომ განიხილა, ვინაიდან, მისი აზრით, მოცემული საქმე სამოქალაქო დავას წარმოადგენდა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2015 წლის 7 ივლისის გადაწყვეტილებით სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა; თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 7 ნოემბრის გადაწყვეტილების შეცვლით მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა; შპს „...“ სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს სასარგებლოდ დაეკისრა შეუსრულებელი მომსახურების საფასურის, 2 227 726.68 ლარის, ასევე პირგასამტეხლოს – 33 747,41 ლარის გადახდა.

სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები მიიჩნია:

1. საქართველოს მთავრობის 08.02.2012 წლის №200 განკარგულებით, სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიებების შეზღუდულ ვადებში შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით დაევალა სსიპ საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს საქართველოს საინვესტიციო, ტურისტული და ღვინის ცნობადობის ამაღლების კუთხით, ამ განკარგულების №1 და №2 დანართებით გათვალისწინებულ უკრაინულ ტელეარხებზე სპეციალური პროგრამების მომზადებისა და ეთერში გასვლასთან დაკავშირებული სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელება შპს „...“ გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით 1 732 517.64 აშშ დოლარის ფარგლებში. ამავე განკარგულებით შპს „...“ გათავისუფლდა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად წარსადგენი უპირობო და გამოუხმობი საბანკო გარანტიის წარმოდგენის ვალდებულებისაგან.

2. საქართველოს მთავრობის 22.02.2012წ. №328 განკარგულებით, საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 განკარგულების მე-2 პუნქტში შევიდა ცვლილება და ჩამოყალიბდა ახალი რედაქციით, ასევე ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდა განკარგულების დანართი №1.

3. საქართველოს მთავრობის 10.08.12წ. №1592 განკარგულებით

ბით შეტანილი იქნა ცვლილება 2012 წლის 8 თებერვლის №200 განკარგულებაში და №1 დანართიც ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდა, რომლითაც ასევე კონკრეტულად განისაზღვრა სიუჟეტების გასვლის დრო, ხანგრძლივობა, არხი, სიუჟეტების რაოდენობა თვეების მიხედვით და მათი თემატიკა.

4. 08.02.2012 წ. სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს „...“ შორის საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 განკარგულების საფუძველზე დაიდო №4/02 ხელშეკრულება. ხელშეკრულების 3.1.1. პუნქტის თანახმად, შპს „...“ ვალდებულია უზრუნველყოს საინფორმაციო-სარეკლამო სიუჟეტების დამზადება და მათი ტელეარხის ეთერში გათავსება თანდართული მედია-გეგმისა და ამ ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად, იმგვარად, რომ იგი პასუხობდეს უკრაინის მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს (მათ შორის, სიუჟეტების შინაარსიდან გამომდინარე ტრანსლირების დროსთან დაკავშირებულ შეზღუდვებს), სიუჟეტების კონცეფციებს, ქრონომეტრაჟს, ტელეარხის ტექნიკურ მოთხოვნებს, ამ ხელშეკრულების პირობებს. ხელშეკრულების 3.1.2. პუნქტის თანახმად, კომპანია ვალდებულია დაამზადოს და ეთერში განათავსოს მხოლოდ უკრაინის მოქმედი კანონმდებლობასთან, ტელეარხის ტექნიკურ მოთხოვნებთან და ამ ხელშეკრულების მოთხოვნებთან შესაბამისი სიუჟეტები. ხელშეკრულების 3.1.6. პუნქტის მე-5 აბზაცით მხარეებმა გაითვალისწინეს სიუჟეტში მესამე პირების საავტორო ან/და მომიჯნავე უფლებების დარღვევაზე პასუხისმგებელი მხარე და დარღვევის გამოსწორების პროცედურა, ხოლო ამავე ხელშეკრულების 4.1 პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულების საერთო ღირებულება განისაზღვრა 1 732 517.65 აშშ დოლარით და იგი მოიცავდა კანონით გათვალისწინებულ ყველა გადასახადს. ამავე პუნქტით დადგინდა, რომ მითითებული საერთო ღირებულებიდან 1 155 011.77 აშშ დოლარი უნდა გადაიხადოს სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ შპს „...“ საბანკო ანგარიშზე გადარიცხვის გზით ხელშეკრულების ხელმოწერისთანავე, ხოლო დანარჩენი თანხა, 577 505.88 აშშ დოლარი, შესაბამისი ანგარიშების, მიღება-ჩაბარების აქტებისა და ანგარიშფაქტურების წარდგენის საფუძველზე. 11.1 პუნქტის თანახმად, ამ ხელშეკრულების ყველა პირობა კონფიდენციალურია. თუმცა მხარეებს უფლება აქვთ გაავრცელონ ინფორმაცია ასეთი ხელშეკრულების არსებობის შესახებ. ყოველი მხარე მიიღებს აუცილებელ ზომას იმისათვის, რომ თავი აარიდონ მესამე პირებისათვის ამ ხელშეკრულების გაცნობას მეორე მხარის თან-

ხმოვის გარეშე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ასეთი გაცნობა ხორციელდება უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოების მოთხოვნით უფლებებისა და ინტერესების სასამართლოში დაცვისათვის ან სხვა შემთხვევაში, რაც გათვალისწინებულია უკრაინის კანონმდებლობით. ხელშეკრულების 5.4 პუნქტის თანახმად, შპს „...“ მხრიდან ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულების შემთხვევაში მას დაეკისრება პირგასამტეხლო ხელშეკრულების ღირებულების 0,1%-ის ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე და მიეცემა დამატებითი ვადა ვალდებულების შესასრულებლად. აღნიშნული ვადის გასვლის შემთხვევაში, ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, დამკვეთი უფლებამოსილია ცალმხრივად შეწყვიტოს ხელშეკრულება.

5. სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს „...“ შორის 17.08.2012წ. საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 და 10.08.2012წ. №1592 განკარგულებების საფუძველზე დაიდო შეთანხმება „08.02.2012წ. №4/02 ხელშეკრულებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ და ხელშეკრულების 4.1 და 4.2 პუნქტები ჩამოყალიბდა ახალი რედაქციით, ხოლო მხარეების მიერ 08.02.12წ. ხელმოწერილი ხელშეკრულების დანართი №1 მედია-გეგმა შეიცვალა ამ შეთანხმების დანართი №1 მოცემული მედია-გეგმის შესაბამისად. ცვლილებების შედეგად 4.2. პუნქტით დადგინდა, რომ ყოველი საანგარიშო პერიოდის დასრულებისთანავე მხარეები ადგენენ ორმხრივ აქტს, რომელშიც მიეთითება დაკვეთისათვის გაწეული მომსახურების მოცულობა (ნუთები და/ან ნამები), მომსახურების ღირებულება საანგარიშო პერიოდისათვის; აქტი მზადდება კომპანიის მიერ და ეგზავნება დამკვეთს არაუგვიანეს მომსახურების განევის საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 12 რიცხვისა. 2012 წლის 1 მაისიდან 31 ივლისის ჩათვლით პერიოდში დამზადებულ და ეთერში ფაქტობრივად გასულ სიუჟეტებზე არაუგვიანეს 2012 წლის 25 აგვისტოსი.

6. 21.08.12წ. №4/02-1 მიღება-ჩაბარების აქტით სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ ჩაიბარა 2012 წლის 1 მაისიდან 31 ივლისის ჩათვლით 15 სიუჟეტის ტრანსლირება არხზე „...“. ტრანსლირების დროდ მითითებულია 148 წუთი და 41 წამი, საერთო ღირებულება 326 309 ლარი. აღნიშნულის დამადასტურებლად მითითებულია დანართად წარდგენილ 1,2,3 საეთერო ცნობებზე. ამავე აქტით მიიღო, ხოლო კომპანიამ ჩააბარა 2012 წლის 1 მაისიდან 31 ივლისის ჩათვლით 24 სიუჟეტის მომზადება საერთო ღირებულებით 305 915 ლარი. მითი-

თებულია, რომ კომპანიამ ჩააბარა, ხოლო დამკვეთმა ჩაიბარა განუვლი მომსახურება და მხარეებს ერთმანეთის მიმართ პრეტენზიები არ გააჩნიათ. აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოება მხარეებს შორის სადავო არ არის.

7. სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ 21.11.12წ. №01/03-35 წერილით მოითხოვა განუვლი მომსახურების დამადასტურებელი აქტების წარდგენა.

8. შპს „...“ 28.11.12წ. №04/11 წერილით აცნობა, რომ უგზავნიდა 2012 წლის 1 აგვისტოდან 2012 წლის 28 ნოემბრის ჩათვლით განუვლი მომსახურების დამადასტურებელ აქტებსა და საეთერო ცნობებს. წერილს თანდართული აქვს მიღება-ჩაბარების აქტების პროექტები, რომლებიც ხელმოწერილია შპს-ს დირექტორის მიერ, და საეთერო ცნობები, რომლებიც მომზადებულია შესაბამისი ტელეარხების მიერ და ხელმოწერილია ასევე მათი მიერ.

9. სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს 30.11.12წ. №01/03-369 წერილით შპს „...“ სააგენტომ აცნობა, რომ წარდგენილ მიღება-ჩაბარების აქტებში მოცემული ინფორმაცია არ შეესაბამებოდა მხარეთა შორის წინასწარ შეთანხმებით დადგენილ ვალდებულების შესრულების გრაფიკს და პირობებს, რაც იყო დადგენილი №1 დანართით. სააგენტომ აცნობა კომპანიას, რომ ამით დაირღვა ხელშეკრულების 3.1.1 პუნქტით ნაკისრი ვალდებულებები და ამავე ხელშეკრულების 3.2.5. პუნქტის შესაბამისად, სააგენტო წყვეტდა ხელშეკრულებას. სააგენტომ ხელშეკრულების 3.1.10. პუნქტის საფუძველზე მოითხოვა შეუსრულებელი ვალდებულებისათვის წინასწარ მიღებული თანხის 2227726.68 ლარის დაბრუნება, ასევე ხელშეკრულების 5.4 პუნქტის საფუძველზე, 337474.18 ლარის ოდენობით პირგასამტეხლოს გადახდა. 25.12.12წ. №01/03-413 წერილით, სააგენტომ კომპანიას სთხოვა განუვლი მომსახურების დამადასტურებელი დოკუმენტებისა და ვიდეომასალის წარმოდგენა. ასევე იმ დოკუმენტის წარდგენა, რომლითაც ცალკეულ არხებზე გასული ცალკეული სიუჟეტების იდენტიფიცირება იქნებოდა შესაძლებელი ვიდეოფაილის სახელწოდებისა და ქრონომეტრაჟის, ასევე მათი შინაარსის, ფასისა და გადაცემის დასახელების მითითებით, რომლის ფარგლებშიც გავიდა სიუჟეტი.

10. შპს „...“ 10.12.12 წ. №05/12 წერილით, რომელიც სააგენტოს 20.12.12 წელს გადაეცა, საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს ეცნობა, რომ კომპანიის 28.11.12 წ. წერილზე თანდართულ მიღება-ჩაბარების აქტებში მათი კონტრაქტორის მიერ არასწორი საეთერო ცნობის წარმოდგენის გამო არასწორი

ინფორმაცია მიეწოდა სააგენტოს სიუჟეტების გასვლის დროებისა და ქრონომეტრაჟის თაობაზე. სააგენტოს ეცნობა, რომ შპს „...“ მიერ ტელეარხებიდან მოპოვებული იქნა დაზუსტებული ინფორმაცია სიუჟეტების გასვლის დროებისა და ქრონომეტრაჟის თაობაზე და დამზადებული სიუჟეტების ჩანაწერები, რომლებიც წერილს თან ერთვოდა. წერილზე თანდართულია 31.08.12წ. მიღება-ჩაბარების აქტის პროექტი პირველი აგვისტოდან 31 აგვისტოს ჩათვლით გასული სიუჟეტებისა და მათი ღირებულების შესახებ, 30.09.12წ. მიღება-ჩაბარების აქტი – პირველი სექტემბრიდან 30 სექტემბრამდე პერიოდზე, 31.10.12წ. მიღება-ჩაბარების აქტი – პირველი ოქტომბრიდან 31 ოქტომბრის ჩათვლით პერიოდზე, 30.11.12წ. მიღება-ჩაბარების აქტი – პირველი ნოემბრიდან 30 ნოემბრის ჩათვლით პერიოდზე.

11. სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ სასამართლოში წარადგინა შპს „ა...“ მიერ შესრულებული 25.12.12წ. №20122512/01 სატელევიზიო მონიტორინგის საეთერო ცნობა, რომლის თანახმად, შპს „ა...“ და სააგენტოს შორის 17.12.12წ. გაფორმებული №1/117 ხელშეკრულების თანახმად, სააგენტოს მიერ მოთხოვნილი იყო ამავე წერილში მითითებული სიუჟეტების მონიტორინგი. შპს „ა...“ აცნობებდა წერილით სააგენტოს, რომ 2012 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში უკრაინულ სატელევიზიო არხებზე გავიდა ამავე წერილში მითითებული სიუჟეტები. მითითებულია თარიღი, არხი, გადაცემის დასახელება, დასაწყისი, სიუჟეტის დასაწყისი და დასასრული, ასევე ვიდეო ფაილის დასახელება. სულ 11 სიუჟეტია მითითებული.

12. შპს „...“ მიერ, სასამართლოს წარედგინა 25.06.13წ. განჩინებით დავალებული დაზუსტებულ შესაგებელზე თანდართული მტკიცებულება, კერძოდ, შესაბამისი ტელეარხების სველი ბეჭდებით დამონმებული საეთერო ცნობები.

13. სააპელაციო სასამართლოში აპელანტმა წარმოადგენა შპს „ა...“ 2014 წლის 12 თებერვლის წერილი, კომპანიის მიერ, 2012 წლის 25 დეკემბერს, გაცემული სატელევიზიო მონიტორინგის საეთერო ცნობისა და საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს „ა...“ შორის გაფორმებული მომსახურების ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების განმარტების თაობაზე, რომლითაც კომპანია ადასტურებს, რომ სიუჟეტები, რომელთა მონიტორინგი მოითხოვა საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტომ უკრაინულ სატელევიზიო არხებზე, 2012 წლის ოქტომბერ-ნოემბრის თვეში არ გასულა. აღნიშნული დაადასტურა სააპელაციო სასამართლოში სპეციალისტის სახით დაკითხულმა ნ. გ-ემ.

სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნა, რომ არ დასტურდება შპს „...“ მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა, რის დასადასტურებლად მიუთითებს შესაბამისი ტელეარხების მიერ სველი ბეჭდით დამონმებულ ცნობებზე, სიუჟეტების ტრანსლირების თაობაზე, ასევე არ იზიარებს მოსაზრებას იმის თაობაზე, რომ აღნიშნულ გარემოებას არ ადასტურებს შპს „ა...“ ცნობა. პალატის მოსაზრებით, სასამართლო დასკვნა ემყარება ურთიერთგამომრიცხავ გარემოებებს, კერძოდ, სასამართლომ ერთი მხრივ დადგენილად მიიჩნია, რომ „ა...“ მიერ წარმოდგენილი სიუჟეტების ტრანსლირების გრაფიკი და ხელშეკრულების დანართით, მედია-გეგმით, განსაზღვრული გრაფიკი იყო სხვადასხვა, ასევე, მონიტორინგის ცნობით წარმოდგენილი ვიდეოფაილები არ შეესაბამებოდა მხარეთა შორის შეთანხმებულ გრაფიკს, სატელევიზიო არხსა და გადაცემებს, თუმცა ამის საპირისპიროდ მიიჩნია, რომ ცნობა არ ადასტურებდა მოპასუხის მხრიდან ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობას და ცნობით ვერ დგინდებოდა, რომ მითითებულ პერიოდში უკრაინულ არხზე სხვა სატელევიზიო სიუჟეტები საქართველოს შესახებ არ გასულა.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, აპელანტმა წარადგინა შპს „ა...“ 2014 წლის 12 თებერვლის წერილი, 2012 წლის 25 დეკემბერს გაცემული სატელევიზიო მონიტორინგის საეთერო ცნობის განმარტების თაობაზე, რომლითაც დასტურდება, რომ სადავო პერიოდში, სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს „...“ შორის საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 განკარგულების საფუძველზე დადებული №4/02 ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სიუჟეტები, უკრაინულ ტელეარხზე არ გასულა, რაც როგორც აღინიშნა, ასევე დაადასტურა სააპელაციო სასამართლოში სპეციალისტის სახით დაკითხულმა ნ. გ-ემ. აღნიშნულ დასკვნას ვერ აბათილებს საქმეში წარმოდგენილი დამზადებული სიუჟეტების ჩანაწერები, ვინაიდან იგი არ ადასტურებს ამ სიუჟეტების უკრაინულ სატელევიზიო სივრცეში გასვლის ფაქტს.

სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ შპს „...“ ვერ წარადგინა მტკიცებულება (ვიდეოფაილები ან მონიტორინგის დასკვნა), რაც ერთმნიშვნელოვნად დაადასტურებდა სიუჟეტების დათქმულ ტელეარხებზე, დათქმულ დროს გასვლის ფაქტს. პალატის მოსაზრებით, ამ გარემოებას არ ადასტურებს სააპელაციო სასამართლოში შპს „...“ მიერ საგადასახადო დავალების სახით წარმოდგენილი მტკიცებულებები.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მოპასუხემ სა-

კასაცხო წესით გაასაჩივრა მისი გაუქმებისა და საქმეზე ახალი გადაწყვეტილების მიღების მოთხოვნით.

კასატორის მტკიცებით, სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა შპს „ა...“ დასკვნა და წერილი, ისე, რომ საქმეში არ არის წარმოდგენილი რაიმე მტკიცებულება, რაც დაადასტურებდა ამ კომპანიის უფლებამოსილებას, უკრაინულ არხზე გასული ტელეგადაცემების მონიტორინგი განეხორციელებინა. სააპელაციო სასამართლომ არ გაითვალისწინა მოპასუხის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები საიუწყებების შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად გასვლის თაობაზე. მონიტორინგის დასკვნა ეხებოდა 45 დღეს, სააპელაციო სასამართლომ კი, 4 თვეზე გაავრცელა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთებულობა და მიიჩნევს, რომ შპს „...“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი დავა არაგანსჯადმა სასამართლომ განიხილა.

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ადგენს განსჯადი სასამართლოს პრინციპს. აღნიშნული კოდექსის 26.2 მუხლი სასამართლოს ავალდებულებს საქმე გადაუგზავნოს განსჯად სასამართლოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში სახეზე იქნება არაუფლებამოსილი სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა, რაც იწვევს საპროცესო ნორმების იმგვარ დარღვევას, რომელიც სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური პროცესუალური საფუძველი ხდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე „ა“ მუხლის თანახმად. ადმინისტრაციული სასამართლო, განსხვავებით სამოქალაქო სასამართლოსაგან, საქმის განსჯადობას ამოწმებს მხარის მოთხოვნით.

ნის გარეშეც, თავისი ინიციატივით, რამდენადაც, როგორც აღინიშნა, სასამართლო ნებისმიერ შემთხვევაში ვალდებულია, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის თანახმად, შეამოწმოს, განიხილა თუ არა საქმე უფლებამოსილმა სასამართლომ, ამასთან, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ აპელანტი მიუთითებდა პირველი ინსტანციის სასამართლოში დავის არაგანსჯადი სასამართლოს მიერ განხილვის თაობაზე. აპელანტი ამტკიცებდა, რომ მოცემული საქმე სამოქალაქო კატეგორიისაა, რაზეც სააპელაციო სასამართლომ არ იმსჯელა.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-11 მუხლი შეეხება სამოქალაქო საქმეების უწყებრივ ქვემდებარეობას სასამართლოებისადმი, რომლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით სასამართლო განიხილავს საქმეებს დარღვეული თუ სადავოდ ქცეული უფლების, აგრეთვე, კანონით გათვალისწინებული ინტერესების დაცვის შესახებ, კერძოდ, სამოქალაქო, საოჯახო, შრომის, საადგილმამულო, ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და გარემოს დაცვის ურთიერთობებიდან წარმოშობილ დავებს მოქალაქეებს, მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს, აგრეთვე იურიდიულ პირებს შორის.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლში მოცემულია სასამართლოს განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეების ჩამონათვალი, კერძოდ, ხსნებული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსით დადგენილი წესით საერთო სასამართლოში განიხილება დავა იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანს შეიძლება წარმოადგენდეს: ა) ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის შესაბამისობა საქართველოს კანონმდებლობასთან; ბ) ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა; გ) ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ზიანის ანაზღაურების, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან სხვა რაიმე ქმედების განხორციელების თაობაზე; დ) აქტის არარად აღიარება, უფლების ან სამართალურთიერთობის არსებობა-არარსებობის დადგენა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილი მიუთითებს, რომ ამ მუხლით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირე-

ბით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, კანონმდებელმა ადმინისტრაციული სამართალწარმოებით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის საგანი, რომელიც წარმოშობილია იმ სამართალურთიერთობიდან, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ამა თუ იმ დავის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიჩნევისათვის აუცილებელი პირობაა, მოსარჩელის მოთხოვნა სამართლებრივად ეფუძნებოდეს საჯარო – ადმინისტრაციული სამართლის შესაბამის ნორმებს, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობები გამომდინარეობდეს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან, ანუ მოსარჩელის მიერ მითითებული საკუთარი უფლების (უფლებების) დარღვევა თავისი არსითა და შინაარსით განპირობებული უნდა იყოს მოპასუხის მხრიდან საჯარო, მატერიალური სამართლის შესაბამისი საკანონმდებლო ნორმების დარღვევით.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 განკარგულებით, სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიებების შეზღუდულ ვადებში შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, სსიპ საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს დაევალა საქართველოს საინვესტიციო, ტურისტული და ღვინის ცნობადობის ამაღლების კუთხით, ამ განკარგულების №1 და №2 დანართებით გათვალისწინებულ უკრაინულ ტელეარხებზე სპეციალური პროგრამების მომზადებისა და ეთერში გასვლასთან დაკავშირებული სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელება შპს „...“ გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით 1 732 517.64 აშშ დოლარის ფარგლებში. 08.02.2012 წელს სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს „...“ შორის საქართველოს მთავრობის 08.02.2012წ. №200 განკარგულების საფუძველზე დაიდო №4/02 ხელშეკრულება.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს უნდა შეეფასებინა აღნიშნული ხელშეკრულების სამართლებრივი ბუნება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან თუ კერძო პირთან დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი მიკუთვნების

საფუძველს არ ქმნის მხოლოდ ის გარემოება, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე ადმინისტრაციული ორგანოა. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია, ისარგებლოს კერძო სამართლის საშუალებით, უკეთუ აღნიშნული მისი შეხედულებით უფრო მისაღებია და არ ეწინააღმდეგება საჯაროსამართლებრივ ნორმებს, ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია გამოიყენოს თავის საქმიანობაში კერძოსამართლებრივი ფორმები და შესაბამისად დადოს კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულება. კერძოსამართლებრივ ურთიერთობებში ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს, როგორც სამოქალაქო სამართლის სუბიექტი, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულების დადებისას გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნორმები (სზაკ-ის 65¹ მუხ.). ამდენად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძოსამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, ხოლო ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება საერთო სასამართლოების მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით (სასკ-ის 25¹ მუხ., სზაკ-ის 65.2, 65¹ მუხ.). საჯაროსამართლებრივი და კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება არა ხელშეკრულების მონაწილეთა სტატუსს, არამედ ხელშეკრულების მიზანს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დეფინიციის (სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი) ძირითად ელემენტი უკავშირდება საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით ხელშეკრულების დადებას. ხელშეკრულების მიზანი მისი შინაარსით განისაზღვრება; ამდენად, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების, ხელშეკრულების დადების შედეგად წარმოშობილი უფლება-მოვალეობების შინაარსს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების შედეგად შესაბამისი პირი აღიჭურვება საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით, ხოლო კერძო-სამართლებრივი ხელშეკრულების დადებისას მხარეები გვევლინებიან სამოქალაქო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობების მატარებლებად.

მხოლოდ ის ფაქტი, რომ შპს „...“ და სსიპ საქართველოს ეროვნულ საინვესტიციო სააგენტოს შორის ხელშეკრულება დაიდო მთავრობის განკარგულების საფუძველზე, არ ანიჭებს მას ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სტატუსს.

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმეში წარმოდგენი-

ლი მთავრობის განკარგულება და ხელშეკრულება. ხელშეკრულების 3.1.1. პუნქტის თანახმად, შპს „...“ ვალდებულია უზრუნველყოს საინფორმაციო-სარეკლამო სიუჟეტების დამზადება და მათი ტელეარხის ეთერში განთავსება თანდართული მედია-გეგმისა და ამ ხელშეკრულების პირობების შესაბამისად, იმგვარად, რომ იგი პასუხობდეს უკრაინის მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს (მათ შორის სიუჟეტების შინაარსიდან გამომდინარე ტრანსლირების დროსთან დაკავშირებულ შეზღუდვებს), სიუჟეტების კონცეფციებს, ქრონომეტრაჟს, ტელეარხის ტექნიკურ მოთხოვნებს, ამ ხელშეკრულების პირობებს. 4.1 პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულების საერთო ღირებულება განისაზღვრა 1 732 517.65 აშშ დოლარით და იგი მოიცავდა კანონით გათვალისწინებულ ყველა გადასახადს. ამავე პუნქტით დადგინდა, რომ მითითებული საერთო ღირებულებიდან 1 155 011.77 აშშ დოლარი უნდა გადაიხადოს სსიპ საქართველოს ეროვნულმა საინვესტიციო სააგენტომ შპს „...“ საბანკო ანგარიშზე გადარიცხვის გზით ხელშეკრულების ხელმოწერისთანავე, ხოლო დანარჩენი თანხა, 577 505.88 აშშ დოლარი – შესაბამისი ანგარიშების, მიღება-ჩაბარების აქტებისა და ანგარიშ-ფაქტურების წარდგენის საფუძველზე. საკასაციო სასამართლო აქვე აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოების ვერტიკალური იერარქია და სუბორდინაციის პრინციპის დაცვა, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში, ზემდგომი ორგანოს ან აღმასრულებელი ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების თანხმობის მოპოვების აუცილებლობა ხელშეკრულების დასადავად არ გამოირიცხავს ამ ხელშეკრულების კერძო-სამართლებრივ ბუნებას. ამ შემთხვევაში გადამწყვეტია ხელშეკრულების შინაარსი.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ არც მთავრობის განკარგულება და არც გაფორმებული ხელშეკრულება არ აღჭურავს შპს „...“ საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობით. ხელშეკრულების დადების შედეგად არ წარმოიქმნება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან საჯარო ქმედების (რეალაქტის) მოვალეობა. მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, ადმინისტრაციულ ორგანოს დაეკისრა შესრულებულ სამუშაოთა მიღების და თანხის გადახდის ვალდებულება. ამდენად, მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არ წარმოშობს ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულებას.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ 08.02.2012 წელს სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოსა და შპს

„...“ შორის დადებული ხელშეკრულება არის ნარდობის/მომსახურების ხელშეკრულება.

ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სამოქალაქო-სამართლებრივი ხელშეკრულებისაგან გამიჯვნისათვის, ხელშეკრულების მიზნის და საგნის ანალიზის გარდა, მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების დადებას ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე. სასკ-ის 2.3 მუხლის შესაბამისად სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. მოცემული სარჩელის ფარგლებში, სადავოა განეული მომსახურების საფასურისა და ვალდებულების შეუსრულებლობისათვის პირგასამტეხლოს გადახდა, ვალდებულების შესრულებისა და ვალდებულების უზრუნველყოფის მომწესრიგებელი სამოქალაქო სამართლებრივი ნორმების საფუძველზე, ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან. სასკ-ის 25¹ მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძო-სამართლებრივი ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადანყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების ისეთი დარღვევითაა დადგენილი, რომ ამ დარღვევების შედეგად საქმეზე არასწორი გადანყვეტილება იქნა გამოტანილი და საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა ან არსებობს ამ კოდექსის 394-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძველები.

ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ გადანყვეტილებას საკასაციო სასამართლომ საფუძველად უნდა დაუდოს სამართლებრივი შეფასება, რომელიც სავალდებულოა სააპელაციო სასამართლოსათვის.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქმე განსახილველად უნდა დაუბრუნდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას, ამასთან, საქმის განხილვისას, სასამართლომ, სამოქალაქო სამართალწარმოების თავისებურებების გათვალისწინებით, უნდა შეაფასოს საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებები, გამოიკვლიოს და დაადგინოს დავის გადანყვეტისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. შპს „...“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2015 წლის 7 ივლისის გადაწყვეტილება და საქმე განსახილველად დაუბრუნდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას;
3. სასამართლო ხარჯები განაწილდეს საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას;
4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**პირქონსამართლებრივ ხელშეკრულებასთან
დაკავშირებული დავის განსჯადობა**

განჩინება

№ბს-531-526(გ-16) 11 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობამ 2014 წლის 23 დეკემბერს სარჩელი აღძრა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში მოპასუხე შპს „ნ. კ-ის“ მიმართ. მოსარჩელემ მოპასუხისათვის პირგასამტეხლოს სახით 372248.24 (სამას სამოცდათორმეტი ათას ორას ორმოცდარვა)

ლარის დაკისრება მოითხოვა.

ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 26 აპრილის განჩინებით ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობის სარჩელი მოპასუხე შპს „ნ. კ-ის“ მიმართ პირგასამტეხლოს გადახდის დაკისრების თაობაზე, განსჯადობის წესის დაცვით განსახილველად გადაეგზავნა უფლებამოსილ – თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ მიუთითა, რომ წარმოდგენილი სარჩელით მოსარჩელე ითხოვს მოპასუხისთვის პირგასამტეხლოს გადახდის დაკისრებას. ამასთან, მოსარჩელის წარმომადგენლის განმარტებით, პირგასამტეხლოს გადახდის ვალდებულება მოპასუხეს წარმოუშვა ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობას და შპს „ნ. კ-ის“ შორის 2014 წლის 7 აპრილს გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. აღნიშნული ხელშეკრულებით, მოპასუხემ იკისრა ვალდებულება შეესრულებინა შეთანხმებული სამუშაო – ნაძალადევის რაიონში შეეკეთებინა გზები. სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის განმარტებით, ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობას და შპს „ნ. კ-ს“ შორის დადებული ხელშეკრულება წარმოადგენს წარდობის ხელშეკრულებას, ანუ იგი არის სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულება, თუმცა, აღნიშნული ხელშეკრულების დადების გზით ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობა მიზნად ისახავდა საჯარო უფლებამოსილების განხორციელებას – საჯარო დანიშნულების გზების შეკეთებას. ამდენად, მისი დადების მიზანი იყო მოსარჩელის მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელება. ამასთან, 2014 წლის 7 აპრილის ხელშეკრულების 5.2. პუნქტის მიხედვით, მენარდესთან ანგარიშსწორება გათვალისწინებული იქნა ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებით. ამდენად, სასამართლოს მოსაზრებით სახეზეა მოსარჩელის მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით დადებული სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 27 ივნისის განჩინებით მოსარჩელე ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობის სასარჩელო განცხადება, მოპასუხე შპს „ნ. კ-ის“ მიმართ განსჯადობის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობასა და შპს „ნ. კ-ის“ შორის დადებული ხელშეკრულება წარდო-

ბის ხელშეკრულებაა და სასარჩელო მოთხოვნას წარმოადგენს პირგასამტეხლოს დაკისრება. ამდენად, სასამართლომ არ გაიზიარა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მსჯელობა მასზედ, რომ მხარეთა შორის დავა გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან და შესაბამისად, სარჩელი, განსჯადობის წესების გათვალისწინებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადი არ არის.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და ამავე სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე და თვლის, რომ საქმე განსჯადობით უნდა გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება საქმე. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ადმინისტრაციული დავის საგანი სასამართლოში შეიძლება იყოს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან თუ კერძო პირთან დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი მიკუთვნების საფუძველს არ ქმნის მხოლოდ ის გარემოება, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე, მოცემულ შემთხვევაში ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობა, ადმინისტრაციული ორგანოა. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია ისარგებლოს კერძო სამართლის საშუალებით, უკეთუ აღნიშნული მისი შეხედულებით უფრო მისაღებია და არ ეწინააღმდეგება საჯარო სამართლებრივ ნორმებს, ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია გამოიყენოს თავის საქმიანობაში კერძოსამართლებრივი ფორმები და შესაბამისად, დადოს კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულება. კერძო სამართლებრივ ურთიერთობებში ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებს, როგორც სამო-

ქალაქო სამართლის სუბიექტი, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულების დადებისას გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნორმები (სზაკ-ის 65¹ მუხ.). ამდენად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძო სამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, ხოლო ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება საერთო სასამართლოების მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით (სასკ-ის 25¹ მუხ., სზაკ-ის 65.2, 65¹ მუხ.). საჯაროსამართლებრივი და კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება არა ხელშეკრულების მონაწილეთა სტატუსს, არამედ ხელშეკრულების მიზანს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დეფინიციის (სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი) ძირითადი ელემენტი უკავშირდება საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით ხელშეკრულების დადებას. ხელშეკრულების მიზანი მისი შინაარსით განისაზღვრება. ამდენად, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების, ხელშეკრულების დადების შედეგად წარმოშობილი უფლება-მოვალეობების შინაარსს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების შედეგად შესაბამისი პირი აღიჭურვება საჯარო სამართლებრივი უფლება-მოვალეობებით, ხოლო კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების დადებისას მხარეები გვევლინებიან სამოქალაქოსამართლებრივი უფლება-მოვალეობების მატარებლებად. განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს შეადგენს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის დარღვევის გამო პირგასამტეხლოს დაკისრება. ხელშეკრულების საფუძველზე კერძო სამართლის იურიდიულმა პირმა სათანადო საფასურის გადახდის სანაცვლოდ იკისრა ქალაქ თბილისში ნაძალადევის რაიონში გზების მიმდინარე შეკეთების სამუშაოების შესრულება. მიუხედავად იმისა, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე არის ადმინისტრაციული ორგანო, ხელშეკრულება არ აღჭურავს პირს საჯარო-სამართლებრივი უფლება-მოვალეობით. ხელშეკრულების დადების შედეგად არ წარმოიქმნება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ან საჯარო ქმედების (რეალაქტის) მოვალეობა. მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, შპს „ნ. კ-ს“ ეკისრებოდა ქ. თბილისში, ნაძალადევის რაიონში გზების მიმდინარე შეკეთების სამუშაოების შესრულების ვალდებულება, ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონ-

ნის გამგეობის მიერ ეტაპობრივად მიწოდებული გრაფიკის მიხედვით. ამასთან, ადმინისტრაციულ ორგანოს ანგარიშსწორება უნდა მოეხდინა 2014 წლის ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებით, ეტაპობრივად, შესრულებული სამუშაოების მოცულობების მიხედვით, მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმებიდან არა უგვიანეს 30 (ოცდაათი) კალენდარული დღის განმავლობაში, საბოლოო ანგარიშსწორება უნდა განხორციელებულიყო 2014 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით. ამდენად, მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულება არ წარმოქმნის ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის ან სხვა მმართველობითი ღონისძიებების განხორციელების ვალდებულებას. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულებისაგან გამიჯვნისათვის, ხელშეკრულების მიზნისა და საგნის ანალიზის გარდა, მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების დადებას ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე. სასკ-ის 2.3 მუხლის შესაბამისად, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან. დავის საგანს მოცემულ შემთხვევაში შეადგენს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოს შესრულების ვადის დარღვევის გამო პირგასამტეხლოს დაკისრება. მოსარჩელე – ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობა მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძველად უთითებს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე, 317-ე, 361-ე და 418-ე მუხლებს. ამდენად, სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან (სასკ-ის 2.3 მუხლი). სასკ-ის 25¹ მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასა და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით. საქმის მასალებით დასტურდება, რომ მხარეთა შორის არსებული სადავო სამართალურთიერთობა გამომდინარეობს ხელშეკრულებიდან, რომელიც თავისი ბუნებით ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებული სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულებაა, შესაბამისად, მის შესრულებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა, სასკ-ის მე-11 მუხლის, აგრეთვე სზაკ-ის 25¹-ე, 65¹-ე მუხლების საფუძველზე, სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას განეკუთვნება.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ხელშეკრულების გაფორმების დროს – 2014 წლის 7 აპრილს მოქმედი „ადგილობ-

რივი თვითმმართველობის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილება მიიღოს ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების შენახვის, მშენებლობისა და განვითარების უზრუნველყოფის საკითხზე გადაწყვეტილება თავისთავად არ ნიშნავს სადავო სამართალურთიერთობის ადმინისტრაციული კატეგორიისადმი მიკუთვნების პირობას. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზეც, რომ განსახილველი დავის საგანს არ წარმოადგენს სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურა, რომელიც წინ უძღოდა 2014 წლის 7 აპრილის №1.1.9/30/022 ხელშეკრულების დადებას. დავის საგანია ტენდერის შედეგად 2014 წლის 7 აპრილს დადებული ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობის გამო მოსარჩელის მიერ მოპასუხისათვის პირგასამტეხლოს თანხის – 372248.24 ლარის დაკისრება. ამდენად, ის გარემოება, რომ მხარეთა შორის ხელშეკრულება დაიდო სახელმწიფო შესყიდვების მომწესრიგებელი კანონმდებლობით დადგენილი წესით, არ ადასტურებს მოცემული საქმის ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განხილვის საჭიროებას.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ განსჯადობის აღრევა იწვევს საქმის განხილვას განსხვავებულ პრინციპებზე აგებული სამართალწარმოების წესით, რაც თავის მხრივ, ასახავს ჰპოვებს მხარეთა უფლებებზე. აღნიშნულის გამო, სასკ-ის 26-ე მუხლის იმპერატიული დანაწესის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში სარჩელი წარდგენილია განსჯად – თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიაში სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ განსჯადობის წესის დაცვით წარდგენილი სარჩელი განხილულ უნდა იქნეს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მიერ, რის გამოც საქმე განსჯადობით უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლით, 26-ე მუხლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე, 399-ე მუხლებით და

დაადგინა:

1. ქ. თბილისის ნაძალადევის რაიონის გამგეობის სარჩელი მოპასუხე შპს „კ-ს“ მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საიჯარო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე კერძოსამართლებრივი ხასიათის დავის განსჯადობა

განჩინება

№ბს-853-845 (გ-15)

03 ნოემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი განხილვის გარეშე, განიხილა შპს „...“ სასარჩელო განცხადების განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შორის წარმოშობილი დავა.

აღწერილობითი ნაწილი:

შპს „ჯ-მ“ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხეების ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობისა და სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიმართ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 08.10.2014წ. №10.08.100 განკარგულების და მის საფუძველზე გამოცემული სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს №QN1254744 გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის და მოპასუხეებისათვის ახალი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამარ-

თლებრივი აქტის გამოცემის დავალების მოთხოვნით.

მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ ქ.თბილისის მთავრობის 15.01.2013წ. დადგენილების საფუძველზე შპს „მ-ის“ იჯარით, პირდაპირი განკარგვის წესით გადაეცა ქ.თბილისში, ... ქ. №7-ში მდებარე შენობის მე-14 სართულზე არსებულ 284,92 კვ.მ. ფართი. შპს „მ-სა“ და შპს „ჯ-ს“ შორის დადებული შეთანხმების თანახმად, შპს „მ-ს“ მიერ იჯარის ხელშეკრულებით ნაკისრი უფლებამოვალეობები თავის თავზე აიღო შპს „ჯ-მ“. მოსარჩელე საიჯარო საგანს 8 თვის განმავლობაში ფლობდა, რა დროსაც იხდიდა საიჯარო ქირას და ასრულებდა ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სხვა ვალდებულებებს. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 08.10.2014წ. განკარგულების საფუძველზე ქონების მართვის სააგენტოს მიერ დადებული ხელშეკრულება შეწყდა. მითითებული განკარგულებით შპს „ჯ-ს“ დაევალა იჯარის შეწყვეტამდე პერიოდის სარგებლის საფასურის – 2072 ლარის და საიჯარო ქირის გადახდის ვადის დარღვევის გამო დარიცხული პირგასამტეხლოს – 1022 ლარის გადახდა. მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ მისთვის თანხის გადახდის დაკისრება უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელია, რაც პირდაპირ და უშუალო ზიანს აყენებს შპს-ს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 13.11.2015წ. განჩინებით შპს „ჯ-ს“ სარჩელი ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობისა და სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიმართ განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სასამართლომ მიუთითა სასკ-ის 25¹.2 მუხლზე და აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით. განსახილველ შემთხვევაში სადავო აქტები გამოცემულია შპს „ჯ-ს“ მიერ საიჯარო ხელშეკრულების პირობების არაჯეროვანი შესრულებიდან გამომდინარე ხელშეკრულების შეწყვეტისათვის, ამდენად, დავა დაკავშირებულია კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების შეწყვეტასთან. სადავო აქტები არ წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, მათში ასახულია მხოლოდ ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარის მიერ გამოხატული სამოქალაქოსამართლებრივი ნება ხელშეკრულების შეწყვეტის თაობაზე. სასამართლომ ზაკ-ის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტის, 65.1 მუხლის მე-2 წინადადების და ასკ-ის 26-ე მუხლის საფუძველზე

აღნიშნა, რომ დავა გამომდინარეობს კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულებიდან, რის გამოც დავა განსახილველად სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას უნდა გადაეცეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 30.11.2015წ. განჩინებით საქმე განსჯადობის საკითხთან დაკავშირებით დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ აღნიშნა, რომ მოსარჩელის მოთხოვნას შეადგენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების ბათილად ცნობა და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის დავალება. სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ მიუთითა საქართველოს კონსტიტუციის 42.2 მუხლზე, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ კანონის 3.2 მუხლზე, ასკ-ის მე-2, მე-11 მუხლებზე და მიიჩნია, რომ დავა ადმინისტრაციული კოლეგიის განსჯადია, რადგან გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან. სასამართლომ ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 50-ე მუხლის, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის და ზაკ-ის 2.1 მუხლის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე აღნიშნა, რომ სადავო სამართალური თეორიის მონაწილე სუბიექტები – ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობა და სსიპ ქონების მართვის სააგენტო ადმინისტრაციული ორგანოები არიან, რომელთაც მინიჭებული აქვთ საჯარო უფლებამოსილება გამოსცენ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები. ამდენად, მოპასუხებმა გამოსცეს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები, რომლითაც მოსარჩელეს დააკისრეს საიჯარო ქირისა და პირგასამტეხლოს გადახდა, რადროსაც იხელმძღვანელეს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსითა და ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსით.

სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიამ სსკ-ის მე-3 მუხლის საფუძველზე მიუთითა, რომ დისპოზიციურობის პრინციპიდან გამომდინარე მოსარჩელის უმთავრესი უფლებაა განსაზღვროს დავის საგანი. განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე უთითებს, რომ ასაჩივრებს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს, ითხოვს მათ ბათილად ცნობას და მოპასუხეთათვის ახალი ადმინისტრაციული აქტის გამოცემის დავალებას, მოთხოვნის ტრანსფორმირება ადმინისტრაციული კოლეგიის მიერ ჩატარებულ სასამართლო სხდომაზე არ მომხდარა. შესაბამისად, სასამართლოს მოსაზრებით დავის საგნიდან გამომდინარე სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია მოკლებულია მიმდინარე დავის განხილვის სამართლებრივ შესაძლებლობას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ შპს „ჯის“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

კომპეტენციის გამიჯვნის პოზიტიური ტაქსაციის მეთოდის გამოყენებით სზაკ-ის 2.1 მუხლი იძლევა ადმინისტრაციული დავის საგნის ჩამონათვალს. ამასთანავე, კომპეტენციის განსაზღვრის ზოგადი ნიშნის გამოყენებით (ენუმერაციის მეთოდი) კანონმდებლობამ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით საქმის განხილვის ძირითად ელემენტად განსაზღვრა დავის იმ სამართალურთიერთობიდან წარმოშობა, რომელიც საჯარო, კონკრეტულად, ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობით არის მოწესრიგებული (იხ. სუს 11.09.2014 წ. განჩინება საქმეზე №350-316(გ-14)). ამდენად, საგნობრივი განსჯადობის შესახებ დავის გადაწყვეტისთვის მნიშვნელობა ენიჭება სადავო აქტების გამოცემის საფუძველზე, სამართალურთიერთობის სუბიექტის მოქმედების ფორმას. უკეთუ ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სადავო აქტი გამოცემულია საჯარო კანონმდებლობის საფუძველზე, ზაკ-ის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სახეზეა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, ხოლო თუ აქტის გამოცემის საფუძველი კერძოსამართლებრივია, იგი არ ჩაითვლება ადმინისტრაციულ აქტად (იხ. სუს დიდი პალატის 10.07.2007წ. განჩინება საქმეზე №ბს-132-123(კ-07)). განსახილველ შემთხვევაში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 08.10.2014წ. №10.08.100 განკარგულებით შპს „ჯის“ გადასახდელად განესაზღვრა ფართის სარგებლობის საფასური და ქირის გადახდის ვადის დარღვევის გამო დარიცხული პირგასამტეხლო. განკარგულებით სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს დავებულ აქტის გამოცემა, რომლითაც მოხდება შპს „ჯის“ რიცხული დავალიანების გადახდის მოთხოვნა. სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიერ 14.10.14წ. გამოიცა №QN1254744 გადაწყვეტილება, რომლითაც შპს „ჯის“ დავებულ მასზე რიცხული დავალიანების გადახდის უზრუნველყოფა.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოება-

ზე, რომ დავის საგანს შეადგენს იჯარის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებითი ურთიერთობა. ამჟამად მოქმედი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 22.12.2014წ. №19-78 დადგენილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის წესის“ 12.1 მუხლისა და სადავო აქტის გამოცემის დროს მოქმედი ქ. თბილისის საკრებულოს 27.08.2010წ. №9-65 გადანყვეტილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის წესის“ 12.1 მუხლის თანახმად, ვალდებულების შესრულების მიღება ხორციელდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესით. ქ. თბილისის მთავრობის 15.01.2013წ. №02.30.42 დადგენილების მე-2 პუნქტი შეიცავს მითითებას იმის შესახებ, რომ საიჯარო პირობები განისაზღვრება დანართით. ქ. თბილისის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 30.01.2013წ. №QN1102507 გადანყვეტილებით იჯარით, პირდაპირი განკარგვის წესით, სამი წლის ვადით შპს „მ-ს...“ გადაეცა ქ. თბილისში, ... ქ. №7-ში მდებარე შენობის მე-14 სართულის ნაწილი – 284,92 კვ.მ. ფართი. გადანყვეტილების მე-3 პუნქტი შეიცავს პირდაპირ მითითებას იმის შესახებ, რომ გადანყვეტილება გათანაბრებულია ხელშეკრულებასთან, რომლის განუყოფელ ნაწილს შეადგენს თანდართული საიჯარო პირობები. შესაბამისად, საიჯარო ხელშეკრულების შეწყვეტის, ქირის გადახდის საკითხთან დაკავშირებულ სადავო სამართალურთიერთობას კერძოსამართლებრივი ბუნება აქვს და სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით უნდა იქნეს გადანყვეტილი.

ხელშეკრულების საფუძველზე კერძო სამართლის იურიდიულმა პირმა იკისრა ვალდებულება გადაეხადა შესაბამისი საფასური უძრავი ქონებით სარგებლობის სანაცვლოდ. ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსთან თუ კერძო პირთან დადებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დავის ადმინისტრაციულ საქმეთა კატეგორიისადმი მიკუთვნების საფუძველს არ ქმნის მხოლოდ ის გარემოება, რომ ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარე ადმინისტრაციული ორგანოა. დავა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივად მიიჩნევა არა იმის გამო, რომ მოსარჩელის მოთხოვნის ადრესატი ადმინისტრაციული ორგანოა, არამედ სადავო სამართალურთიერთობის იმანენტური ბუნების გამო. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია გამოიყენოს საქმიანობის კერძოსამართლებრივი ფორმები და შესაბამისად, დადოს კერძოსამართლებრივი ხელშეკ-

რულება, რომელშიც ადმინისტრაციული ორგანო არ არის აღჭურვილი საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილებით. ამდენად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ კერძოსამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავები განიხილება სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, ხოლო ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება საერთო სასამართლოების მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით (სასკ-ის 25¹ მუხ, სზაკ-ის 65.2, 65¹ მუხ.). საჯაროსამართლებრივი და კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულების გამიჯვნისათვის არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება არა ხელშეკრულების მონაწილეთა სტატუსს, არამედ ხელშეკრულების მიზანს. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დეფინიციის (სზაკ-ის 2.1 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი) ძირითად ელემენტს შეადგენს ხელშეკრულების დადება საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით. ხელშეკრულების მიზანი მისი შინაარსით განისაზღვრება. ამდენად, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ნაკისრი ვალდებულებების, ხელშეკრულების დადების შედეგად წარმოშობილი უფლება-მოვალეობების შინაარსს (იხ. სუს 26.12.2013წ. განჩინება საქმეზე №31-27(კ-13)). იჯარის ხელშეკრულების პირობების 13.1.2 პუნქტის მიხედვით იჯარის ხელშეკრულება შეიძლება შეწყდეს ცალმხრივად, საიჯარო პირობების 10.4 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში. ხელშეკრულების 10.4 პუნქტის მიხედვით, საიჯარო პირობების შეუსრულებლობა, პირგასამტეხლოს დადგენილ ვადაში გადაუხდელობა საიჯარო ურთიერთობის ცალმხრივად შეწყვეტის საფუძველია. შესაბამისად, ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობამ ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ სადავო 08.10.2014წ. №10.08.100 განკარგულებით მოახდინა მისი კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი უფლების რეალიზაცია და ცალმხრივად შეწყვიტა საიჯარო ხელშეკრულება და შპს-ს მოსთხოვა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საიჯარო ქირის, პირგასამტეხლოს ანაზღაურება. ამდენად, მართალია სადავო განკარგულება ფორმალურად ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის რეკვიზიტებს შეიცავს („ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ 61.3 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, განკარგულება წარმოადგენს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს), თუმცა მნიშვნელოვანია არა აქტის ფორმალური მხარე, არამედ მისი შინაარსი და გამოცემის საფუძვლები. სადავო აქტების გამოცემით

მოპასუხე ადმინისტრაციულ ორგანოებს არ მოუხდენიათ ადმინისტრაციული ორგანოსათვის კანონმდებლობით მინიჭებული საჯაროსამართლებრივი უფლებამოსილების განხორციელება, მათ მოახდინეს კერძოსამართლებრივი ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი თავისი უფლებების რეალიზაცია და გამოხატეს ხელშეკრულების შეწყვეტისა და ანაზღაურების მიღების ნება. სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიერ შპს „ჯ-სგან“ საიჯარო ქირის დავალიანებისა და პირგასამტეხლოს ანაზღაურების მოთხოვნა არ გულისხმობს მხარეებს შორის ვერტიკალური, ქვემდებარეობითი ურთიერთობის არსებობას, ორგანო შპს-სგან მოითხოვს ვალდებულების შესრულებას როგორც საიჯარო ხელშეკრულების კრედიტორი და არა, როგორც საჯარო უფლებამოსილების იმპერატიული ნების გამოხატველი სუბიექტი.

დავის ადმინისტრაციული კატეგორგიისადმი კუთვნილებას არ ადასტურებს ამჟამად მოქმედი ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 22.12.2014წ. №19-78 დადგენილებით დამტკიცებული „ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის წესის“ 4.3 მუხლის დებულება, რომელშიც სააგენტოს გადაწყვეტილება ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ მოხსენიებულია ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტად. აღნიშნული ნორმა იმავდროულად შეიცავს დებულებას ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის შესახებ გადანაცემის უზუფრუქტის, აღნაგობის, ქირავნობის, იჯარის, თხოვნისა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული სარგებლობის სხვა ფორმებით ქონების გადაცემის შესახებ ხელშეკრულებასთან გათანაბრების შესახებ, ანალოგიური შინაარსის დებულებას შეიცავდა სადავო პერიოდში მოქმედი ქ. თბილისის საკრებულოს 27.08.2010წ. №9-65 გადანაცემის უფლებით დამტკიცებული „ქ.თბილისის ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის წესის“ მე-4 მუხლი. ამასთანავე მხედველობაშია მისაღები, რომ განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანს არ შეადგენს სარგებლობაში ქონების გადაცემა ან შეწყვეტა. სასარჩელო განცხადებისა და ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 08.10.2014წ. №10.08.100 განკარგულების ტექსტის თანახმად, შპს „ჯ-ს“ წარმომადგენელმა განცხადებით მოითხოვა იჯარის ხელშეკრულების შეწყვეტა, ზედმეტად გადახდილი საიჯარო ქირის თანხის დაბრუნება. აღნიშნულის საპირისპიროდ, მოპასუხეები თვლიან, რომ მოიჯარემ უნდა გადაიხადოს სარგებლობის საფასური და ქირის გადახ-

დის ვადის დარღვევის გამო პირგასამტეხლო. ამდენად, დავა ეხება საიჯარო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფართით სარგებლობის საფასურის – ქირის გადახდის, გადახდის ვადის დაცულობის და შესაბამისად პირგასამტეხლოს გადახდის დაკისრების საკითხებს, რაც დამატებით ადასტურებს დავის კერძოსამართლებრივ ხასიათს.

განსახილველი დავის შინაარსს არ ცვლის ის გარემოება, რომ მოსარჩელე სადავო აქტის გაუქმებას ითხოვს ადმინისტრაციული კანონმდებლობის საფუძველზე. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მხარის მოსაზრებები, კერძოსამართლებრივი უფლების დასაბუთება საჯარო კანონმდებლობის დებულებების საფუძველზე არ ცვლის დავის განსჯადობას და არ იწვევს თავისი არსით კერძოსამართლებრივი დავის ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობის საფუძველზე განხილვის საჭიროებას. განსჯადობის განმსაზღვრელი ფაქტორია მისი შინაგანი ბუნება და არა მოსარჩელის მოსაზრება, მოსარჩელე განსაზღვრავს სასარჩელო მოთხოვნას და არა დავის სამართლებრივ ბუნებას, განსჯადობის შესახებ დავა დაშვებულია სასამართლოებს და არა სასამართლოსა და მხარეს შორის. დავის განსჯადობას არ ცვლის ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის 08.10.2014წ. №10.08.100 განკარგულების მითითება განკარგულების თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში გასაჩივრების შესახებ. სასამართლოს განსჯადობაზე მხარეებს შორის შეთანხმება (პროროგაცია) ან რომელიმე სასამართლოს იურისდიქციის გამორიცხვა (დეროგაცია) ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში არ წარმოადგენს განსჯადობის იმპერატიული წესის დარღვევის გამომრიცხავ გარემოებას (იხ. სუს 26.12.2013წ. განჩინება №ბს-31-27(კ-13) საქმეზე).

საქართველოს კონსტიტუციის 42.2 მუხლის თანახმად, ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება საქმე. სასამართლო, რომელსაც არ გააჩნია საქმის განხილვის იურისდიქცია, არათუ უფლებამოსილია, არამედ ვალდებულიცაა განაცხადოს ამის შესახებ, მაშინაც კი, როდესაც განსჯადობის საკითხს არც ერთი მხარე არ აყენებს ან მხარის მოსაზრებები განსჯადობის შესახებ უსწორია. ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში განსჯადობის საკითხს ენიჭება არა დისპოზიციური, არამედ იმპერატიული ხასიათი, განსჯადობა განიხილება საჯარო წესრიგის (ordre public) შემადგენელ ნაწილად. ამდენად, დაუსაბუთებელია სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსაზრება, რომ დისპოზიციურობის პრინციპიდან გამომდინარე, მხარის სასარჩელო მოთხოვნის

ფორმულირების და სარჩელში ასახული სამართლებრივი დასაბუთების გათვალისწინებით, დავა ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სადავო სამართალურთიერთობა არ გამომდინარეობს ადმინისტრაციული კანონმდებლობიდან (სასკ-ის 2.3 მუხ.). მხარეთა შორის არსებული სადავო სამართალურთიერთობა უკავშირდება ხელშეკრულებას, რომელიც ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დადებულ სამოქალაქო სამართლებრივ ხელშეკრულებათა რიგს განეკუთვნება, შესაბამისად, მის შეუსრულებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა, სსკ-ის მე-11 მუხლის, აგრეთვე სზაკ-ის 25¹ მუხლის, 65.2, 65¹ მუხლების საფუძველზე სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით განსახილველ დავას წარმოადგენს.

სასკ-ის 26-ე მუხლის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს. სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავას წყვეტს საკასაციო სასამართლო დასაბუთებული განჩინებით. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ დავა განსჯადობით განსახილველად უნდა გადაეცეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, მე-2 მუხლით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლით, 390-ე მუხლით, 399-ე მუხლით, 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. შპს „...“ სარჩელი ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მთავრობის და სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას;

2. საკასაციო სასამართლომ განჩინება საბოლოოა და არ სჩივრდება.

3. ტარიტორიული განსჯადობა

ალტარნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით

განჩინება

№ბს-516-511(გ-16)

22 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ვ. როინიშვილი**

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2016 წლის 3 ივნისს ბ. ფ-ამ სასარჩელო განცხადებით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, მოპასუხის – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის მიმართ.

მოსარჩელემ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს პატრულ-ინსპექტორის მიერ შედგენილი №ათ0000270888 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის 2016 წლის 18 მაისის №20/12-1709 დადგენილების ბათილად ცნობა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 8 ივნისის განჩინებით ბ. ფ-ას სარჩელი მიჩნეულ იქნა საჩივრად.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 13 ივნისის დადგენილებით ბ. ფ-ას საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ხაშურის რაიონულ სასამართლოს.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 272-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარ-

ღვევის საქმეზე ორგანოს (თანამდებობის პირის) დადგენილება, აგრეთვე ამ კოდექსის 234¹-ე მუხლით განსაზღვრული წესით ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის ადგილზე განხილვისას მიღებული გადაწყვეტილება ჯარიმის სახით ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს რაიონის (ქალაქის) სასამართლოში. ამავე კოდექსის 261-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილია, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო.

სასამართლოს მითითებით, განსახილველ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს №ათ 0000270888 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შესაბამისად, სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ხაშურის რაიონი, დაბა გომის მიმდებარე ტერიტორია.

საქალაქო სასამართლომ აღნიშნა, რომ „რაიონული (საქალაქო), თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და მოსამართლეთა რაიონობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2007 წლის 9 აგვისტოს №1/150-2007 გადაწყვეტილების 53-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ხაშურის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა ხაშურის, ქარელისა და თიღვის მუნიციპალიტეტების ადმინისტრაციული საზღვრებით. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქალაქო სასამართლომ მიიჩნია, რომ ბ. ფ-ას საჩივრის განხილვაზე უფლებამოსილ სასამართლოს წარმოადგენს ხაშურის რაიონული სასამართლო.

საქალაქო სასამართლოს მითითებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან, ხოლო 231-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი იმ ორგანოებში (თანამდებობის პირთა მიერ), რომლებიც უფლებამოსილი არიან განიხილონ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები, განისაზღვრება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსით და საქართველოს სხვა ნორმატიული აქტებით. ამდენად, ამ კატეგორიის საქმეთა წარმოებისას ასევე გამოიყენება საქართველოს

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესები.

ხაშურის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 22 ივნისის განჩინებით ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე: საჩივრის ავტორი – ბ. ფ-ა, მოწინააღმდეგე მხარე – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტი, განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადმოიგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში.

რაიონული სასამართლოს მითითებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით განსაზღვრულია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის განსჯადობა, კერძოდ, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს, აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სასამართლომ მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-ე მუხლის პირველი ნაწილით. სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ხაშურის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, ხოლო სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილი – ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №... . ამდენად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის შესაბამისად, მოცემული საქმის განსჯადი სასამართლოებია ხაშურის რაიონული და თბილისის საქალაქო სასამართლო.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. იმავე კოდექსის 231-ე მუხლის მე-2 აბზაცის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი სასამართლოებში განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

რაიონული სასამართლოს განმარტებით, საქართველოს ად-

მინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლით დადგენილია განსჯადი სასამართლოს მიერ დავის განხილვისა და გადაწყვეტის პრინციპი. ეს კოდექსი არეგულირებს ერთი და იმავე საქმის რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობის შემთხვევაში საკითხის გადაწყვეტის წესს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს.

საჩივრის ავტორმა, ბ. ფ-ამ გამოიყენა კანონით მისთვის მიჩნეული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ და დავის გადასაწყვეტად მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. მომჩივნის მიერ აღნიშნული საპროცესო მოქმედების შესრულების შემდეგ საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი ერთადერთი სასამართლო გახდა თბილისის საქალაქო სასამართლო. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ხაშურის რაიონულ სასამართლოში საქმის განსჯადობით გადაგზავნა არ შეესაბამება ზემოაღნიშნული ნორმების მოთხოვნებს, რის გამოც საქმე განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ხაშურის რაიონული სასამართლოს განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლომ მიაჩნია, რომ ხაშურის რაიონულმა სასამართლომ არსებითად სწორად განსაზღვრა მოცემული დავის განსჯადობის საკითხი და მართებულად მიიჩნია საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯად ადმინისტრაციულ დავად.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან,

ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემავალი მე-15 მუხლით რეგლამენტირებულია საერთო განსჯადობის შესახებ წესები. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, აღნიშნული მუხლი საერთო განსჯადობას განსაზღვრავს და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამავე კოდექსით განსხვავებული წესია დადგენილი.

ამასთან, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლი რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობის შემთხვევაში არჩევანის უფლებას მოსარჩელეს ანიჭებს, შესაბამისად, თუ სარჩელში დასახელებულია სხვადასხვა სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებული რამდენიმე მოპასუხე, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა მოსარჩელის პრეროგატივა და ერთპიროვნული საპროცესო უფლებაა, რასაც იგი განსაზღვრავს სარჩელის წარდგენის დროს, ანუ ირჩევს იმ სასამართლოს, სადაც წარადგენს სარჩელს. ამასთან, მოსარჩელის მიერ არჩეული სასამართლოს შეცვლა სხვა სასამართლოთი დაუშვებელია როგორც მოპასუხის მოთხოვნით, ისე სასამართლოს ინიციატივით. შესაბამისად, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლი (განსჯადობა მოსარჩელის არჩევით) უზრუნველყოფს მოსარჩელის ინტერესების დაცვას.

განსახილველ შემთხვევაში დავის საგანია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს პატრულ-ინსპექტორის მიერ შედგენილი №ათ0000270888 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის 2016 წლის 18 მაისის №20/12-1709 დადგენილების ბათილად ცნობა. დადგენილია, რომ აღნიშნული სამართალდარღვევის ოქ-

მი შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალ-დარღვევათა კოდექსის 116-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, ქ. ხაშურის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, ხოლო სამართალდამრღვევის – ბ. ფ-ას საცხოვრებელი ადგილია ქ. თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №... .

საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სასამართლო ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმების კანონიერების საკითხს იხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159^ბ-159^გ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო; ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ამდენად, კანონმდებლობა 116-ე მუხლთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას, კერძოდ, 116-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვა შესაძლებელია როგორც სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას, ასევე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. გასაჩივრებულ აქტს საფუძვლად უდევს 116-ე მუხლი, ხოლო ბ. ფ-ას საცხოვრებელი ადგილი არის ქ. თბილისი და მან საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ხაშურის რაიონული სასამართლოს მსჯელობას, რომ საჩივრის ავტორმა – ბ. ფ-ამ გამოიყენა კანონით მისთვის მინიჭებული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქმე ტერიტორიული განსჯადობის შესაბამისად, განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-

2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბ. ფ-ას საჩივარი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

აღტარნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა ადმინისტრაციული სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით

განჩინება

№ბს-442-437 (გ-16)

27 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატამ
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა გ. ც-ის სარჩელთან დაკავშირებით წარმომოხილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ხაშურის რაიონულ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

გ. ც-მა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას საჩივრით მიმართა, რომლითაც მოით-

ხოვა შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის დირექტორის 2016 წლის 14 აპრილის დადგენილების და მართვის უფლებების შეჩერების შესახებ №ათ000026709 ადმინისტრაციული სასამართალდარღვევის ოქმის ბათილად ცნობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ 2016 წლის 19 მაისის დადგენილებით საქმე განსჯადობით განსახილველად ხაშურის რაიონულ სასამართლოს გადაუგზავნა.

სასამართლოს მითითებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 272-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი იყო ხაშურის რაიონი, ამდენად, მოცემული დავა ხაშურის რაიონული სასამართლოს განსჯადი იყო.

ხაშურის რაიონული სასამართლო არ დაეთანხმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს აღნიშნულ დადგენილებას და წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ.

სასამართლოს მოსაზრებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით გათვალისწინებულია ალტერნატიული განსჯადობა. მოსარჩელის არჩევანის შესაბამისად, მოცემული საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის დადგენილებისა და ხაშურის რაიონული სასამართლოს განჩინების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის ტერიტორიული განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ გ. ც-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. წინააღმდეგ შემთხვევაში სახეზე იქნება არაუფლებამოსილი სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა, რაც იწვევს საპ-

როცესო ნორმების იმგვარ დარღვევას, რომელიც სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური პროცესუალური საფუძველი ხდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად.

მოცემულ შემთხვევაში, სპეციალური კანონის – ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი ადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის განსჯადობას. აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159^ა-159^ბ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო, ხოლო მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საქმის მასალებით ირკვევა, რომ გ. ც-ს ადმინისტრაციული სახდელი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-ე მუხლის დასუძველზე აქვს დაკისრებული. საქმის მასალებით ასევე დასტურდება, რომ საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილია ქ. თბილისი, ... გამზ. 12ა ბ. 36.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილები ადგენს საჩივრის ალტერნატიულ განსჯადობას – სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის ან სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის თანახმად, სასამართლოს არჩევს უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. მოცემულ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორმა აირჩია განსჯადი სასამართლო და საჩივარი წარადგინა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ხაშურის რაიონულ სასამართლოს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის შესაბამისად, განსჯადობის საკითხი უნდა გადაწყდეს საჩივრის ავტორის არჩევანის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გ. ც-ის საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, მე-2 მუხლით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. ც-ის საჩივარი განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ალტერნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა მოსარჩელის არჩევანის შესაბამისად

გ ა ნ რ ი ნ ე ბ ა

№ბს-478-473 (გ-16)

27 სექტემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა შპს „...-ს“ სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

შპს „...-მ“ ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს, საერთო სასამართლოების დეპარტამენტისა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წინააღმდეგ სარჩელით მიმართა. მოსარჩელემ მოითხოვა მოპასუხეებისათვის შპს „...-ს“ მიერ 2008 წლის 29 მაისს გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 2900 ლარის 70%-ის ანაზღაურების სოლიდარულად დაკისრება.

მოსარჩელის განმარტებით, 2008 წლის 25 აპრილს შპს „...-მ“ სარჩელი აღძრო საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ხელვაჩაურის სარეგისტრაციო სამსახურის, მ. ლ-ის და სხვათა მიმართ საჯარო რეესტრის ჩანაწერების, ასევე ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის მოთხოვნით. სარჩელს ერთვოდა სახელმწიფო ბაჟის – 100 ლარის გადახდის ქვითარი. ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2008 წლის 1 მაისის განჩინებით შპს „...-ს“ დაევალა დამატებით 2900 ლარის გადახდა. შპს „...-მ“ ხარვეზი 2008 წლის 29 მაისს გამოასწორა. ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2008 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით შპს „...-ს“ სარჩელზე ადმინისტრაციული საქმის წარმოება შეწყდა. ამავე განჩინებით ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესახებ სასარჩელო მოთხოვნა გამოიყო ცალკე წარმოებად სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით. ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2009 წლის 29 ივლისის განჩინებით შპს „...-ს“ სარჩელი განუხილველად დარჩა. სასამართლოს არ უმსჯელია გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის დაბრუნების საკითხზე.

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 25 მაისის განჩინებით საქმე განსჯადობით განსახილველად თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას გადაეგზავნა.

სასამართლომ მიუთითა, რომ მოსარჩელის მიერ ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს სოლიდარულ მოპასუხედ მითითება წმინდა ფორმალურ ხასიათს ატარებდა, რაც უკავშირდებოდა მოსარჩელე მხარის იმ მიზანს, რომ საქმე ბათუმის საქალაქო სასამართლოს განსჯადობის ფარგლებში მოქცეულიყო, რაც ვერ შეცვლის დავის განსჯადობას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია არ დაეთანხმა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს აღნიშნულ განჩინებას და წამოიწყო დავა ტერიტორიული განსჯადობის შესახებ.

სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო

კოდექსის მე-15 და მე-20 მუხლებზე. სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოსარჩელემ სოლიდარულ მოპასუხეებად დაასახელა ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლო, სსიპ საერთო სასამართლოების დეპარტამენტი და საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო. მოსარჩელემ ერთ-ერთი მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით წარადგინა სარჩელი ბათუმის საქალაქო სასამართლოში, ვინაიდან ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლო მდებარეობს ქალაქ ბათუმში. სასამართლომ განმარტა, რომ თუ სარჩელში დასახელებულია სხვადასხვა სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებული რამდენიმე მოპასუხე, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა მოსარჩელის პრეროგატივა და ერთპიროვნული საპროცესო უფლებაა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მესამე ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის ტერიტორიული განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ შპს „...-ს“ სარჩელი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემავალი მე-15 მუხლით რეგლამენტირებულია საერთო განსჯადობის შესახებ წესები. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფელის მიხედვით. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15 მუხლის პირველი ნაწილი თავისი ხასიათით, შინაარსითა და იურიდიული ბუნებით არის ზოგადი და ამავე დროს იმპერატიული ნორმა, რომელიც ერთმნიშვნელოვნად და ცალსახად ადგენს განსჯად საერთო სასამართლოს ტერიტორიული ნიშნის, ანუ მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედ-

ვით.

ამავე კოდექსის მე-20 მუხლის თანახმად, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს.

განსახილველ შემთხვევაში, შპს „...-მ“ სოლიდარულ მოპასუხეებად დაასახელა ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლო, სსიპ საერთო სასამართლოების დეპარტამენტი, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო და ერთ-ერთი მოპასუხის – ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს ადგილსამყოფელის მიხედვით წარადგინა სარჩელი ბათუმის საქალაქო სასამართლოში.

საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მტკიცებას, რომ მოსარჩელის მიერ ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს სოლიდარულ მოპასუხედ მითითება წმინდა ფორმალურ ხასიათს ატარებდა, რაც უკავშირდებოდა მოსარჩელე მხარის იმ მიზანს, რომ საქმე ბათუმის საქალაქო სასამართლოს განსჯადობის ფარგლებში მოქცეულიყო, რაც ვერ შეცვლის დავის განსჯადობას.

საკასაციო სასამართლო, პირველ რიგში, აღნიშნავს, რომ როგორც სამოქალაქო, ისე ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში მოქმედებს დისპოზიციურობის პრინციპი. ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში მხარეები სარგებლობენ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლით მინიჭებული უფლება-მოვალეობებით. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით კი, მხარეები იწყებენ საქმის წარმოებას სასამართლოში, ამ კოდექსში ჩამოყალიბებული წესების შესაბამისად, სარჩელის ან განცხადების შეტანის გზით. ისინი განსაზღვრავენ დავის საგანს და თვითონვე იღებენ გადაწყვეტილებას სარჩელის (განცხადების) შეტანის შესახებ. აღნიშნული ნორმის საფუძველზე, სწორედ მოსარჩელე განსაზღვრავს დავის საგანს და მოპასუხეთა წრეს. მართალია, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 28¹-ე მუხლი სასამართლოს ფართო უფლება-მოსილებას ანიჭებს სასარჩელო მოთხოვნის ფორმულირებასთან მიმართებით, მაგრამ ამგვარი უფლებამოსილება, არ გულისხმობს მხარის მიერ მის მოთხოვნაზე პასუხისმგებელ სუბიექტად დასახელებული პირის ან ადმინისტრაციული ორგანოს სასამართლოს მიერ თავისი ინიციატივით „ფორმალურ მოპასუხედ“ მიჩნევას და საქმიდან ამორიცხვის შესაძლებლობას. ვინაიდან, ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სპეციალური ქცევის წესი გათვალისწინებული არ არის, სასამართლომ

უნდა იხელმძღვანელოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლით, რომელიც ადგენს არასათანადო მოპასუხის შეცვლის წესს, აგრეთვე, ქცევის წესს იმ შემთხვევისათვის, როდესაც მოსარჩელე უარს ამბობს მოპასუხის შეცვლაზე. საკასაციო სასამართლო აქვე ხაზს უსვამს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნაა სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი თანხის დაბრუნება, რის თაობაზეც, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 187-ე მუხლის შესაბამისად (2009 წლის ივლისის მდგომარეობით), სასამართლოს სარჩელის განუხილველად დატოვებისას უნდა ემსჯელა.

საკასაციო სასამართლო ეთანხმება თბილისის საქალაქო სასამართლოს განმარტებას, რომ, თუ სარჩელში დასახელებულია სხვადასხვა სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებული რამდენიმე მოპასუხე, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა მოსარჩელის პრეროგატივა და ერთპიროვნული საპროცესო უფლებაა.

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელემ წარადგინა სარჩელი ერთ-ერთი მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის შესაბამისად, განსჯადობის საკითხი უნდა გადაწყდეს მოსარჩელის არჩევანის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი დავა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15, მე-20 მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. შპს „...-ს“ სარჩელი განსჯადობით დაექვემდებაროს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ სჩივრდება.

**ალტერნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის
განხილვა ადმინისტრაციული
სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის
მიხედვით**

განჩინება

№ბს-611-605(გ-16)

13 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ვ. როინიშვილი

დავის საგანი: სასამართლოთა შორის განსჯადობა

აღწერილობითი ნაწილი:

2016 წლის 18 აპრილს ს. უ-ამ საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, რომლითაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2016 წლის 4 აპრილის №830709 დადგენილების ბათილად ცნობა და ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობისგან განთავისუფლება მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 16 მაისის განჩინებით ს. უ-ას საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა გორის რაიონულ სასამართლოს.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამავე ნორმის მე-2 ნაწილით, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს, ხოლო მე-3 ნაწილის მიხედვით, სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავას წყვეტს საკასაციო სასამართლო დასაბუთებული განჩინებით.

საქალაქო სასამართლო განმარტებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსში 2012 წლის 26 აპრილს

განხორციელებული ცვლილებების შედეგად აღნიშნული კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით იმპერატიულად განისაზღვრა, რომ საქმეები საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერების თაობაზე, განიხილება საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით, რამაც გამოიწვია ამ კატეგორიის საქმეთა სხვა სამართალწარმოების წესით განხილვა, ხოლო ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული დადგენილების გასაჩივრებული წესი და ვადა დადგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე, 272-ე და 273-ე მუხლებით.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა, რომ აღნიშნული საკანონმდებლო აქტის 272.1 მუხლით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე ორგანოს (თანამდებობის პირის) დადგენილება, აგრეთვე ამ კოდექსის 234¹ მუხლით განსაზღვრული წესით ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის ადგილზე განხილვისას მიღებული გადაწყვეტილება ჯარიმის სახით ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს რაიონის (ქალაქის) სასამართლოში. ამავ კოდექსის 261.1 მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁹-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო.

საქალაქო სასამართლომ მიუთითა იმ ფაქტობრივ გარემოებებზე, რომ განსახილველ შემთხვევაში, სადავო დადგენილება 2016 წლის 20 მარტის №ი084452 სამართალდარღვევის ოქმის ძალაში დატოვების თაობაზე მიღებულია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს მიერ, რომელიც მდებარეობს ქ. გორში, სამართალდარღვევა ჩადენილია შიდა ქართლის რეგიონში, ქ. ქარელში. ამგვარად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ს. უ-ას საჩივარი საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს დადგენილების გაუქმების თაობაზე, ტერიტორიული განსჯადობის გათვალისწინებით უნდა გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს – გორის საქალაქო სასამართლოს.

გორის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 1 ივნისის დადგენილებით მოცემული საქმე განსჯადობით გადაიგზავნა ქარელის მაგისტრატ სასამართლოში სავარაუდო სამართალდარ-

ღვევის ფაქტის ჩადენის მიხედვით.

რაიონული სასამართლოს მითითებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს, აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ს. უ-ას მიმართ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი (ელექტრონული საჯარიმო ქვითარი) შედგენილია ქარელის მუნიციპალიტეტში განხორციელებულ ქმედებასთან დაკავშირებით, რომელიც არ შედის გორის რაიონული სასამართლოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, ხოლო ს. უ-ა ცხოვრობს ქ. თბილისში, შესაბამისად, მოცემული საქმე არ წარმოადგენს გორის რაიონული სასამართლოს განსჯადს არც ადმინისტრაციულ პასუხისმგებებაში მიცემული პირის საცხოვრებელი და არც სავარაუდო დარღვევის ჩადენის ადგილის მიხედვით.

ქარელის მაგისტრი სასამართლოს 2016 წლის 6 ივლისის განჩინებით ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე: საჩივრის ავტორი – ს. უ-ა, მონინალმდეგე მხარე – საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტი, განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადმოიგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში.

სასამართლოს მითითებით, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით განსაზღვრულია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის განსჯადობა, კერძოდ, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს, აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

სასამართლომ მიუთითა, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში, ად-

მინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის პირველი ნაწილით. სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ქარელის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, ხოლო სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილი – ქ. თბილისი, ... ქ. №16. ამდენად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის შესაბამისად, მოცემული საქმის განსჯადი სასამართლოებია ქარელის მაგისტრი და თბილისის საქალაქო სასამართლო.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-2 მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. იმავე კოდექსის 231-ე მუხლის მე-2 აბზაცის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი სასამართლოებში განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

სასამართლოს განმარტებით, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლით დადგენილია განსჯადი სასამართლოს მიერ დავის განხილვისა და გადაწყვეტის პრინციპი. ეს კოდექსი არეგულირებს ერთი და იმავე საქმის რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობის შემთხვევაში საკითხის გადაწყვეტის წესს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს.

საჩივრის ავტორმა, ს. უ-ამ გამოიყენა კანონით მისთვის მინიჭებული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ და დავის გადასაწყვეტად მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. მომჩივნის მიერ აღნიშნული საპროცესო მოქმედების შესრულების შემდეგ საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი ერთადერთი სასამართლო გახდა თბილისის საქალაქო სასამართლო. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ქარელის მაგისტრატ სასამართლოში საქმის განსჯადობით გადაგზავნა არ შეესაბამება ზემოაღნიშნული ნორმების მოთხოვნებს, რის გამოც საქმე განსჯადობის შესახებ დავის გადასაწყვეტად გადმოეგზავნა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო, ზეპირი მოსმენის გარეშე, გაეცნო საქმის მასალებს, შეამოწმა განჩინებების კანონიერება-დასაბუთებულობა, რის შემდეგაც მივიდა დასკვნამდე, რომ მოცემული საქმე განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას.

საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ქარელის მაგისტრატმა სასამართლომ არსებითად სწორად განსაზღვრა მოცემული დავის განსჯადობის საკითხი და მართებულად მიიჩნია საქმე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯად ადმინისტრაციულ დავად.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია, განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არაგანსჯად სასამართლოში სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში, სასამართლო სარჩელს გადაუგზავნის განსჯად სასამართლოს და ამის შესახებ აცნობებს მოსარჩელეს.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები. აღნიშნულ თავში შემავალი მე-15 მუხლით რეგლამენტირებულია საერთო განსჯადობის შესახებ წესები. მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო სარჩელი იურიდიული პირის მიმართ სასამართლოს წარედგინება იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით. ამდენად, აღნიშნული მუხლი საერთო განსჯადობას განსაზღვრავს და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამავე კოდექსით განსხვავებული წესია დადგენილი.

ამასთან, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლი რამდენიმე სასამართლოს განსჯადობის შემთხვევაში არჩევანის უფლებას მოსარჩელეს ანიჭებს, შესაბამისად, თუ სარჩელში დასახელებულია სხვადასხვა სასამართლოს სა-

მოქმედო ტერიტორიაზე არსებული რამდენიმე მოპასუხე, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრა მოსარჩელის პრეროგატივა და ერთპიროვნული საპროცესო უფლებაა, რასაც იგი განსაზღვრავს სარჩელის წარდგენის დროს, ანუ ირჩევს იმ სასამართლოს, სადაც წარადგენს სარჩელს. ამასთან, მოსარჩელის მიერ არჩეული სასამართლოს შეცვლა სხვა სასამართლოთი დაუშვებელია როგორც მოპასუხის მოთხოვნით, ისე სასამართლოს ინიციატივით. შესაბამისად, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლი (განსჯადობა მოსარჩელის არჩევით) უზრუნველყოფს მოსარჩელის ინტერესების დაცვას.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ საჯარიმო ქვითარი, რომელსაც ასევე სადავოდ ზდის საჩივრის ავტორი, შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, ქარელის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, ხოლო სამართალდამრღვევის – ს. უ-ას საცხოვრებელი ადგილია ქ. თბილისი, ... ქ. № 16.

საკასაციო სასამართლო ასევე მიუთითებს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ¹“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, სასამართლო ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმების კანონიერების საკითხს იხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159^ბ-159^გ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო; ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, 116-ე-125-ე მუხლებით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

ამდენად, კანონმდებლობა 121-ე მუხლთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას, კერძოდ, 121-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვა შესაძლებელია როგორც სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას, ასევე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. გასაჩივრებულ აქტს საფუძვლად უდევს 121-ე მუხლი, ხოლო ს. უ-ას საცხოვრებელი ადგილი არის ქ. თბილისი და მან საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სა-

სამართლოს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ქარელის მაგისტრატი სასამართლოს მსჯელობას, რომ საჩივრის ავტორმა – ს. უ-ამ გამოიყენა კანონით მისთვის მინიჭებული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქმე ტერიტორიული განსჯადობის შესაბამისად, განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ს. უ-ას საჩივარი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის მიმართ განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საქმე გადაეგზავნოს განსჯად სასამართლოს;
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის
საქმებთან დაკავშირებით ტარიტორიული
განსჯადობის სპეციალური წესი**

განჩინება

№ბს-810-802 (გ-15)

13 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა**

**შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა ი/მ ბ. ო-ის სარჩელთან დაკავშირებით დავა, მოპასუხე სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიმართ, განსჯადობის თაობაზე ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და თელავის რაიონულ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ი/მ ბ. ო-მა 18.08.2015წ. სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე სსიპ სურსათის ეროვნულ სააგენტოს მიმართ სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს 24.06.2015წ. №005026 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის (საჯარიმო ქვითრის), სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს 24.06.2015წ. №11-57 დოკუმენტური შემონმების აქტისა და სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს 16.07.2015წ. №236-9 ბრძანების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 24.08.2015წ. განჩინებით საქმე განსახილველად განსჯადობით გადაეგზავნა თელავის რაიონულ სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლომ მიუთითა სასკ-ის 1.2, სსკ-ის 15.1 მუხლებზე და აღნიშნა, რომ სასამართლოს სარჩელი წარედგინება მოპასუხის საცხოვრებელი ადგილის მიხედ-

ვით, ხოლო იურიდიული პირის მიმართ – იურიდიული პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით, შესაბამისად, ადმინისტრაციული ორგანოს, როგორც იურიდიული პირის მიმართ სარჩელი წარდგენილ უნდა იქნეს იმ სასამართლოში, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც მდებარეობს ადმინისტრაციული ორგანო. განსახილველ შემთხვევაში სადავოა, როგორც სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები, ასევე სურსათის ეროვნული სააგენტოს 16.07.2015წ. №236-9 ბრძანების კანონიერება, თუმცა ხსენებული აქტი – ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს გადაწყვეტილება, მიღებულია სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს მიერ 24.06.2015წ. შედგენილი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის №005026 ოქმის (საჯარიმო ქვითრის) და იმავე ადმინისტრაციული ორგანოს №11-57 დოკუმენტური შემოწმების აქტის გაუქმების მოთხოვნით წარდგენილ საჩივარზე. შესაბამისად, დავის საგნის შეფასება უნდა მოხდეს ქვემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს – კახეთის რეგიონული სამმართველოს ქმედების კანონიერება-დასაბუთებულობის შემოწმებასთან ერთად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ ი/მ ბ. ო-ის სარჩელი უნდა განიხილოს იმ სასამართლოში, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც მდებარეობს სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველო, რომლის მისამართია: თელავი, ალაზნის გამზირი. სასამართლომ ასევე აღნიშნა, რომ თავად მოსარჩელის იურიდიული მისამართიც ახმეტის მუნიციპალიტეტია.

თელავის რაიონული სასამართლოს 16.10.2015წ. განჩინებით ი/მ ბ. ო-ის სარჩელი მოპასუხე სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიმართ განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრის მიზნით გადაეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

თელავის რაიონულმა სასამართლომ სს.კ-ის 15.1 მუხლის საფუძველზე აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სარჩელზე მოპასუხეა სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო, რომლის ადგილსამყოფელი მდებარეობს არა ქ. თელავში, არამედ ქ. თბილისში (მისამართი გელოვანის გამზირი №6). თელავის რაიონულმა სასამართლომ მიუთითა, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის 14.01.2011წ. №2-3 ბრძანებით დამტკიცებული „სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს დებულების“ თანახმად, სურსათის ეროვნული სააგენტო არის საქართველოს

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც შექმნილია „სურსათის უვნებლობისა და ხარისხის შესახებ“ კანონის საფუძველზე, სააგენტო შედგება ცენტრალური აპარატისა და ტერიტორიული ორგანოებისგან, რომლებიც ქმნიან სააგენტოს ერთიან ცენტრალიზებულ სისტემას (დებულების მე-4 მუხ.), სამმართველოს კომპეტენცია დამატებით განერილია სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს თბილისის და რეგიონული სამმართველოს დებულებაში, რომელსაც ამტკიცებს სააგენტოს უფროსი (დებულების მე-3 მუხ.). სასამართლომ მიიჩნია, რომ კახეთის რეგიონული სამმართველო, ვალდებულია მიიჩქებული უფლებამოსილების ფარგლებში სამართალდარღვევის დაფიქსირების შემთხვევაში, შეადგინოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი (საჯარიმო ქვითარი), ხოლო ასეთი ოქმის კანონიერებაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება სსიპ სურსათის ეროვნულ სააგენტოს, ვინაიდან სამმართველო, როგორც ცენტრალიზებული სისტემის ნაწილი, დამოუკიდებლად არ გამოდის მესამე პირებთან ურთიერთობაში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და თელავის რაიონული სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ ი/მ ბ. ო-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თელავის რაიონულ სასამართლოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასკ-ის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადანყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივ, არამედ ტერიტორიულ განსჯადობის საკითხს. სასკ-ის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერი-

ტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა. სარჩელის სათანადო კავშირი ტერიტორიასთან უნდა დადგინდეს სარჩელის წარდგენის მომენტისთვის. ტერიტორიული განსჯადობის არსი მდგომარეობს პრინციპში, რომლის მიხედვით მოსარჩელე მიმართავს მოპასუხის სასამართლოს. საერთო წესის თანახმად, სარჩელი წარდგენილი უნდა იქნეს მოპასუხის – ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით (სსსკ-ის მე-15 მუხლი). ამდენად, საერთო წესის მიხედვით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ტერიტორიული იურისდიქცია ეკუთვნის იმ სასამართლოს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც განლაგებულია ადმინისტრაციული ორგანო.

განსახილველ შემთხვევაში, ი/მ ბ. ო-მა სარჩელი აღძრა სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს 24.06.2015წ. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის №005026 ოქმის (საჯარიმო ქვითრის), სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს 24.06.2015წ. №11-57 დოკუმენტური შემონიშნების აქტისა და სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს 16.07.2015წ. №236-9 ბრძანების ბაზაზე ცნობის მოთხოვნით. სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს მიერ მოსარჩელე დაჯარიმდა 500 ლარით სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74² მუხლის საფუძველზე მომხმარებლისთვის მისაწოდებლად ვადაგასული სურსათის ბაზარზე განთავსების გამო. კახეთის რეგიონული სამმართველოს ზემდგომმა ორგანომ – სსიპ სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ მართლზომიერად მიიჩნია ი/მ ბ. ო-ისათვის ადმინისტრაციული სახდელის დაკისრება და 16.07.2015წ. ბრძანებით მისი ადმინისტრაციული საჩივარი არ დააკმაყოფილა.

სურსათის უვნებლობის დაცვის სფეროში სახელმწიფო რეგულირების ერთიანი პრინციპების განსაზღვრა და სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება ხდება სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით (1.1 მუხ.), რომლის 63.1 მუხლის მიხედვით პირის პასუხისმგებლობა სურსათის უვნებლობის დაცვის სფეროში არსებული მოთხოვნების დარღვევისათვის განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს ადმინის-

ტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით. განსახილველ შემთხვევაში სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი არ ადგენს განსჯადობის სპეციალურ წესს კოდექსით გათვალისწინებულ სამართალდარღვევებთან მიმართებით, ამდენად გამოყენებულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით განსაზღვრული რეგულაციები, რომელთა თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას კანონმდებლობით გათვალისწინებული გამოწვევების გარდა (261-ე მუხ.). განსახილველ შემთხვევაში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლში ჩამოთვლილი გამოწვევის არსებობა არ დასტურდება, ამასთანავე, საქმის მასალებით უდავოდ დგინდება, რომ შეძლო სამართალდარღვევა ჩადენილ იქნა ქ. ახმეტაში, შესაბამისად, დავა ტერიტორიულად თელავის რაიონული სასამართლოს ქვემდებარეა.

განსჯადობის საკითხს არ ცვლის ის გარემოება, რომ ი/მ ბ.ო-ი ასაჩივრებს აგრეთვე სსიპ სურსათის უვნებლობის სააგენტოს 16.07.2015წ. №236-9 ბრძანებას, რომლითაც ადმინისტრაციული საჩივარი არ დაკმაყოფილდა. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა, გასაჩივრებული აქტის უცვლელად დატოვება, იწვევს განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტას ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტზე არსებითი გადაწყვეტილების მიმღები ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელის მიხედვით, რომლის კანონიერება დადასტურდა ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვით. სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს სადავო აქტი გამოცემულია ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვის შედეგად, ადმინისტრაციული საჩივარი ადმინისტრაციული ორგანოებისათვის არის საქმიანობის თვითკონტროლის, ხოლო საჩივრის ავტორისათვის – მისი უფლების და კანონიერი ინტერესის დაცვის საშუალება. ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვის პროცესში ადმინისტრაციული ორგანო ამონიშნებს სადავო აქტის გამოცემის სამართლებრივ და ფაქტობრივ გარემოებებს, გასაჩივრებული აქტის კანონიერებას. მოცემულ შემთხვევაში ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოს სსიპ სურსათის ეროვნულ სააგენტოს სადავო აქტით არ მიუღია ახალი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს კახეთის რეგიონული სამმართველოს სპეციალისტის გადაწყვეტილებისგან განსხვავებული გადაწყვეტილება, მას არ შეუტანია რაიმე ცვლილება გასაჩივრებულ აქტში, ამდენად, სააგენტოს არ მიუღია არსებითი გადაწყვეტილება,

თავისი აქტით მან დაადასტურა ქვემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გამოტანილი აქტის მართლზომიერება. ადმინისტრაციული საჩივრის განხილვის პროცედურის შედეგად მიღებული აქტი, რომლითაც უცვლელად რჩება გასაჩივრებული აქტი, არ შეიცავს სადავო სამართალურთიერთობის რაიმე ახალ რეგულაციას, ასეთ პირობებში, ადმინისტრაციული ორგანოების სისტემის ერთიანობის მიუხედავად, სადავო სამართალურთიერთობის მოწესრიგება ხდება თავდაპირველი აქტით, რაც განაპირობებს დავის სასამართლო განსჯადობის გადაწყვეტას ერთიანი სისტემის ქვედა რგოლის ანუ თავდაპირველი აქტის მიმღები ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილსამყოფელის მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ დავაში მოპასუხედ დასახელებულია მხოლოდ სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო, მოსარჩელის მიერ გასაჩივრებული სამივე სადავო აქტი ერთი და იგივე სამართალურთიერთობას ეხება, სადავო აქტების გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანოები სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს ქვედა და ზედა რგოლის ორგანოებია. უწყების იერარქიული სტრუქტურა, ტერიტორიული ორგანოების დაქვემდებარება ზემდგომისადმი, უკანასკნელის მიერ ქვემდგომის გადამონების შესაძლებლობა არ იწვევს მექანიკურად ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმის სასამართლო განსჯადობის საკითხის გადაწყვეტას ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანოს ადგილმდებარეობის მიხედვით. ამასთანავე, მოცემულ შემთხვევაში ადგილი აქვს სპეციალურ მოწესრიგებას, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი სამართალდარღვევის საქმეებთან დაკავშირებით ტერიტორიული განსჯადობის სპეციალურ წესს ითვალისწინებს: ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, კანონმდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისების გარდა (261-ე მუხ.). დავის ტერიტორიული კუთვნილების განსაზღვრისას განსჯადობის სპეციალურ წესს უპირატესობა ენიჭება განსჯადობის ზოგად წესთან მიმართებით.

სასამართლოებს შორის განსჯადობის საკითხის ამგვარი გადაწყვეტა ხელს უწყობს მართლმსაჯულების ადგილზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფას, პროცესის ეკონომიურობას და ოპერატიულობას, ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეთა დივერსიფიკაციას, სასამართლოებს შორის დატვირთვის თანაბარ განაწილებას.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ი/მ ბ. ო-ის სარჩელი თელავის რაიონული სასამართლოს განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15, 390-ე და 399-ე მუხლებითა და:

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ი/მ ბ. ო-ის სარჩელი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თელავის რაიონულ სასამართლოს;
2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ალტერნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა ადმინისტრაციული სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით

განჩინება

№ბს-643-636(გ-16)

3 ნოემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ვ. როინიშვილი

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, ზეპირი მოსმენის გარეშე, განიხილა პ. ტ-ის საჩივართან დაკავშირებით დავა განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ხაშურის რაიონულ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

პ. ტ-ემ 27.07.2016წ. საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას საქართვე-

ლოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დე-
პარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს მიმართ
შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის
მთავარი სამმართველოს მიერ ადმინისტრაციულ სამართალ-
დარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველ-
ზე 26.07.2016წ. შედგენილი №აბ 000244068 საჯაროო ქვითრის
ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქ-
მეთა კოლეგიის 28.07.2016წ. განჩინებით საქმე განსახილველად
განსჯადობით გადაეგზავნა თელავის რაიონულ სასამართლოს.

თბილისის საქალაქო სასამართლომ მიუთითა საქართველოს
ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261.1 მუხ-
ლზე და აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვე-
ვის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექ-
სის 159⁵-159⁹ მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაცი-
ულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხი-
ლავს თბილისის საქალაქო სასამართლო, ხოლო ამავე მუხლის
მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ამ კოდექსის 116-125-ე მუხლებით
გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა
საქმეები შეიძლება განიხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საც-
ხოვრებელი ადგილის მიხედვით. საქალაქო სასამართლომ ასე-
ვე მიუთითა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხ-
ლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმად, რაიონული (საქალა-
ქო) სასამართლო პირველი ინსტანციით განიხილავს სასამარ-
თლოსადმი უწყებრივად დაქვემდებარებულ ადმინისტრაციულ
საქმეებს, გარდა ამ კოდექსის მე-6 მუხლით გათვალისწინებუ-
ლი საქმეებისა. კოდექსის მე-6 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახ-
მად, მაგისტრატი მოსამართლეები პირველი ინსტანციით განი-
ხილავენ საქმეებს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების
თაობაზე გამოტანილი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სა-
მართლებრივი აქტების კანონიერების შესახებ, ხოლო მე-5 მუხ-
ლის მე-2 ნაწილის თანახმად, რაიონული (საქალაქო) სასამარ-
თლო პირველი ინსტანციით განიხილავს ასევე ადმინისტრაცი-
ულ საქმეებს იმ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში,
სადაც არ მოქმედებს მაგისტრატი მოსამართლე. აღნიშნული-
დან გამომდინარე, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმი-
ნისტრაციულ საქმეთა კოლეგიამ მიიჩნია, რომ საჩივარი უნდა
განიხილოს იმ სასამართლომ, რომლის ადმინისტრაციულ-ტე-
რიტორიულ ერთეულშიც არის სამართალდარღვევა ჩადენილი
და საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადასცა ხაშურის
რაიონულ სასამართლოს.

ხაშურის რაიონული სასამართლოს 05.08.2016წ. განჩინებით პ. ტ-ის საჩივარი საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს მიმართ, განსჯადი სასამართლოს განსაზღვრის მიზნით, გადაეცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას.

ხაშურის რაიონულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. სასამართლომ მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი – საჯარიმო ქვითარი საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე შედგენილია 27.07.2016წ., ქ. გორში, ხოლო სამართალდარღვევის ჩადენისა და საჯარიმო ქვითრის შედგენის ადგილია ქარელის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, დაბა აგარა, სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილია – ქ. თბილისი. ასკ-ის 1.2 მუხლზე და სსკ-ის მე-20 მუხლზე დაყრდნობით, სასამართლომ აღნიშნა, რომ, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, მისი არჩევის უფლება ეკუთვნის მოსარჩელეს. ხაშურის რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ საჩივრის ავტორმა გამოიყენა კანონით მისთვის მინიჭებული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ და დავის გადასაწყვეტად მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. შესაბამისად, საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი ერთადერთი სასამართლო გახდა თბილისის საქალაქო სასამართლო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიისა და ხაშურის რაიონული სასამართლოს განჩინებების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26.3 მუხლით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, ნყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის განსჯადობის თაობაზე, თვლის, რომ პ. ტ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასკ-ის 26.3 მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სასამართლოთა შორის განსჯა-

დობის შესახებ დავა. განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოებს შორის განსჯადობასთან დაკავშირებით დავა ეხება არა საგნობრივ, არამედ ტერიტორიულ განსჯადობის საკითხს. სასკ-ის 26.3 მუხლით გათვალისწინებული სასამართლოთა შორის განსჯადობის შესახებ დავის დაშვება ითვალისწინებს სასამართლოებს შორის დავას არა მხოლოდ საგნობრივ, არამედ ტერიტორიული განსჯადობის საკითხზე.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ადმინისტრაციული კატეგორიის საქმეებზე ტერიტორიული განსჯადობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ადმინისტრაციული ორგანოს ტერიტორიულ განსჯადობაზე, რომლის მიხედვით კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამართალურთიერთობასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებას იღებს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომლის ტერიტორიულ საზღვრებშიც არსებობს სამართლებრივი ურთიერთობა.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასკ-ის 1-ლი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის წესები. სსკ-ის III თავის (განსჯადობა) მე-15 მუხლის (საერთო განსჯადობა) პირველი ნაწილი შეიცავს ტერიტორიული განსჯადობის განმსაზღვრელ საპროცესო ნორმას, რომლის მიხედვით სარჩელი წარედგინება მოპასუხის ადგილსამყოფელის მიხედვით. ამდენად, აღნიშნული მუხლი განსაზღვრავს საერთო განსჯადობას და ერთნაირად ვრცელდება ნებისმიერ დავაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კანონმდებლობით განსხვავებული წესია დადგენილი. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მიხედვით, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლში 26.04.12წ. კანონით შეტანილი ცვლილებით განისაზღვრა, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის, ასევე, ამავე კოდექსის საფუძველზე შედგენილი ოქმის კანონიერების შესახებ საქმეებს სასამართლო იხილავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდაღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით. საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 272-ე და 273-ე მუხლების თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საქმეზე ორგანოს (თანამდებობის პირის) აქტი შეიძლება გასაჩივრდეს

რაიონის (ქალაქის) სასამართლოში ან ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში საჩივრით. ამასთანავე, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამდენად, კანონმდებლობა 121-ე მუხლთან დაკავშირებით ითვალისწინებს ალტერნატიულ განსჯადობას (სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხ.), კერძოდ, 121-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვა შესაძლებელია როგორც სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილას, ასევე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ვინაიდან გასაჩივრებულ აქტს საფუძვლად უდევს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 121.4 მუხლი, ხოლო პ. ტ-ის საცხოვრებელი ადგილი არის ქ. თბილისი და საჩივარი შეტანილ იქნა თბილისის საქალაქო სასამართლოში, საქმე ტერიტორიული განსჯადობის შესაბამისად, განსახილველად უნდა დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-15, 390-ე, 399-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. პ. ტ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ალტარნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის
განხილვა ადმინისტრაციული
სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის
მიხედვით**

განჩინება

№ბს-642-635 (გ-16)

6 დეკემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),

მ. ვაჩაძე

ნ. სხირტლაძე

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა ვ. ე-ისა და კ. ფ-ს სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ხაშურის რაიონულ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

ვ. ე-მა და კ. ფ-მ 2016 წლის 29 ივლისს საჩივრით მიმართეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს მიმართ, რომლითაც მოითხოვეს შსს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2016 წლის 18 ივლისის №20/24-1784410 დადგენილების ბათილად ცნობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 10 აგვისტოს დადგენილებით ვ. ე-ისა და კ. ფ-ს საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა ხაშურის რაიონულ სასამართლოს.

სასამართლოს მითითებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 272-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე, სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი იყო ხაშურის რაიონი, ამდენად, მოცემული დავა ხაშურის რაიონული სასამარ-

თლოს განსჯადი იყო.

ხაშურის რაიონული სასამართლო არ დაეთანხმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს აღნიშნულ დადგენილებას და წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ.

სასამართლოს მოსაზრებით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლით გათვალისწინებულია ალტერნატიული განსჯადობა. საჩივრის ავტორებმა გამოიყენეს კანონით მათთვის მინიჭებული უფლება სასამართლოს არჩევის შესახებ და დავის გადასაწყვეტად მიმართეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. მომჩივანთა მიერ აღნიშნული საპროცესო მოქმედების შესრულების შემდეგ საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი ერთადერთი სასამართლო გახდა თბილისის საქალაქო სასამართლო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის დადგენილებისა და ხაშურის რაიონული სასამართლოს განჩინების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის ტერიტორიული განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ ვ. ე-ისა და კ. ფ-ს საჩივარი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. წინააღმდეგ შემთხვევაში სახეზე იქნება არაუფლებამოსილი სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა, რაც იწვევს საპროცესო ნორმების იმგვარ დარღვევას, რომელიც სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური პროცესუალური საფუძველი ხდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად.

მოცემულ შემთხვევაში, სპეციალური კანონი – ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი ადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის

განსჯადობას. აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 159^ა-ე–159^ბ-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო, ხოლო მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საქმის მასალებით ირკვევა, რომ ვ. ე-სა და კ. ფ-ს ადმინისტრაციული სახდელი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 116-ე მუხლის საფუძველზე აქვთ დაკისრებული. საქმის მასალებით ასევე დასტურდება, რომ საჩივრის ავტორების საცხოვრებელი ადგილია: ვ. ე-ის – ქ. თბილისი, ..., მე-... კორპ. ბ. №... და კ. ფ-ს – ქ. თბილისი, ...-ის ქ. №14.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილები ადგენს საჩივრის ალტერნატიულ განსჯადობას – სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის ან სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის თანახმად, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. მოცემულ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორმა აირჩია განსჯადი სასამართლო და საჩივარი წარადგინა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ხაშურის რაიონულ სასამართლოს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის შესაბამისად, განსჯადობის საკითხი უნდა გადაწყდეს საჩივრის ავტორის არჩევანის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ვ. ე-ისა და კ. ფ-ს საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაცი-

ული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, მე-2 მუხლით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ვ. ე-ისა და კ. ფ-ს საჩივარი განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის ალტერნატიული განსჯადობა

განჩინება

№ბს-919-911(გ-16)

27 დეკემბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მ. ვაჩაძე,
ნ. სხირტლაძე**

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე განიხილა გ. კ-ის სარჩელთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავა განსჯადობის შესახებ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიასა და ქარელის მაგისტრ სასამართლოს შორის.

აღწერილობითი ნაწილი:

გ. კ-მა 2016 წლის 6 ოქტომბერს საჩივრით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას და მოითხოვა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შიდა ქართლის მთავარი სამმართველოს 2016 წლის 28 სექტემბრის №20/24-2440636

დადგენილებისა და 2016 წლის 5 სექტემბრის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის №508330 ოქმის ბათილად ცნობა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 11 ოქტომბრის დადგენილებით გ. კ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად გადაეგზავნა უფლებამოსილ სასამართლოს – ქარელის მაგისტრატ სასამართლოს.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სადავოდ გამხდარი 2016 წლის 5 სექტემბრის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის №ეი508330 ოქმსა და საჯარიმო ქვითარში ოქმის შედგენისა და სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილად მითითებულია ქარელი. ამასთან, სასამართლოს მიერ ელექტრონული პროგრამის მეშვეობით მოძიებული ინფორმაციის თანახმად, საჩივრის ავტორის – გ. კ-ის აქტიურ საცხოვრებელ მისამართს წარმოადგენს სამტრედია, ... გამზ. №48.

ქარელის მაგისტრი სასამართლო არ დაეთანხმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს აღნიშნულ დადგენილებას და წამოიწყო დავა განსჯადობის შესახებ.

სასამართლომ მიუთითა, რომ მოცემულ შემთხვევაში ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი – საჯარიმო ქვითარი, რომლის გაუქმებასაც ითხოვს საჩივრის ავტორი შედგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის მე-10 ნაწილის საფუძველზე. სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილია ქარელის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, ხოლო სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილი – ქ. თბილისი, ... ქ. №24. სასამართლო სხდომაზე საჩივრის ავტორმა გ. კ-მა განმარტა, რომ მისი ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილია თბილისი, ... ქ. №24, ხოლო სამტრედიაში ... ქ. №48-ში არსებული სახლი გაყიდეს სამი წლის წინ ოჯახური მდგომარეობის გამო და საცხოვრებლად გადავიდნენ ქ. თბილისში. მართალია მისი რეგისტრაციის ადგილი არის სამტრედია, მაგრამ რაიმე კავშირი სამტრედიასთან აღარ აქვს და ცხოვრობს თბილისში, ... ქ. №24-ში, სადაც იღებს ყველა კორესპონდენციას, რის გამოც საჩივარი შეიტანა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოში. ამდენად, სასამართლომ განმარტა, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის შესაბამისად, მოცემული საქმის განსჯადი სასამართლოება ქარელის მაგისტრი სასამართლო და თბილისის საქალაქო სასამართლო, ხოლო გ. კ-მა გამოიყენა საპროცესო კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებული სასამართლოს არჩევის უფლება და დავის გადა-

საწყვეტად მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას. მომჩივნის მიერ მოცემული საპროცესო მოქმედების განხორციელების შედეგ საქმის განხილვასა და გადაწყვეტაზე უფლებამოსილი ერთადერთი სასამართლო გახდა თბილისის საქალაქო სასამართლო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების, განსჯადობის თაობაზე თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის დადგენილებისა და ქარელის მაგისტრი სასამართლოს განჩინების გაცნობის შედეგად, სასკ-ის 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე, წყვეტს რა დავას სასამართლოთა შორის ტერიტორიული განსჯადობის თაობაზე, მიიჩნევს, რომ გ. კ-ის საჩივარი განსჯადობით განსახილველად ექვემდებარება თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26-ე მუხლი ცალსახად ადგენს სარჩელის წარდგენის ვალდებულებას განსჯად სასამართლოში. მითითებული ნორმის პირველი ნაწილის თანახმად, სარჩელი უნდა წარედგინოს იმ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს ადმინისტრაციული საქმე. წინააღმდეგ შემთხვევაში სახეზე იქნება არაუფლებამოსილი სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა, რაც იწვევს საპროცესო ნორმების იმგვარ დარღვევას, რომელიც სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური პროცესუალური საფუძველი ხდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად.

მოცემულ შემთხვევაში, სპეციალური კანონი – ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლი ადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვის განსჯადობას. აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმე განიხილება მისი ჩადენის ადგილას, გარდა ამ კოდექსის 1595-ე–1599-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებისა, რომლებსაც განიხილავს თბილისის საქალაქო სასამართლო, ხოლო მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ კოდექსის 116-ე–125-ე მუხლებით გათვალისწინებული ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეები შეიძლება განხილულ იქნეს აგრეთვე დამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მი-

ხედვით.

საქმის მასალებით ირკვევა, რომ გ. კ-ს ადმინისტრაციული სახდელი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 125-ე მუხლის მე-10 ნაწილის საფუძველზე აქვს დაკისრებული. საქმის მასალებით ასევე დასტურდება, რომ საჩივრის ავტორის საცხოვრებელი ადგილია ქ. თბილისი, ... ქ. №24.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 261-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილები ადგენს საჩივრის ალტერნატიულ განსჯადობას – სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილის ან სამართალდამრღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, თუ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის III თავით (განსჯადობა) გათვალისწინებული განსჯადობის წესები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის თანახმად, სასამართლოს არჩევის უფლება, თუ საქმე რამდენიმე სასამართლოს განსჯადია, ეკუთვნის მოსარჩელეს. მოცემულ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორმა აირჩია განსჯადი სასამართლო და საჩივარი წარადგინა საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ქარელის მაგისტრ სასამართლოს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის შესაბამისად, განსჯადობის საკითხი უნდა გადაწყდეს საჩივრის ავტორის არჩევანის შესაბამისად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გ. კ-ის საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, 26-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, მე-2 მუხლით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. კ-ის საჩივარი განსჯადობით დაექვემდებაროს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას;
2. საკასაციო სასამართლომ განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

4. საქმის წარმოების განახლების თაობაზე განცხადების შეტანის განსჯა

ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების განსჯა

განჩინება

№ბ-59-1 (ა-12)

30 იანვარი, 2013 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ნ. სხირტლაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
პ. სილაგაძე,
ლ. მურუსიძე

დავის საგანი: სამსახურში აღდგენა, იძულებითი განაცდუ-
რის ანაზღაურება

აღწერილობითი ნაწილი:

გ. ლ-მა 10.11.04წ. სარჩელით მიმართა კრწანისი-მთაწმინდის რაიონულ სასამართლოს საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს მიმართ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 05.11.04წ. №01/03-01/513 ბრძანების ბათილად ცნობის, სამსახურში აღდგენის და იძულებითი განაცდურის ანაზღაურების მოთხოვნით. მოსარჩელემ დაზუსტებული სარჩელით დამატებით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევა მოითხოვა.

თბილისის კრწანისი-მთაწმინდის რაიონული სასამართლოს 01.02.05წ. გადაწყვეტილებით გ. ლ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 05.11.04წ. №01/03-01/513 ბრძანება გ. ლ-ის სამსახურიდან გათავისუფლების ნაწილში, გ. ლ-ი აღდგენილ იქნა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროში გათავისუფლებამდე დაკავებული თანამდებობის ტოლფას თანამდებობაზე და აუნაზღაურდა განაცდური დროის ხელფასი, გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის შესახებ გ. ლ-ის მოთხოვნას უარი ეთქვა. აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ გაასაჩივრა.

თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამარ-

თლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატის 06.09.05წ. გადაწყვეტილებით საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, გაუქმდა თბილისის კრწანისი-მთაწმინდის რაიონული სასამართლოს 01.02.05წ. გადაწყვეტილება და სააპელაციო პალატის მიერ მიღებული იქნა ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც გ. ლ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება საკაცო წესით გაასაჩივრა გ. ლ-მა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 20.03.2006 წ. განჩინებით გ. ლ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა თბილისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა პალატის 06.09.05წ. გადაწყვეტილება.

16.01.2013 წ. საქართველოს უზენაეს სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას განცხადებით მომართა გ. ლ-მა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 20.03.2006 წ. განჩინების ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო გაუქმების მოთხოვნით.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო გ. ლ-ის განცხადების გაცნობის შედეგად მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი განცხადება უნდა დარჩეს განუხილველად შემდეგ გარემოებათა გამო:

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს გადაწყვეტილების გამომტან სასამართლოში. განცხადებას განიხილავს გადაწყვეტილების გამომტანი სასამართლო იმ შემთხვევაშიც, როდესაც არსებობს ზემდგომი სასამართლოს განჩინება ამ გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების შესახებ. მოცემულ შემთხვევაში, განმცხადებელი ითხოვს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 20.03.2006 წ. განჩინების გაუქმებას.

აღნიშნული ნორმის გათვალისწინებით, რადგან უზენაესი სასამართლოს 20.03.06 წ. განჩინებით უცვლელად დარჩა სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ლ-ის განცხადება განჩინების გაუქმების შესახებ არა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს, არამედ თბილისის

სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის, განსჯადია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. გ. ლ-ის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განსჯადობით განსახილველად გადაეცეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას;

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის
განხილვის შესახებ განცხადების განსჯადობა**

განჩინება

№ბ-1238-7(ა-16)

13 ოქტომბერი, 2016 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: მ. ვაჩაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ნ. სხირტლაძე,
ვ. როინიშვილი**

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის შესაბამისად, ზეპირი მოსმენის გარეშე, შეამოწმა ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ა. წ-ის განცხადების დასაშვებობის საკითხი.

აღწერილობითი ნაწილი:

საკასაციო სასამართლოს წარმოებაში იმყოფებოდა ადმინისტრაციული საქმე №ბს-1428-1003(კ-05) ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2005 წლის 21 ივლისის განწყვეტილებაზე ა. წ-ის საკასაციო საჩივრით განსახილველად.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილებით ა. ნ-ის წარმომადგენლის – ქ. კ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა; ქუთაისის მიწის მართვის სამმართველოს დავალა ქ. ქუთაისში, ... გამზ. №50ა-ში მდებარე 4000 კვ.მ მიწის ნაკვეთისა და ქ. ქუთაისში, ... გამზ. №9-ში მდებარე 3003 კვ.მ მიწის ნაკვეთის ა. ნ-ის სახელზე საკუთრების უფლებით რეგისტრაცია და სარეგისტრაციო მოწმობის გაცემა.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2004 წლის 24 ივნისის გადაწყვეტილებით ქ. ქუთაისის მერიის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა; შპს „...“ სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გაუქმდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება ა. ნ-ის წარმომადგენლის – ქ. კ-ის სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში და ამ ნაწილში მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება; ა. ნ-ის წარმომადგენლის – ქ. კ-ის სარჩელი ქ. ქუთაისში, ... გამზ. №50ა-ში მდებარე 4000 კვ.მ მიწის ნაკვეთის და ... ქ. №9-ში მდებარე 3003 კვ.მ მიწის ნაკვეთის ა. ნ-ის სახელზე საკუთრების უფლებით რეგისტრაციის შესახებ არ დაკმაყოფილდა, ხოლო დანარჩენ ნაწილში საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2005 წლის 24 თებერვლის განჩინებით ა. ნ-ისა და შპს „...“ საკასაციო საჩივრები დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; გაუქმდა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2004 წლის 24 ივნისის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა არსებითად განსახილველად დაუბრუნდა იმავე სასამართლოს.

ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2005 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილებით ქ. ქუთაისის მთავრობისა და შპს „...“ სააპელაციო საჩივრები დაკმაყოფილდა; გაუქმდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2003 წლის 18 ივნისის გადაწყვეტილება; ა. ნ-ის წარმომადგენლის – ქ. კ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქუთაისის სარეგისტრაციო სამსახურს დავალა ა. ნ-ის სახელზე გაეტარებინა რეგისტრაციაში ქ. ქუთაისში, ... ქ. №9-ში მდებარე მუნიციპალურ სანარმო „...“ დამაგრებული მიწის ნაკვეთი, ფართით 1146,10 კვ.მ და ქ. ქუთაისში, ... გამზ. №50ა-ში მდებარე არასაცხოვრებელ ფართზე დამაგრებული მიწის ნაკ-

ვეთი – 1752,90 კვ.მ, ხოლო დანარჩენი ფართის რეგისტრაციაზე მას უარი ეთქვა უსაფუძვლობის გამო; შპს „...“ სასარჩელო მოთხოვნა დაკმაყოფილდა; საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქუთაისის სარეგისტრაციო სამსახურს დაევალა ქ. ქუთაისში, ... გამზ. №48ა-ში მდებარე შენობის ქვეშ არსებული 104,92 კვ.მ მიწის ნაკვეთის საკუთრების უფლებით რეგისტრაციაში გატარება, ხოლო მისასვლელი გზის სერვიტუტით დატვირთვაზე შპს „...“ უარი ეთქვა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2008 წლის 27 მაისის განჩინებით ა. ნ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2005 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება.

2016 წლის 10 ოქტომბერს საკასაციო სასამართლოს განცხადებით მომართა ა. ნ-მა, რომელმაც საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 423-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ და „ვ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე, ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლება მოითხოვა. განმცხადებლის მითითებით, მისთვის ცნობილი გახდა ისეთი გარემოებები და მტკიცებულებები, რომლებიც ადრე რომ ყოფილიყო წარდგენილი სასამართლოში საქმის განხილვის დროს, გამოიწვევდა მისთვის ხელსაყრელი გადაწყვეტილების გამოტანას, კერძოდ, 2000 წლიდან 16 წლის განმავლობაში აღკვეთილი ჰქონდა გასცნობოდა საჯარო რეესტრში დაცულ მნიშვნელოვან მტკიცებულებებს, რომელიც მხოლოდ 2016 წლის 11 სექტემბერს გახდა მისთვის ხელმისაწვდომი. ქუთაისის მერიისა და საჯარო რეესტრის მიერ განზრახ არ გაიცემოდა აღნიშნული მტკიცებულებები. ამასთან, განმცხადებლის მტკიცებით, ყალბია საქმეზე წარდგენილი მტკიცებულებები, რაც საქმის ხელახლა განხილვის საფუძველს წარმოშობს.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო წარმოდგენილი განცხადების გაცნობის შედეგად მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ა. ნ-ის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ, განსჯადობის წესების დაცვით, უნდა გადაეცეს უფლებამოსილ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას შემდეგ გარემოებათა გამო:

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ მოქმედი საპროცესო კანონმდებლობით კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტი-

ლებით ან განჩინებით დამთავრებული საქმის წარმოების განახლება დასაშვებია, თუ არსებობს გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო განცხადების წანამძღვრები. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლი განსაზღვრავს გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების განსჯადობის საკითხს. აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს გადაწყვეტილების (განჩინების) გამომტან სასამართლოში. განცხადებას განიხილავს გადაწყვეტილების გამომტანი სასამართლო იმ შემთხვევაშიც, როდესაც არსებობს ზემდგომი სასამართლოს განჩინება ამ გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების შესახებ. სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო მხოლოდ იმ შემთხვევაში განიხილავს განცხადებას გადაწყვეტილების ბათილად ცნობისა და ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ, თუ იგი მის მიერ გამოტანილ გადაწყვეტილებას ეხება. ამასთან, ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ განცხადება გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის ან ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ ეხება ერთსა და იმავე საქმეზე რამდენიმე სასამართლო ინსტანციის გადაწყვეტილებას (განჩინებას), მაშინ იგი შეტანილ უნდა იქნეს მათ შორის ყველაზე ზემდგომ სასამართლო ინსტანციაში.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ა. წ-ის მიერ განცხადება საკასაციო სასამართლოში წარმოდგენილია განსჯადობის წესების დარღვევით, რადგან მოცემულ საქმეზე გადაწყვეტილებები გამოტანილია ქუთაისის საქალაქო სასამართლოსა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის მიერ, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ და სხვა კატეგორიის საქმეთა პალატის 2008 წლის 27 მაისის განჩინებით უცვლელად დარჩა ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ადმინისტრაციული სამართლისა და საგადასახადო საქმეთა სააპელაციო პალატის 2005 წლის 21 ივლისის გადაწყვეტილება. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს მოქმედი საპროცესო კანონმდებლობის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, არა აქვს მინიჭებული კომპეტენცია იმსჯელოს ა. წ-ის განცხადებაზე ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ.

ამასთან, „თბილისისა და ქუთაისის სააპელაციო სასამარ-

თლოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიებისა და სასამართლო პალატებსა და კოლეგიებში მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 2005 წლის 27 ოქტომბრის №857 ბრძანებულების საფუძველზე შეიქმნა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო. ამავე ბრძანებულებით ძალადაკარგულად გამოცხადდა „თბილისისა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიების, სასამართლო კოლეგიებისა და პალატებში მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 19 აპრილის №154 ბრძანებულება. ხოლო „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, საქართველოს საერთო სასამართლოებია: რაიონული (საქალაქო) სასამართლო, სააპელაციო სასამართლო, საქართველოს უზენაესი სასამართლო.

ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 424-ე მუხლის მოთხოვნათა შესაბამისად, ა. წ-ის განცხადების განხილვაზე უფლებამოსილ სასამართლოს წარმოადგენს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო, რის გამოც ა. წ-ი არასწორად მომართავს განცხადებით საკასაციო სასამართლოს.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ა. წ-ის განცხადება ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 26.2 მუხლის შესაბამისად, განსჯადობის წესების დაცვით უნდა გადაეცეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას, რომელიც უფლებამოსილია იმსჯელოს წარმოდგენილი განცხადების დასაშვებობასა და მოთხოვნის საფუძველიანობაზე.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილითა და 26-ე მუხლის მე-2 ნაწილით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 421-ე და 424-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ა. წ-ის განცხადება ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განსახილველად გადაეცეს უფლებამოსილ – ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საკიბელო

1. ადმინისტრაციული განსჯადობა

„სახელმწიფო ქონების შესახებ“ კანონიდან გამომდინარე დავის განსჯადობა	3; 8; 14; 64; 86
დისკრიმინაციის ფაქტის დადგენის, ზიანის ანაზღაურების და სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ ბრძანების ბათილად ცნობის თაობაზე დავის განსჯადობა	20; 34; 48; 69; 76
ადმინისტრაციული ორგანოსგან შვილის მნახველ პირად რეგისტრირების თაობაზე დავის განსჯადობა	60
პენსიის ადმინისტრირების საკითხთან დაკავშირებული დავის განსჯადობა	82
ადმინისტრაციული აქტის არარად აღიარების თაობაზე დავის განსჯადობა	95

2. სამოქალაქო განსჯადობა

კერძოსამართლებრივ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დავის განსჯადობა	102; 115
საიჯარო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე კერძოსამართლებრივი ხასიათის დავის განსჯადობა	121

3. ტერიტორიული განსჯადობა

ალტერნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით	130; 136; 144; 157; 162
ალტერნატიული განსჯადობის შემთხვევაში საქმის განხილვა მოსარჩელის არჩევანის შესაბამისად	139
ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის საქმეებთან დაკავშირებით ტერიტორიული განსჯადობის სპეციალური ნესი	151
ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის ალტერნატიული განსჯადობა	165

4. საქმის წარმოების განახლების თაობაზე განცხადების შეტანის განსჯადობა

ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის წარმოების განახლების შესახებ განცხადების განსჯადობა 169

ახლად აღმოჩენილ გარემოებათა გამო საქმის განხილვის შესახებ განცხადების განსჯადობა 171

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №32
ტელ.: (995 32) 298 21 03
www.supremecourt.ge